

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти
імені проф. Т. І. Поніманської

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчально-методичний посібник
для студентів спеціальності А2 Дошкільна освіта

Рівне – 2025

Рекомендовано до друку Навчально-методичною комісією
Педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол №3 від 20.03.2025 р.)

Рецензенти:

Зданевич Л. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Улюкаєва І. Г. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти Бердянського державного педагогічного університету.

Н 34 **Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти:** навчально-методичний посібник для студентів спеціальності А2 Дошкільна освіта / Авт.-укл.: І. М. Дичківська, Н. М. Горопаха, К. В. Джеджера, О. А. Козлюк, О. І. Косарева, Н. В. Маліновська, Н. М. Руденко, О. І. Шадюк, О. О. Шостак, О. І. Юрчук, Л. А. Янцур, О. В. Войтович; за заг. ред. І. М. Дичківської, О. А. Козлюк. Рівне : Ю. Кукса, 2025. 2-ге вид. зі змінами та доп. 183 с.

ISBN 978-617-8672-28-7

У посібнику розкрито особливості науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта. Представлено вимоги кафедри педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської щодо написання й оформлення курсових і кваліфікаційних робіт, що включають вибір теми, хід роботи, етапи її виконання, структуру роботи, оформлення, оцінювання та процедуру захисту. У посібнику вміщено орієнтовну тематику курсових і кваліфікаційних робіт. Представлено розробки прикладних програм кваліфікаційних робіт зі спеціальності А2 Дошкільна освіта. Описано критерії оцінювання курсових та кваліфікаційних робіт. Наведено зразки оформлення титульних аркушів, орієнтовні форми відгуку керівника й рецензії на кваліфікаційну роботу.

Посібник може бути корисним не лише здобувачам вищої освіти та викладачам, а й усім, кого цікавлять дослідження в галузі дошкільної освіти.

УДК 378:001.89 (072)

© І. М. Дичківська, К. В. Джеджера,
Н. М. Горопаха, О. А. Козлюк,
О. І. Косарева, Н. В. Маліновська,
Н. М. Руденко, О. І. Шадюк,
О. О. Шостак, О. І. Юрчук,
Л. А. Янцур, О. В. Войтович, 2025

ISBN 978-617-8672-28-7

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти	6
Розділ 2. Вимоги до написання й оформлення курсових і кваліфікаційних робіт	13
Вибір теми	13
Хід роботи	14
Етапи виконання роботи	14
Структура роботи	15
Оформлення роботи	22
Академічна доброчесність	27
Оцінювання та процедура захисту	29
Розділ 3. Орієнтовна тематика курсових і кваліфікаційних робіт	43
Тематика курсових робіт із педагогіки раннього та дошкільного дитинства	43
Тематика курсових робіт із методик дошкільної освіти	46
Тематика кваліфікаційних робіт	50
Розділ 4. Орієнтовні прикладні програми кваліфікаційних робіт	55
Додатки	176

ВСТУП

Науково-дослідна діяльність – обов’язковий складник сучасної вищої освіти, спрямований на формування в її здобувачів здатності до самостійного пізнання, критичного мислення та творчого підходу до розв’язання актуальних проблем. В умовах швидких соціально-економічних змін, цифровізації суспільства й розвитку новітніх технологій особливого значення набуває вміння аналізувати наукову інформацію, здійснювати емпіричні дослідження, працювати з даними й аргументовано висловлювати власну думку.

Науково-дослідна діяльність виконує низку важливих функцій:

- забезпечує глибоке засвоєння навчального матеріалу через активну пізнавальну діяльність;
- сприяє розвитку загальних і спеціальних (професійних) компетентностей;
- формує вміння працювати з першоджерелами та використовувати різноманітні методи дослідження;
- розвиває навички аргументованого представлення результатів своєї роботи у формі наукових статей, тез доповідей, курсових і кваліфікаційних робіт тощо;
- виховує культуру академічної доброчесності й відповідального ставлення до результатів власної діяльності.

Здобувачі вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта залучаються до науково-дослідної діяльності на різних етапах навчання. Вони проводять аналітичні огляди наукових джерел, виконують експериментальні дослідження, беруть участь у наукових конференціях, семінарах і дискусіях. Важливо, щоб цей процес був не лише формальним, а й мав прикладне значення, сприяв особистісному та професійному зростанню.

Мета цього навчально-методичного посібника – допомогти здобувачам вищої освіти опанувати основи наукових досліджень, навчити їх правильно обирати методи збору й аналізу даних, оформлювати результати своїх досліджень відповідно до сучасних академічних вимог. У посібнику висвітлено основні етапи науково-дослідної діяльності:

1. Вибір теми дослідження й формулювання його мети та завдань.
2. Робота з науковими джерелами: аналіз літератури, пошук актуальних досліджень, використання бібліографічних менеджерів.
3. Методи наукового дослідження та їх застосування в освітній сфері.
4. Організація й проведення емпіричного дослідження.
5. Аналіз та узагальнення отриманих результатів.
6. Оформлення наукової роботи (курсової, кваліфікаційної, статті, тез конференції).
7. Дотримання принципів академічної доброчесності й унікальності досліджень.

Посібник розрахований на здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також викладачів, які здійснюють керівництво науково-дослідною роботою здобувачів.

Також посібник містить практичні рекомендації, зразки оформлення наукових робіт, що допоможе їх уніфікувати.

Сподіваємось, що цей посібник стане корисним інструментом, який допоможе здобувачам освіти опанувати основи наукової діяльності та сформувати необхідні дослідницькі навички, які будуть актуальними не лише в академічному середовищі, а й у майбутній професійній діяльності.

Авторський колектив:

І. М. Дичківська (р. 2; р. 4, т. 1–6), Н. М. Горопах (р. 3, тематика курсових з педагогіки дошкільного дитинства, з основ природознавства з методикою ознайомлення з природою в закладі дошкільної освіти; р. 4, т. 7–14), К. В. Джеджера (р. 4, т. 15–19), О. А. Козлюк (вступ, р. 1–2; р. 3, тематика курсових з педагогіки дошкільного дитинства, з методик дошкільної освіти (теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у закладі дошкільної освіти), кваліфікаційних робіт; р. 4, т. 20–26; додатки), О. І. Косарева (р. 4, т. 27–31), Н. В. Маліновська (р. 3, тематика курсових робіт із педагогіки дошкільного дитинства, дошкільної лінгводидактики; р. 4, т. 32–36), Н. М. Руденко (р. 4, т. 37–39), О. І. Шадюк (р. 3, тематика курсових робіт із педагогіки раннього дитинства; р. 4, т. 40–46), О. О. Шостак (р. 4, т. 47–51); О. І. Юрчук (р. 3, тематика курсових робіт з методик дошкільної освіти (теорія та методики фізичного виховання та здоров'язбереження в закладі дошкільної освіти); р. 4, т. 52–56), Л. А. Янцур (р. 3, тематика курсових робіт з методик дошкільної освіти (основи образотворчого мистецтва з методикою керування зображувальною діяльністю в закладі дошкільної освіти); р. 4, т. 57–61), О. В. Войтович (р. 4, т. 62–66).

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальна характеристика науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти – один із напрямів їхньої самостійної роботи в закладі вищої освіти, важливий чинник підготовки висококваліфікованих фахівців.

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти охоплює два взаємозв'язані аспекти:

- навчання здобувачів вищої освіти елементів дослідницької діяльності, організації та методики наукової творчості;
- наукові дослідження, що здійснюються здобувачі вищої освіти під керівництвом професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.

Зміст і характер науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти визначається проблематикою науково-дослідної та науково-методичної діяльності кафедри, факультету, закладу вищої освіти загалом; тематикою досліджень, що здійснюється кафедрою у творчій співпраці з виробництвом (закладами дошкільної освіти); умовами дослідницької роботи здобувачів вищої освіти, наявністю бази дослідження, можливостей доступу до потрібної наукової інформації, наявністю комп'ютерної техніки, кваліфікованого наукового керівництва.

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта здійснюється за такими напрямками:

- науково-дослідна робота як обов'язковий елемент освітнього процесу, що включена до навчальних планів і є обов'язковою для всіх здобувачів вищої освіти (курсів роботи, кваліфікаційні роботи);
- науково-дослідна робота, яка не регламентується навчальними планами, здійснюється у межах студентського наукового товариства (участь у наукових гуртках, проблемних групах тощо);
- науково-організаційні заходи (наукові конференції здобувачів вищої освіти, конкурси наукових робіт, олімпіади з дошкільної педагогіки тощо).

Організована належним чином науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти сприяє поглибленому опануванню змісту освітніх компонентів, виявленню індивідуальності, формуванню власного погляду щодо конкретної дисципліни й розвитку самостійності.

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти впливає із завдань освітнього процесу та сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців. Вона спрямована на розвиток у майбутніх фахівців із дошкільної освіти здібностей до пошукової, дослідницької діяльності, творчого розв'язання освітніх завдань, а також формування умінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання педагогічних проблем і ситуацій.

Основні види науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти такі:

- аналіз наукової літератури;
- добір наукової літератури, складання бібліографічних списків до визначених тем;
- підготовка наукових повідомлень і рефератів;
- наукові доповіді, тези;
- наукові статті;
- курсові роботи;
- кваліфікаційні роботи.

Детальніше зупинимось на тих видах науково-дослідної роботи, що передбачені навчальними планами спеціальності А2 Дошкільна освіта.

Курсова робота – один із видів науково-дослідної роботи, яку виконує здобувач у межах відповідного освітнього компонента з метою закріплення теоретичних знань, розвитку аналітичних навичок і формування дослідницької компетентності. Курсова робота обов'язкова для всіх здобувачів, вона регламентується навчальним планом. Здобувачів вищої освіти, які не підготували курсову роботу, не допускають до підсумкової атестації.

Навчальними планами для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачено курсові роботи з педагогіки раннього дитинства й педагогіки дошкільного дитинства (2 курс), із методик дошкільної освіти (дошкільна лінгводидактика, основи образотворчого мистецтва з методикою керування зображувальною діяльністю в закладі дошкільної освіти, основи природознавства з методикою ознайомлення з природою в закладі дошкільної освіти, теорії та методики формування елементарних математичних уявлень у закладі дошкільної освіти, теорії та методики фізичного виховання та здоров'язбереження в закладі дошкільної освіти (3 курс), зі спеціалізації (4 курс). Згідно з навчальними планами здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта виконують курсову роботу з актуальних питань дошкільної та інклюзивної освіти (1 курс).

Мета курсової роботи – поглибити теоретичні знання, здобуті здобувачами в процесі вивчення освітніх компонентів, і виробити вміння застосовувати їх у практичній реалізації питань навчання, розвитку й виховання дітей дошкільного віку; розширити їхній науково-теоретичний світогляд; формувати вміння аналізувати освітні явища та факти, розвивати інтерес до наукових досліджень. У процесі виконання курсової роботи формуються навички теоретичного аналізу, вивчення педагогічного досвіду, уміння творчо застосовувати теоретичні знання на практиці, виховується інтерес до дослідницької роботи.

Згідно зі стандартом вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 (А2) Дошкільна освіта, атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми у сфері дошкільної освіти, що характеризується невизначеністю умов та вимог і передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Її розміщують на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти.

Кваліфікаційна робота – самостійне психолого-педагогічне дослідження, що характеризує рівень готовності здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти до самостійного наукового пошуку. Вона має висвітлювати актуальні проблеми дошкільної освіти, організаційно-правові та управлінські аспекти дошкільної освіти.

Обов'язкова умова її підготовки – чітке уявлення автора про сучасний рівень наукових досягнень у теорії та практиці дошкільної освіти, дитячої психології й перспективи розвитку педагогічної науки загалом. На основі цих уявлень здобувач вищої освіти повинен розробити власні педагогічні положення та перевірити їх у ході дослідно-експериментальної роботи.

Робота повинна чітко визначати мету й завдання дослідження, його об'єкт і предмет, методи наукового дослідження, висвітлювати практичне значення здобутих результатів. Структура роботи зумовлюється визначеними в дослідженні завданнями. У кваліфікаційній (магістерській) роботі мають бути представлені власне бачення й розуміння досліджуваної проблеми, роздуми та міркування випускника щодо її практичного втілення й реалізації, судження, що стосуються інноваційних підходів до роботи вихователя, вихователя-методиста, директора (завідувача) закладу дошкільної освіти, методиста науково-методичного центру або спеціаліста з дошкільної освіти органу управління освітою.

Курсова та кваліфікаційна роботи – це види науково-дослідної діяльності здобувачів освіти, однак вони мають суттєві відмінності за змістом, структурою, рівнем самостійності й вимогами (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Порівняльний аналіз курсової та кваліфікаційної роботи

Характеристики для порівняння	Курсова робота	Кваліфікаційна робота
Мета й призначення	Проміжна дослідницька робота, яка виконується під час навчання для закріплення теоретичних знань і набуття навичок наукової діяльності. Вона сприяє формуванню умінь аналізувати літературу, працювати з джерелами, застосовувати методи дослідження на практиці	Підсумкова робота, яка виконується для підтвердження, здобутих знань та вмінь (програмних результатів навчання) і компетентностей, необхідних для отримання відповідного ступеня вищої освіти. Вона має продемонструвати здатність студента до самостійного дослідження й вирішення професійних завдань

Тематика досліджень	Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни, вимогам особистісно зорієнтованого підходу і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Здобувачам вищої освіти надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого кафедрою переліку, який щорічно оновлюється	Теми кваліфікаційних робіт безпосередньо пов'язані з узагальненим об'єктом діяльності фахівця в галузі дошкільної освіти освітнього ступеня магістр. Перелік тем кваліфікаційних робіт зі спеціальності визначається випусковою кафедрою на початку навчального року, затверджується наказом ректора. Здобувачі вищої освіти мають право запропонувати на розгляд власну тему кваліфікаційної роботи
Рівень досліджень	Курсова робота зазвичай має аналітично-реферативний характер. Вона може містити елементи власного дослідження, але головна увага приділяється аналізу наукової літератури та наявного досвіду	Кваліфікаційна робота передбачає глибоке теоретичне осмислення проблеми та власне дослідження (експеримент, опитування, моделювання тощо). Вона має містити наукове та/або практичне значення, авторські узагальнення й рекомендації
Обсяг і структура	Мінімальний обсяг загального тексту роботи – 18-30 сторінок* (включно з додатками). Структура: вступ, теоретична частина (розділ 1), констатувальний етап експерименту (чи опис досвіду роботи закладу з того чи іншого питання) (розділ 2), висновки та список використаних джерел, додатки (за потреби)	Мінімальний обсяг загального тексту роботи – 90 сторінок (включно з додатками).* Структура: вступ, теоретичний розділ, експериментальне дослідження, висновки, список використаних джерел, додатки
* Відведення кредитів ЄКТС на написання курсових та кваліфікаційних робіт, якщо такі передбачені освітньою програмою, слід здійснювати з урахуванням вимог до мінімального обсягу курсової / кваліфікаційної роботи та листа МОН України від 23.10.2018 р. № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» (не менше 3–5 год. на кожну сторінку мінімальних вимог до обсягу тексту). Залежно від специфіки теми роботи для виконання дидактичних проєктів планувати по 5 год. на одну сторінку, при виконанні теоретичних і методичних досліджень – по 3 год. на одну сторінку)		
Вимоги до оформлення	Курсова робота оформляється відповідно до визначених вимог, але вимоги можуть бути гнучкіші, ніж у кваліфікаційній роботі	Кваліфікаційна робота оформляється згідно з визначеними вимогами, містить титульний аркуш, зміст, список скорочень (за потреби), розширений вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел і додатки
Керівництво та захист	Керівництво курсовими роботами здійснюється найбільш кваліфікованими викладачами кафедри.	Керівництво кваліфікаційними роботами здійснюється провідними фахівцями випускових кафедр університету,

	Захист курсової роботи відбувається у присутності комісії у складі двох-трьох викладачів кафедри за участю керівника курсової роботи. Попередню оцінку за курсову роботу виставляє науковий керівник. У разі погодження з оцінкою захист може бути не обов'язковим або проходити за спрощеною процедурою	що мають науковий ступінь та/або наукове звання за профілем навчання, а також провідні фахівці виробничої сфери в галузі дошкільної освіти. Кваліфікаційна робота передбачає публічний захист перед атестаційною комісією з доповіддю та презентацією результатів. Кваліфікаційна робота повинна мати внутрішню і зовнішню рецензії й відгук керівника
Термін зберігання	Зберігається на кафедрі упродовж трьох років, потім списується в установленому порядку	Примірник кваліфікаційної роботи з електронним варіантом передається на кафедру, де зберігається протягом 5 років

Отже, курсова робота виконує допоміжну функцію у формуванні дослідницьких компетентностей та є важливим етапом у підготовці здобувачів освіти до наукової діяльності. Кваліфікаційна робота – це завершальний етап освітнього процесу, що демонструє рівень компетентності випускника й опанування ним програмних результатів навчання.

Виконання курсових, кваліфікаційних робіт – важливий етап становлення майбутнього фахівця з дошкільної освіти, який володіє необхідними навичками для проведення науково-пошукової, науково-дослідної роботи, оскільки вони формують уміння аналізувати наукову літературу, працювати з емпіричними даними й аргументовано викладати результати власних досліджень.

Однак науково-дослідна діяльність здобувачів вищої освіти не обмежується лише підготовкою академічних робіт. Важливу роль у їх професійному зростанні відіграє публікаційна активність, що передбачає підготовку наукових статей і тез конференцій. Ці форми наукових публікацій дають змогу апробувати отримані результати, вести фахову дискусію та інтегруватися в наукову спільноту.

Наукова стаття – це структурований виклад результатів наукового дослідження, що має теоретичну або практичну цінність. Вона є одним з основних засобів наукової комунікації та публікується в наукових журналах, збірниках конференцій, електронних наукових ресурсах.

Оптимальний обсяг наукової статті (0,5 – 0,7 др. арк.).

Рукопис статті повинен мати повну назву роботи, прізвище й ініціали автора (відомості про автора), анотацію, ключові слова, список використаної літератури.

Структура статті:

- вступ (постановка наукової проблеми, актуальність, зв'язок із найважливішими завданнями, що постають перед Україною, значення

для розвитку відповідної галузі науки та практики – 1 абзац або 5–10 рядків);

- основні дослідження й публікації з проблеми останніх років, на які спирається автор, виокремлення невирішених раніше питань чи проблем, яким присвячено статтю (0,5–2 сторінки друкованого тексту);
- формулювання мети статті (формулювання завдання) – виокремлюють головну ідею публікації, що суттєво відрізняється від сучасних уявлень про проблему, доповнює або поглиблює вже відомі підходи; звертають увагу на введення до наукового обігу нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або уточнення відомих раніше, але недостатньо вивчених. Мета статті впливає з постановки наукової проблеми та огляду основних публікацій за темами (1 абзац, або 5–10 рядків);
- виклад змісту власного дослідження – основна частина статті, у якій розкривають основні положення й результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, програму експерименту. Аналіз отриманих результатів, особистий внесок автора в реалізацію основних висновків тощо (5–6 сторінок);
- висновок, у якому формулюють основний умовивід автора, пояснюють їх значення для теорії та практики, окреслюють перспективи подальшого вивчення проблеми ($\frac{1}{3}$ сторінки);
- список використаних джерел.

Основні вимоги до написання наукових статей:

1. Чіткість викладу матеріалу, дотримання наукового стилю.
2. Наявність посилань на наукові джерела.
3. Відповідність формальним критеріям журналу чи збірника.

Тези доповіді – це стисло сформульовані основні положення науково-дослідної роботи чи короткий виклад основних ідей наукової доповіді, які готуються для конференцій, симпозіумів, семінарів. Вони містять стисле висвітлення ключових аспектів дослідження, що позбавлене деталей, пояснень, таблиць, ілюстрацій тощо.

Основна мета тез – коротко окреслити головні результати дослідження та привернути увагу до проблеми.

Обсяг тез – зазвичай складає 1–3 сторінки (залежно від вимог організаторів конференції, симпозіуму, семінару).

Приблизна структура тез доповіді може бути такою: назва, автор, заклад; короткий вступ (актуальність, мета дослідження); основні положення (результати, висновки); ключові слова (за потреби).

Основні вимоги до написання тез:

1. Лаконічність та інформативність.
2. Чітка логіка викладу.
3. Мінімальна кількість посилань (якщо не передбачено інакше).

Наукові статті й тези наукових доповідей мають спільну мету – висвітлення результатів дослідження, однак вони відрізняються за обсягом, структурою, рівнем деталізації матеріалу та способом публікації. Розуміння цих відмінностей допомагає здобувачам освіти правильно обирати формат представлення своїх наукових напрацювань. Подаємо порівняльну характеристику наукових статей і тез (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2

Відмінності наукових статей і тез доповідей

Ознака	Наукова стаття	Тези наукової доповіді
Мета	Розкриття результатів дослідження	Короткий виклад основних ідей
Обсяг	12–15 сторінок	1–3 сторінки
Структура	Вступ, теоретична частина, методологія, результати, висновки	Вступ, основні ідеї, висновки
Використання джерел	Обов’язкове, зі списком використаних джерел	Мінімальне або взагалі відсутнє
Місце публікації	Збірники наукових праць	Збірник матеріалів конференції

РОЗДІЛ 2

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ Й ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ І КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Вибір теми

Тематика робіт може бути запропонована кафедрою або самим здобувачем вищої освіти, що дозволяє забезпечити його право на академічну свободу. Вона має відображати актуальні проблеми дошкільної освіти. Обираючи тему здобувачам також варто орієнтуватись на тематику науково-методичних досліджень співробітників кафедри; актуальні проблеми і завдання діяльності закладів дошкільної освіти, в яких здобувачі проходять практику; власні напрацювання та дослідницькі інтереси.

У процесі вибору тематики необхідно враховувати:

- її реальність і практичну значущість для закладів дошкільної освіти;
- наявність новизни та можливість вияву творчості;
- зв'язок з безпосереднім об'єктом професійної діяльності фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 Дошкільна освіта (щодо тематики кваліфікаційних робіт);
- можливість відображення аспектів, які цікавлять кафедру.

Кожна тема має бути розглянута методичною комісією кафедри й затверджена на засіданні кафедри.

Обравши тему, здобувач вищої освіти складає план роботи та погоджує його з науковим керівником в усній формі, якщо це стосується виконання курсової роботи, пише заяву й окреслює завдання на виконання кваліфікаційної роботи за обраною темою й офіційно затверджує в наукового керівника план виконання роботи. Здобувачу вищої освіти, який із будь-яких причин не заявив про вибір теми у визначений термін, завідувач кафедри призначає керівника, який пропонує йому тему та формулює відповідні завдання.

Зміна теми допускається лише в окремих випадках за мотивованою заявою студента та відповідним рішенням кафедри. Зміни можна внести не пізніше ніж за три місяці до терміну подання кваліфікаційної роботи до захисту. У такому разі наказ про допуск до захисту формується з урахуванням скоригованих тем.

При формулюванні теми роботи не бажано використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Треба уникати назв, що починаються зі слів «Дослідження питання...», «Дослідження окремих шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...», «Розкрити особливості...», «Аналіз...», «Вивчення...» тощо, у яких не відображено достатньою мірою сутність проблеми.

Обравши тему, необхідно визначити конкретні завдання роботи, її структуру, логіку процесу пошуку матеріалу, аналізу літератури, а також напрям педагогічного дослідження.

Хід роботи

Насамперед слід чітко визначитись щодо специфіки теми роботи, до якої проблеми вона входить, як її вирішують на практиці. Для цього доцільно вести робочі записи власних вражень, думок, щоб під час першої консультації з науковим керівником викласти своє розуміння теми.

Далі потрібно здійснити пошук джерел щодо обраної теми: ознайомитись спочатку з теоретичними, згодом – методичними роботами. Варто проаналізувати Стандарт дошкільної освіти (Базовий компонент дошкільної освіти), нормативні документи, завдання чинних освітніх програм для закладів дошкільної освіти з означеного питання.

Здобувач вищої освіти також вивчає стан проблеми в практиці дошкільної освіти (на матеріалі публікацій із досвіду роботи педагогів і закладів дошкільної освіти).

Добираючи літературу, варто скласти каталог виявлених джерел, погодити його з науковим керівником, а згодом вивчити їх більш ретельно, зробити відповідні виписки, конспекти, тези.

Важливо також скласти чіткий і оптимальний план роботи, передбачивши теоретичну й експериментальну частину, правильно назвати кожен розділ і підрозділ (параграф) роботи.

Після цього формулюють мету й завдання власної роботи щодо здійснення теоретичного аналізу та експериментального дослідження обраної проблеми.

Експеримент проводиться після вивчення вибраних джерел та теоретичного опрацювання теми. Він має бути реалізований у природних умовах освітнього процесу, протягом 3–5 місяців.

Результати здійсненого теоретичного та експериментального дослідження викладаються, узагальнюються і подаються науковому керівнику для ознайомлення як перший варіант роботи. Після отримання вказівок і порад (якщо вони є) здобувач узгоджує з ним свої подальші дії з удосконалення роботи та вносить необхідні зміни.

Кваліфікаційна робота на відміну від курсової вимагає більшої кількості експериментального матеріалу. Тому експериментальний етап кваліфікаційної роботи триває значно довше, поширюють його на більшу кількість учасників експерименту.

Усі етапи роботи відображають у календарному плані-графіку виконання роботи, затвердженому керівником.

Етапи виконання роботи

1 етап. Визначення проблеми, виокремлення теми та встановлення її актуальності в теоретичному й практичному аспектах. Формулювання дослідницького апарату: визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження. Розробка плану роботи.

2 етап. Теоретичне обґрунтування головних питань теми. Вивчення теоретичних джерел: філософської, психолого-педагогічної літератури та їх аналізу.

3 етап. Констатувальний етап експериментальної роботи: виявлення стану проблеми в період виконання дослідження, встановлення завдань роботи й розробка програми формувального етапу експерименту.

4 етап. Формувальний етап експерименту – проведення роботи за власною дослідницькою програмою, спрямованою на перетворення педагогічного явища, що досліджують.

5 етап. Контрольний етап експерименту. Перевірка ефективності формувального експерименту.

6 етап. Обробка експериментальних даних, визначення результатів дослідження.

7 етап. Формулювання висновків та практичних рекомендацій.

8 етап. Оформлення роботи.

Під час написання курсової роботи з педагогіки раннього дитинства і педагогіки дошкільного дитинства на 2 курсі, IV I V етапи виконання роботи варто пропустити, зосередивши увагу на проведенні констатувального етапу дослідження чи описі досвіду роботи закладу дошкільної освіти з проблеми дослідження. Таким чином, обов'язкові до виконання 1–3, 7–8 етапи.

У процесі написання курсової роботи з методик дошкільної освіти здобувачі дотримуються перших 4 етапів. Формувальний етап експерименту (4 етап) має бути представлений у вигляді методичних розробок за темою: конспекти занять, ігри, дидактичні посібники тощо. Робота завершується 7–8 етапами.

Структура роботи

Зазвичай робота (курсова, кваліфікаційна) складається зі вступу, розділів, які містять опис теоретичного й експериментального дослідження, висновків, списку використаних джерел, додатків. Зазначені розділи повинні мати відповідні назви, бути поділеними на частини (підрозділи), яким також присвоюються назви.

У вступі необхідно обґрунтувати *актуальність* обраної проблеми для педагогічної теорії та практики; представити апарат дослідження, який відображає стратегію дослідження, основні суперечності чи невідповідності між досягнутим рівнем педагогічного знання й потребою у розв'язанні досліджуваної проблеми для розвитку педагогічної теорії та практики.

Об'єкт дослідження – це певна частина освітнього процесу, що відповідає проблемі дослідження. Формулюючи його, слід відповісти на питання: що розглядається?

Предмет дослідження – це окремий аспект об'єкта дослідження. Предметом дослідження можуть бути зміст, форми освітнього процесу, методи, умови, що виникають у ньому, особливості діяльності дітей і педагога. Наприклад, розкриваючи тему «Виховання гуманних почуттів у старших дошкільників засобами художньої літератури» доцільно об'єктом дослідження обрати гуманістичне виховання дошкільників (процес), а предметом –

педагогічні умови формування гуманних почуттів старших дошкільників засобами художньої літератури в процесі виховання.

На основі об'єкта й предмета формулюють мету та завдання дослідження, де важливо з'ясувати, який результат має одержати дослідник. Мету виражають за допомогою дієслів *виявити, з'ясувати, встановити, розкрити, обґрунтувати, довести*. Завдання визначають, що потрібно зробити для досягнення мети. Іншими словами – мета дослідження конкретизується в завданнях. Для курсової роботи зазвичай виокремлюють 3–4 завдання, для кваліфікаційної роботи – 4–5 завдань.

У вступі до кваліфікаційної роботи треба обов'язково вказати методи, які будуть використані в ході дослідження: теоретичні, емпіричні, математичні. У виборі емпіричних методів дослідження – орієнтуватися на специфіку проведення експерименту, який охоплює, як правило, три етапи (констатувальний, формувальний і контрольний), на кожному з яких використовують низку конкретних дослідницьких методів.

У першому розділі роботи (теоретичній частині), який зазвичай складається з трьох підрозділів презентують результати аналізу наукової літератури, який може включати історико-педагогічний аспект проблеми, її філософське й психологічне обґрунтування з позицій сучасної науки, аналіз наукових досліджень із цієї проблеми.

Кожен параграф закінчується лаконічним висновком.

У наступному розділі чи розділах (експериментальній частині роботи) треба описати хід дослідно-експериментальної роботи, проведеної здобувачем вищої освіти, або його педагогічний досвід.

При цьому доцільно дотримуватись такого алгоритму опису:

- 1) представити аналіз стану досліджуваного питання в практиці виховання й навчання до проведеної дослідником роботи;
- 2) відобразити принципи створення та зміст програми власної роботи щодо розв'язання констатованих проблем, висвітлити хід її виконання;
- 3) проаналізувати отримані результати (здійснити їх кількісний та якісний аналіз).

У висновках підбивають підсумки виконаної роботи, пропонують методичні поради щодо вдосконалення роботи закладів дошкільної освіти. Висновки повинні відображати реалізацію завдань дослідження.

Структура курсової роботи: вступ (актуальність обраної теми, визначення об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження), 2 розділи (перший – теоретичний, в якому висвітлюються результати теоретичного аналізу виокремлених аспектів досліджуваної проблеми; другий розділ – експериментальний, у якому представлений опис констатувального етапу експерименту щодо виявлення реального стану цієї проблеми (наприклад, рівнів сформованості певної якості та змісту роботи вихователя щодо її формування або опису досвіду роботи ЗДО) *(для курсових робіт з педагогіки раннього та дошкільного дитинства)*; опис констатувального етапу експерименту та методичні розробки з теми *(для курсових робіт із методик дошкільної освіти)*, висновки, список використаних джерел, додатки (за потреби).

Орієнтовний план курсової роботи з педагогіки раннього та дошкільного дитинства може виглядати так:

Мотиваційна готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання в початковій школі

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади дослідження мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в початковій школі.

1.1. Особливості розвитку мотиваційної сфери дітей старшого дошкільного віку.

1.2. Сутність мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в початковій школі.

1.3. Педагогічні умови формування мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в початковій школі.

Розділ 2. Дослідна робота з вивчення сформованості мотиваційної готовності старших дошкільників до навчання в початковій школі.

2.1. Стан мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в початковій школі.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки (за потреби).

Орієнтовний план курсової роботи з методик дошкільної освіти може бути таким:

Рухлива гра як засіб удосконалення основних рухів старших дошкільників

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Рухливі ігри в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

1.1. Фізичне виховання дітей дошкільного віку як педагогічна проблема.

1.2. Рухливі ігри як засіб фізичного виховання дітей.

1.3. Вплив рухливих ігор на розвиток основних рухів дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Дослідна робота з вивчення основних рухів у дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор.

2.1. Оцінка розвитку основних рухів у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Розробка (добірка) рухливих ігор для вдосконалення основних рухів старших дошкільників і методичні рекомендації до їх проведення.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Складнішою є структура кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр. До неї входить:

Вступ. Обґрунтування актуальності теми; визначення апарату дослідження: об'єкта (загальної сфери пошуку); предмета (конкретного ракурсу дослідження об'єкта); мети (цілі, яку ставить перед собою дослідник); завдань, що конкретизують мету. Зокрема, завдання дослідження містять такі елементи: вивчення й аналіз психолого-педагогічної літератури та розв'язання теоретичних питань, що входять до загальної проблеми; експериментальне вивчення особливостей практичного розв'язання цієї проблеми, виявлення її реального стану, типових недоліків та їхніх причин, особливостей передового досвіду тощо, обґрунтування й складання необхідної системи роботи для вирішення поставленої мети; експериментальну перевірку передбачуваної системи роботи; розробку методичних рекомендацій для тих, хто буде використовувати дослідження на практиці.

У вступі до кваліфікаційної роботи потрібно відобразити: актуальність дослідження, проблему, тему, зв'язок роботи з науковими програмами, темами кафедри, об'єкт, предмет, мету, завдання, методи, базу дослідження, практичне значення, апробацію результатів дослідження та публікації автора за темою роботи, структуру роботи. Орієнтовний обсяг цієї частини роботи становить не більше 3 сторінок друкованого тексту.

Практичне значення одержаних результатів – перелік результатів, отриманих автором кваліфікаційної роботи. Зазначаючи практичне значення, здобувач подає відомості про можливість практичного застосування одержаних результатів дослідження або рекомендації щодо їх можливого використання. Апробація результатів дослідження містить дані щодо участі й оприлюднення результатів дослідження автора. Обов'язково подаються відомості про публікації здобувача вищої освіти, особливо який претендуватиме на високий бал (80–100 балів), при цьому треба зазначити, на яких конференціях, семінарах презентувались результати дослідження та зазначити кількість публікацій і назву джерела їх оприлюднення. Публікації здобувача освіти, що відповідають темі дослідження, необхідно включити до списку використаних джерел у кваліфікаційній роботі, а в її тексті надавати посилання на власні публікації.

Перший розділ (теоретичний) має містити аналітичний огляд вітчизняних і закордонних робіт із проблеми дослідження. У ньому викладають результати, одержані різними авторами, розкривають наукові факти, що інтерпретовано в аспекті теми кваліфікаційної роботи.

Другий розділ (експериментальний) є головним змістом кваліфікаційної роботи. У ньому детально описують зміст, форми та методи роботи, які використовувались у процесі експериментального дослідження для досягнення

очікуваних результатів. Методика дослідження включає стратегію отримання нового педагогічного знання та конкретну програму дослідження. Розробку методики орієнтують на вивчення педагогічного явища через накопичення фактів, їхнє висвітлення й тлумачення. Експериментальна робота повинна включати констатувальний, формувальний і контрольний етапи, їх опис і аналіз проміжних та остаточних результатів. Назви параграфів цієї частини мають відображати зміст кожного етапу експериментальної роботи.

Висновки – завершальна частина роботи. Вони обіймають до 3-х сторінок тексту й містять підсумки щодо проведеної роботи, реалізації головних завдань дослідження.

Далі розміщують *список використаних джерел*. Він свідчить про обсяг використаних автором праць, рівень вивчення стану досліджуваної проблеми та сформованість навичок роботи з науковою літературою. У списку використаних джерел книги та статті записують під номерами в алфавітному порядку.

Для будь-якої теми корисними можуть бути такі джерела:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група : Байєр О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Косенчук О. Парціальні програми. Реалізація змісту Державного стандарту дошкільної освіти. Київ: Ранок, 2024. 160 с.
3. Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 190 с.
4. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид., перероб. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 408 с. (Альма-матер).
5. Про дошкільну освіту : Закон України. Київ, 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text> (дата звернення: 22.02.25).

Для успішного написання курсової чи кваліфікаційної роботи потрібно здійснювати пошук необхідної інформації. Почати варто з ознайомлення з нормативними документами, що пов'язані з проблемою наукового дослідження. Документи, що стосуються дошкільної освіти, слід опрацьовувати з офіційних джерел: на сайті МОН України, офіційній сторінці Верховної Ради України, Кабінету Міністрів. При цьому необхідно зважати на те, чи є ці документи чинними, чи вже втратили чинність, отже не мають нормативного значення.

Здійснювати пошук наукової літератури з різних дисциплін і джерел (статті, дисертації, книги, автореферати) зручно за допомогою пошукової системи вільного доступу Google Scholar або Google Академія (<https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>).

Загальна кількість використаних джерел має бути не меншою ніж 20–25 – у курсовій та 30–40 – у кваліфікаційній роботі.

У списку використаних джерел можуть бути вітчизняні й закордонні наукові публікації (окрім російських та білоруських), різні за характером: нормативні документи, монографії, дисертації, автореферати, підручники, посібники, статті, тези. Джерела в списку вказуються мовою оригіналу.

Забороняється внесення до списку використаних джерел та цитування джерел, опублікованих мовою держави-агресора (російською) та джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусії.

При написанні курсової чи кваліфікаційної роботи доречно використовувати найновіші дослідження, публікації останніх років. У списку джерел 50% мають становити джерела за останні 5 років.

Додатки. У курсовій роботі додатки вміщують за потреби. У кваліфікаційній роботі додатки – обов’язковий складник, оскільки дозволяють проілюструвати хід проведення експериментального дослідження. Вони можуть містити розробки конспектів занять, ігор, зразки дитячих оповідань, творчих робіт, ксерокопії архівних документів тощо.

Отже, **кваліфікаційна робота має таку структуру**: вступ (актуальність теми й проблема дослідження, зв’язок роботи з науковими програмами, темами кафедри, визначення об’єкта, предмета, мети, завдань, методи дослідження, експериментальна база, практичне значення, апробація результатів дослідження, публікації, структура роботи); 2–3 розділи; висновки; список використаних джерел; додатки.

Орієнтовна кількість друкованих сторінок для кваліфікаційної роботи – 90. З них: вступ – 3 сторінки, теоретична частина – до 25 сторінок, експериментальна частина – 35–40 сторінок, висновки – 3 сторінки, список використаних джерел, додатки.

Кваліфікаційна робота може виконуватися як у традиційному вигляді (класичний педагогічний експеримент), так і у вигляді магістерських проєктів.

Магістерські проєкти можуть бути практичного (методичного) або винахідницького спрямування. Результат проєкту – це освітній продукт, що поданий у вигляді:

- навчально-методичного комплексу (посібник, зошити для дитини, дидактичний матеріал тощо);
- електронного методичного комплексу (посібник, зошити, навчальні онлайн-ігри тощо);
- електронного продукту в електронному середовищі (блог, вебсайт тощо);

- інтерактивного навчального ресурсу, створеного за допомогою цифрових інструментів.

Рекомендована структура магістерського проєкту:

- а) титульний аркуш;
- б) описова частина;
- в) список використаних джерел;
- г) додатки.

Титульний аркуш оформлюється за загальними вимогами.

В *описовій частині* магістерського проєкту рекомендовано актуалізувати його ідею (дати оцінку та аналіз ситуації), відобразити концепцію, етапи планування, корекцію за підсумками моніторингу, оцінку результатів. Усю описову частину (30–35 стор.) можна умовно розділити на такі складники: вступ, інформаційний блок, дидактико-методичний блок, технологічний блок, контрольно-оцінний блок.

У *вступі* має бути обґрунтована актуальність проблеми дослідження, висвітлено ступінь вивчення проблеми, сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, тип і структуру проєкту, його новизну та практичне значення з опорою на розроблений освітній продукт.

Інформаційний блок містить ключові поняття, що розкриваються в проєкті; схеми, у яких висвітлено зв'язок між поняттями та їх зміст.

У *дидактико-методичному блоці* необхідно розкрити методичні підходи до розв'язання проблеми, основні форми, методи та засоби, що застосовуються для розв'язання завдань, сформулювати методичні рекомендації.

Технологічний блок містить опис застосованої технології або розробленої здобувачем системи занять, ігор, вправ або засобів ІКТ (електронного сайту, блогу, електронних навчальних ресурсів, відеороликів тощо), що розробляються в проєкті. Для електронних посібників та Smart-комплексів технологічний блок може бути представлений на електронному носії чи в електронному середовищі.

У *контрольно-оцінному блоці* необхідно зазначити очікувані результати розвитку особистості (дитини, студента – майбутнього педагога) та результати реалізації розробленої технології, методики, освітнього продукту, висновки й узагальнення.

Додатки подаються за необхідності та містять експериментальні, методичні, ілюстративні й інші матеріали, що не увійшли до основного змісту роботи.

Довідка про апробацію, видана ЗДО або витяг із протоколу засідання кафедри ЗВО, на якій здійснювалось наукове керівництво проєктом, оформлюється в довільній формі й завіряється печаткою закладу.

Оформлення роботи

Перша сторінка роботи – титульна (для курсової роботи – додаток А, для кваліфікаційної – додаток Б), на наступній – розміщують зміст роботи, далі – вступ. У кваліфікаційній роботі після змісту може бути й аркуш з умовними скороченнями, якщо цього вимагає специфіка роботи чи в тексті використовується певна аббревіатура.

Робота має бути надрукована, без помилок та скорочень, акуратно, на білому папері формату А4, з однієї сторони аркуша, одним кольором.

Вимоги до друкованого набору тексту:

- ✓ текст роботи друкують із використанням текстового редактора – MS Word;
- ✓ гарнітура шрифту – Times New Roman;
- ✓ кегль (розмір) шрифту – 14;
- ✓ поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм;
- ✓ вирівнювання тексту – за шириною, окрім назв структурних частин роботи;
- ✓ абзац – 1,25 см;
- ✓ міжрядковий інтервал – 1,5.

Нумерація сторінок починається з титульної сторінки, однак номер сторінки ставлять із другої та до останньої.

Назви структурних частин роботи (**ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ**) друкують великими літерами симетрично до тексту (вирівнювання по центру, шрифт – 14 напівжирний) без абзацних відступів, без крапки наприкінці. Усі названі структурні частини роботи потрібно починати з нової сторінки. Новий підрозділ друкують на тій самій сторінці, на якій закінчився попередній, відступ між підрозділами – два міжрядкові інтервали. Заголовки підрозділів набирають маленькими літерами (окрім першої – великої), з абзацного відступу, шрифт – 14 напівжирний. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу – два міжрядкові інтервали.

Не допускається розташування заголовка підрозділу внизу сторінки, якщо під ним не вміщується щонайменше два рядки тексту – у такому разі назву підрозділу разом із текстом переносять на наступну сторінку. Не можна починати абзац наприкінці сторінки, якщо на ній поміститься лише один рядок із нього – також варто перенести весь абзац на наступну сторінку. Аналогічно не можна переносити один рядок з абзацу на наступну сторінку.

Орієнтовний мінімальний обсяг курсової роботи – 18-30 друкованих сторінок, кваліфікаційної роботи – 90, магістерського проєкту – 35-40 друкованих сторінок.

У теоретичній частині роботи під час аналізу літератури посилання доречно зазначати у квадратних дужках ([8, с. 12], де 8 – номер джерела зі списку літератури, с. 12 – номер сторінки).

У роботі можуть бути таблиці, графіки, схеми, діаграми, які розміщують одразу після абзацу, в якому є згадка про них, нумерують і називають.

Номер таблиці розміщується над нею, з правої сторони рядка (вирівнювання за правим краєм) у поєднанні зі словом «Таблиця». Він складається з двох цифр (наприклад, таблиця 2.1), перша з яких вказує на номер розділу, в якому розташовано таблицю (2), а другий – на порядковий номер таблиці у цьому розділі (1).

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 2.1

Рівні розвитку емоційного інтелекту в дітей старшого дошкільного віку

Рівень Група	Високий	Середній	Низький
ЕГ			
КГ			

Якщо таблиця подається у додатку, то її номер складається з літери, якою позначається додаток та порядкового номера в цьому додатку. Наприклад, якщо у додатку А вона є другою, то нумерація буде такою: Таблиця А.2.

Назви графіків, схем, діаграм розміщуються під ними. Перед назвою зазначаються номери цих ілюстрацій, для чого використовується скорочення «Рис.» (рисунок) та номер розділу (назва додатка) і порядковий номер у розділі (додатку). В одному рядку з номером вказується відповідна назва.

Приклад оформлення діаграми:

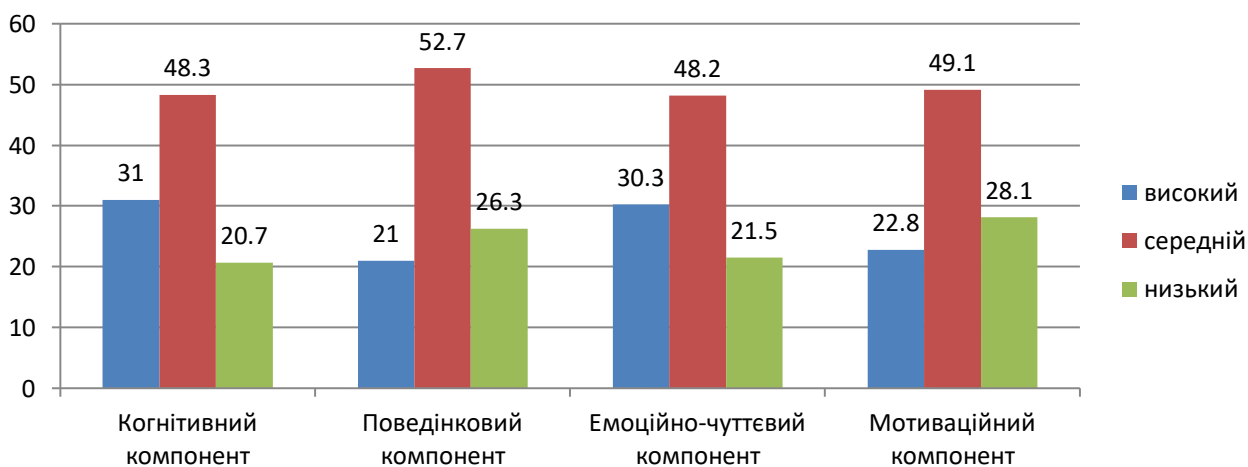

Рис. 2. 1. Рівні розвитку моральних почуттів у дітей старшого дошкільного віку (%)

Список використаних джерел укладають за ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел.

Книги

Приклади

Однотомні видання

Один автор	Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля». Вид. 2-ге, зі зм. і доп. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.
	Пагута Т. І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників : навч.-метод. посібник. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 298 с.
	Пукас І. Л. Основи саморозвитку професійної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти : монографія. Київ : ЦУЛ, 2022. 134 с.
Два автори	Левківський М., Пащенко Д. Історія педагогіки. Київ : ЦУЛ, 2021. 380 с.
	Павелків Р., Цигипало О. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу. Київ : ЦУЛ, 2021. 232 с.
Три автори	Будак В. Д., Якименко С. І., Філімонова Т. В. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку. Монографія. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 184 с.
Чотири автори	Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур; за заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-е вид. Київ: Слово, 2020. 376 с.; іл. с.
П'ять і більше Авторів	Теоретичні та методичні засади забезпечення якості освіти дітей раннього та дошкільного віку в умовах воєнного стану : монографія / Артемова Л. В. та ін.; за заг. ред. Д. О. Рейпольської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 172 с.
Без автора	Інтерактивні семінари для вихователів. Нові формати дошкільної освіти / авт.-упоряд. Л. М. Витовтова,

В. О. Маренич. Харків : Вид. група «Основа», 2022. 159, [1] с. (Серія «Новий Базовий компонент»).

Нові формати роботи з батьками дошкільників / авт.-упоряд. І. І. Нікітіна. Харків : Вид. група «Основа», 2021. 174, [2] с. (Серія «Новий Базовий компонент»).

Інноваційний потенціал професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти : колективна монографія / за заг. ред. проф. О. А. Гнізділової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2024. 466 с.

**Електронні
ресурси**

Щодо організації освітнього процесу в 2024/2025 навчальному році в закладах дошкільної освіти : Лист МОН № 1/15368-24 від 27.08.24 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/08/28/rekomendatsiyi-shchodo-orhanizatsiyi-osvitnoho-protsesu-doshkilna-osvita-2024.pdf> (дата звернення: 25.02.2025).

Інші видання

**Автореферати
дисертацій**

Попович О. М. Система підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи з дітьми раннього віку в сенсорно збагаченому середовищі: автореф. ...дис. д-ра пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2023. 43 с.

Дисертації

Теличко Т. В. Формування фахової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти на засадах міждисциплінарного підходу : дис. ... д-ра філос. : 015. Мукачєво, 2021. 294 с.

Частина видання

Розділ книги

Ковальчук Т. Використання каністерапії в корекції фізичного розвитку дітей з ООП. *Інклюзивне навчання в закладі дошкільної освіти. Методичний інструментарій для педагогів ЗДО*. Київ : Вид-во «Літера», 2024. С. 95–101.

Тези, доповідь

Козлюк О. Роль і місце дисципліни «Організація і управління в дошкільній освіті» у підготовці майбутніх керівників ЗДО. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти : матеріали V Міжнародних педагогічних читань, присвячених 70-річчю від дня народження професора Тамари Поніманської*, м. Рівне, 28 листопада 2024 р. Рівне : О. Зень, 2024. С. 115–118.

Стаття у
збірнику
наукових праць
(збірнику
матеріалів)

Козлюк О., Гранюк В. Використання інклюзивної літератури в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. *Педагогічна наука і освіта XXI століття*. 2024. № 3. С. 96–104. DOI: <https://doi.org/10.35619/pse.vi3.31>

Стаття з
періодичного
видання
(журнал, газета)

Половіна О. Інновації в дошкільній освіті: актуальні проблеми та орієнтири. *Дошкільне виховання*. 2024. № 11. С. 4–8.

Додатки оформляють як продовження роботи на наступних її сторінках. Кожен додаток починають із нової сторінки. Додаток містить заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток _____» і велику літеру (наприклад, Додаток А), що позначає додаток.

У додатках можуть бути представлені матеріали анкет, бесід із дітьми, протоколи спостережень, конспекти занять, творчі роботи дітей, фотографії та ін.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, Щ, Ч, Ъ.

Наприклад:

ДОДАТКИ

Додаток А

Список дітей експериментальної групи

№ з/п	Ім'я дитини	Вік	Примітка
1	Віка М.	5 р. 6 міс.	Відвідує ЗДО перший рік
2	Гліб М.	5 р. 3 міс.	
3	Юрко К.	5 р. 7 міс.	

У кінці кожної роботи має бути інформація про дату здачі роботи, а також підписи здобувача освіти та наукового керівника (Додаток В).

Академічна доброчесність

Усі види науково-дослідних робіт мають виконуватись *державною мовою* з дотриманням норм *академічної доброчесності*.

У будь-якій роботі повинна бути дотримана коректність посилань та цитувань. Обов'язкові посилання на авторів дослідження й відповідні джерела.

Згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42) **академічна доброчесність** – це «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень».

У Рівненському державному гуманітарному університеті дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу регламентується «Положенням про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату Рівненського державного гуманітарного університету» (https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/n_doc_rshu/pol_acad_dobr_ta_szap.pdf) та «Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності Рівненського державного гуманітарного університету» (https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/n_doc_rshu/pol_et_aakad_dobr_2024.pdf).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти в ході проведення науково-дослідної роботи передбачає:

- самостійне написання роботи й проведення дослідження;
- посилання на джерела інформації в разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;
- надання правдивої інформації про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

В Університеті діє «Порядок застосування системи «StrikePlagiarism»» для перевірки текстових документів на наявність плагіату (https://www.rshu.edu.ua/images/rshu/poradok_strikepl_19112024.pdf). Згідно з Порядком перевірка текстових документів, зокрема кваліфікаційних робіт, на наявність плагіату здійснюється з метою дотримання академічної доброчесності, підвищення якості робіт і стимулювання самостійності й індивідуальності під час їх написання.

В університеті виявлення фрагментів аналізованого документа, ідентичних текстам, розміщеним у порівняльній базі даних, забезпечується за допомогою системи Strike Plagiarism (<http://strikeplagiarism.com>). У разі потреби можуть застосовуватися інші не заборонені в Україні вільнодоступні системи насамперед для перевірки курсових робіт, письмових поточних робіт, теоретичних і творчих результатів самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів

(за матеріалами «Порядку застосування у Рівненському державному гуманітарному університеті системи «StrikePlagiarism» для перевірки текстових документів на наявність плагіату»
https://www.rshu.edu.ua/images/rshu/poradok_strikepl_19112024.pdf).

1. Перед поданням кваліфікаційної роботи до атестаційної комісії роботи обов'язково перевіряються на наявність плагіату.

2. Відповідність кваліфікаційних робіт здобувачів вимогам, що висуваються до робіт такого типу, встановлюється на засіданнях кафедр та атестаційної комісії. За допомогою системи «Strike Plagiarism» генеруються коефіцієнти подібності (K1 – кількість фраз довжиною 5 слів або більше та K2 – кількість фраз довжиною 25 слів або більше), які визначають відсоток запозичень, знайдених в аналізованому тексті, виявляються можливі текстові маніпуляції й надається рекомендація про допущення чи недопущення роботи до подальшого захисту з позиції дотримання академічної доброчесності.

3. У процесі перевірки експерт може виключити певні фрагменти з коефіцієнтів подібності, які він приймає і виключає з коефіцієнтів подібності (коректно оформлене цитування; самоцитування (тези чи статті, що відображають зміст дослідження); усталені словесні конструкції, власні назви, нормативно-правові акти тощо).

4. За результатами перевірки текст кваліфікаційної роботи може мати такі показники подібності:

✓ Запозичення, виявлені в роботі є законними та не є плагіатом. Рівень подібності не перевищує допустимої межі (K1 – до 35% та K2 – до 12%). Така робота рекомендується до захисту.

✓ Запозичення не є плагіатом, але перевищено граничне значення рівня подібностей (K1 – від 35,01% до 65% та/або K2 – від 12,01% до 30%). Така робота повертається на доопрацювання і потребує повторної перевірки.

✓ Виявлено запозичення і плагіат або навмисні текстові спотворення (маніпуляції), як передбачувані спроби укриття плагіату, які роблять роботу невідповідною вимогам законодавства (стаття 32. Закону України «Про вищу освіту», пункт 3.1 статті 42. Закону України «Про освіту») та вимог НАЗЯВО (Критерій 5), а також кодексу етики та процедур (K1 – від 65,01% до 100% та/або K2 – від 30,01% до 100%). Така робота не приймається і не допускається до захисту.

5. Перед перевіркою на академічний плагіат автор кваліфікаційної роботи (здобувач) у термін, встановлений відповідною кафедрою, готує та подає науковому керівнику файл кваліфікаційної роботи у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат, з урахуванням таких вимог: назва файлу, у якому міститься робота, обов'язково повинна містити: П.І.Б. здобувача, шифр та/або назва спеціальності, форму навчання (Наприклад, Шевченко О. А., А2, денна).

6. Перевірка кваліфікаційних робіт виконується один раз коштом Університету. Повторна перевірка кваліфікаційних робіт здійснюється коштом здобувача в розмірі, встановленому відповідно до затвердженого керівником закладу кошторису витрат на перевірку різних видів робіт на виявлення текстових збігів, ідентичності, схожості (на плагіат).

7. Звіт системи та висновок експерта буде відправлено на електронну пошту кафедри або наукового керівника, що надіслали роботи на перевірку.

Що не є плагіатом:

- ✓ ідеї або визначення, ідіоми;
- ✓ перефразовування своїми словами фрази при перекладі з діалекту або іншої мови;
- ✓ загальновідомі знання і факти;
- ✓ витвори фольклору;
- ✓ офіційні документи (закони, накази, постанови, судові рішення, державні стандарти) та їхні офіційні переклади.

Рішення щодо допущення до захисту кваліфікаційної роботи студента, яка була перевірена на наявність академічного плагіату й потребує значного доопрацювання, приймає комісія, склад якої формує завідувач випускової кафедри.

Радимо не використовувати для перевірки безплатні системи, оскільки ваші роботи можуть бути скопійовані, надалі ними зможуть скористатись. Бережіть свою інтелектуальну власність та захищайте авторське право.

Оцінювання та процедура захисту

Готову *курсову роботу* здобувачі вищої освіти подають у визначені кафедрою терміни на рецензування й оцінювання. Вивчивши зміст курсової роботи, науковий керівник готує рецензію із виставленням балів попередньої оцінки за встановленим кафедрою зразком. До захисту студент повинен ознайомитись з оцінками (балами), вказаними в рецензії, підготуватись до обґрунтування виокремлених положень.

На захисті курсової роботи здобувачу вищої освіти необхідно назвати дослідницький апарат, розкрити основний зміст проведеної експериментально-дослідної роботи (методика дослідження, результати дослідження, власні висновки). Також він повинен відповісти на зауваження наукового керівника в разі їх наявності та запитання членів комісії. Необхідно добре знати зміст курсової роботи, щоб вільно оперувати її основними положеннями. Це також свідчитиме про самостійність виконання роботи здобувачем вищої освіти.

Остаточна оцінка за курсову роботу виставляється за результатами її публічного захисту з урахуванням рецензії наукового керівника. Цю оцінку повинні засвідчити своїми підписами члени комісії із захисту.

Критерії оцінювання курсових робіт з педагогіки раннього і дошкільного дитинства (2 курс):

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки курсової роботи з педагогіки раннього та дошкільного дитинства	Рейтингова оцінка. Максимальна к-ть балів (за 100-бальною шкалою)
1.	Обґрунтування актуальності проблеми	5
2.	Коректність наукового апарату	5
3.	Аналіз теоретичних джерел, наявність коректних посилань	15
4.	Опис методів (методики) проведення констатувального етапу експерименту, наявність якісного й кількісного аналізу результатів дослідження	15
5.	Ілюстрація кількісних результатів проведеного дослідження (наявність таблиць, графіків, діаграм)	5
6.	Наявність висновків, що відображають реалізацію завдань дослідження	5
7.	Рівень використання наукової літератури й інших джерел інформації та оформлення її	5
8.	Ступінь самостійності роботи	10
9.	Якість оформлення курсової роботи	5
11.	Захист роботи: ● чіткість, логічність викладу змісту роботи в доповіді; ● орієнтування в змісті роботи, розуміння теми дослідження; ● вміння вести дискусію за змістом дослідження.	10 10 10
Сума балів		100

Указані критерії відображаються й у рецензії на курсову роботу з педагогіки раннього та дошкільного дитинства (Додаток Г).

Критерії оцінювання курсових робіт із методик дошкільної освіти (3курс).

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки курсової роботи з методик дошкільної освіти	Рейтингова оцінка. Максимальна к-ть балів (за 100-бальною шкалою)
1.	Обґрунтування актуальності проблеми	5
2.	Коректність наукового апарату	5
3.	Аналіз теоретичних джерел, наявність коректних посилань	10

4.	Опис методів (методики) проведення констатувального етапу експерименту, наявність якісного й кількісного аналізу результатів дослідження	10
5.	Ілюстрація кількісних результатів проведеного дослідження (наявність таблиць, графіків, діаграм)	5
6.	Наявність і якість методичних розробок за темою	10
7.	Наявність висновків, що відображають реалізацію завдань дослідження	5
8.	Рівень використання наукової літератури й інших джерел інформації та оформлення її	5
9.	Наявність додатків	5
10.	Ступінь самостійності роботи	5
11.	Якість оформлення курсової роботи	5
12.	Захист роботи: ● чіткість, логічність викладу змісту роботи в доповіді; ● орієнтування в змісті роботи, розуміння теми дослідження; ● вміння вести дискусію за змістом дослідження	10 10 10
Сума балів		100

Указані критерії відображаються і в рецензії на курсову роботу з методик дошкільної освіти (Додаток Д).

Для полегшення оцінювання готової курсової роботи науковий керівник може скористатися також якісними характеристиками критеріїв оцінювання курсових робіт із педагогіки раннього і дошкільного дитинства, а також із методик дошкільної освіти (табл. 2.1):

Таблиця 2.1.

Оцінювання курсових робіт

Оцінка	Якісна характеристика критеріїв оцінювання
<i>А «відмінно» (90-100 балів)</i>	Робота виконана на високому рівні. Обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, чітко визначено дослідницький апарат. Зміст роботи відповідає темі та в логічній послідовності розкриває її основні теоретичні й експериментальні аспекти. Подано детальний теоретичний аналіз досліджень із проблеми з посиланням на відповідні джерела й дослідників. Експериментальне дослідження представлене констатувальним етапом (опис методик і методів дослідження, а також отриманих результатів діагностики) має чітку структуру, вдало обґрунтована процедура дослідження, використовується достатня кількість діагностичних методів і методик, правильно здійснений кількісний і якісний аналізи. Наведені приклади відповідей дітей, вихователів чи батьків (з урахуванням специфіки роботи). Наявні методичні розробки за темою дослідження (для курсових із методик дошкільної

	<i>освіти</i>). Чітко сформульовані висновки, що відображають реалізацію завдань дослідження та містять самостійно сформульовані висновки й цікаві рекомендації (пропозиції). Робота містить усі необхідні структурні елементи, грамотна й оформлена згідно з чинними вимогами. Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти добре орієнтується в її змісті, демонструє розуміння теми дослідження, впевнено відповідає на поставлені запитання членів комісії із захисту.
<i>В «добре» (82–89 балів)</i>	Курсова робота виконана на достатньому науково-теоретичному рівні. Обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, визначено дослідницький апарат. Зміст роботи відповідає темі та логічно висвітлює її основні теоретичні й експериментальні аспекти. Представлено теоретичний аналіз досліджень із проблеми з посиланням на відповідні джерела й науковців. Експериментальне дослідження представлене констатувальним етапом, де вдало обґрунтована процедура дослідження, використовується достатня кількість методів і методик, правильно здійснений кількісний та якісний аналізи. Наведено приклади відповідей дітей, вихователів чи батьків (з урахуванням специфіки роботи). Наявні методичні розробки за темою дослідження (<i>для курсових із методик дошкільної освіти</i>). Висновки відображають реалізацію завдань дослідження. Робота містить усі необхідні структурні елементи, оформлена згідно з чинними вимогами. Наявні поодинокі граматичні та стилістичні помилки. Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти загалом демонструє належні знання змісту виконаного ним дослідження, відповідає на поставлені запитання, може припускатись незначних неточностей.
<i>С «добре» (74–81 бал)</i>	Курсова робота виконана на достатньому рівні. У роботі обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, визначено дослідницький апарат, можуть допускатись незначні неточності. Зміст роботи відповідає темі, однак може бути порушена логічність висвітлення її основних теоретичних та експериментальних аспектів. Представлено теоретичний аналіз досліджень із проблеми, наявні посилання на відповідні джерела й науковців, однак не скрізь. Експериментальне дослідження представлене констатувальним етапом, обґрунтована процедура його проведення, використовується достатня кількість методів і методик, правильно здійснений кількісний аналіз. Однак якісний аналіз досить збіднений, недостатньо прикладів відповідей дітей, вихователів чи батьків (з урахуванням специфіки роботи). Недостатня

	кількість методичних розробок за темою (для курсових із методик дошкільної освіти). Висновки відповідають темі дослідження, проте не досить чітко відображають реалізацію завдань дослідження. Робота містить усі необхідні структурні елементи, трапляються граматичні та стилістичні помилки, певні технічні огріхи. Загалом дослідження оформлене з дотриманням чинних вимог. Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти демонструє знання її змісту, може відчувати труднощі у веденні дискусії за темою дослідження.
Д «задовільно» (64–73 бали)	Робота виконана на середньому рівні. Недостатньо обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, неточності у визначенні дослідницького апарату. Зміст роботи відповідає темі, однак порушена логіка висвітлення її основних теоретичних й експериментальних аспектів, питання розкриті поверхово. Відсутній належний теоретичний аналіз досліджень із проблеми, матеріал носить суто інформативний характер, майже або зовсім відсутні посилання на відповідні джерела й науковців. Експериментальне дослідження представлено констатувальним етапом, однак не має чіткої обґрунтованої процедури його проведення. Використовується один метод чи методика дослідження, поверхово здійснений кількісний аналіз результатів. Якісний аналіз досить збіднений або взагалі відсутній. Відсутні методичні матеріали чи вони не відповідають темі дослідження (стосується курсових робіт із методик дошкільної освіти). Висновки недостатньо чіткі, не відображають реалізацію завдань дослідження. У дослідженні можуть бути відсутні кілька структурних елементів курсової роботи. Багато помилок (граматичних, стилістичних, технічних огріхів). Робота оформлена з порушенням вимог. Під час захисту курсової роботи студент демонструє досить низький рівень знань її змісту, відчуває значні труднощі, відповідаючи на поставлені запитання й зауваження.
Е «задовільно» (60–63 бали)	Робота виконана на середньому рівні. Недостатньо обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, або її обґрунтування взагалі відсутнє, простежуються неточності у визначенні дослідницького апарату. Зміст роботи відповідає темі частково, порушена логіка висвітлення її основних теоретичних та експериментальних аспектів, питання розкриті поверхово. Відсутній теоретичний аналіз досліджень із проблеми, матеріал має суто інформативний характер,

	зовсім відсутні посилання на відповідні джерела й науковців. Експериментальне дослідження (констатувальний етап) може не мати чіткої структури, або цей етап узагалі відсутній. Використовуються один-два методи або методики, що можуть не зовсім відповідати темі дослідження. Поверхово здійснений кількісний аналіз результатів дослідження, якісний аналіз узагалі відсутній. Висновки сформульовані недостатньо чітко або не відображають реалізацію завдань дослідження. Представлені не всі структурні елементи курсової роботи. У тексті трапляється багато помилок (технічний переклад, граматичні й стилістичні помилки, технічні огріхи). Робота оформлена з порушенням чинних вимог. Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань змісту виконаного ним дослідження, не може належним чином відповісти на поставлені запитання й висловлені зауваження.
«Незадовільно» (FX (35–59), F (0–34).	Робота виконана на низькому рівні. Відсутнє обґрунтування актуальності проблеми дослідження, простежуються помилки у визначенні дослідницького апарату, або він узагалі відсутній. План роботи не відповідає темі. У викладі матеріалу відсутня логіка висвітлення теоретичних та експериментальних аспектів проблеми. У роботі трапляються серйозні помилки й неточності, мало та поверхово опрацьована література з проблеми дослідження. Робота позбавлена самостійності. Не містить аналізу практичного стану досліджуваної проблеми. Відсутня статистична обробка даних. Відсутні методичні розробки за темою (<i>для курсових із методик дошкільної освіти</i>). Висновки відсутні або мають декларативний характер. Порушена структура роботи. Дослідження не відповідає вимогам до виконання курсових робіт. Робота написана неграмотно, є суттєві зауваження до її оформлення. Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти відчуває значні труднощі у відповідях на поставлені запитання за темою, не знає теорії досліджуваної проблеми, не може відповісти на запитання. Оцінка «незадовільно» вказує на необхідність доопрацювання або повного переписування роботи.

Готову кваліфікаційну роботу здобувачі подають на кафедру за три тижні до початку державної атестації. Не пізніше ніж за 10 днів до початку роботи атестаційної комісії на засіданні кафедри проводиться попередній захист кваліфікаційної роботи та приймається рішення про допуск її до захисту. Вивчивши зміст кваліфікаційної роботи, науковий керівник готує відгук про її

виконання, подання голові атестаційної комісії та віддає на зовнішнє рецензування (інший заклад вищої освіти, виробництво).

У відгуку керівника встановлюється:

- актуальність обраної теми;
- повнота реалізації завдань дослідження;
- ступінь самостійності здобувача при виконанні кваліфікаційної роботи;
- вірогідність отриманих результатів;
- адекватність використаних методів дослідження;
- загальна оцінка виконаної кваліфікаційної роботи, відповідність якості

підготовки студента вимогам державного стандарту та можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації;

- грамотність і стильова майстерність автора;
- інші питання, що характеризують професійні якості здобувача.

У рецензії обов'язково мають бути відображені такі моменти:

- відповідність змісту роботи заявленій темі й меті;
- повнота розв'язання завдань дослідження;
- практична цінність роботи та можливість реалізації запропонованих автором рекомендацій;
- недоліки кваліфікаційної роботи;
- оцінка, на яку заслуговує робота.

Зміст рецензії не повинен дублювати відгук керівника, позаяк відгук керівника – це переважно оцінка й характеристика професійних якостей здобувача вищої освіти та його діяльності в ході виконання кваліфікаційного дослідження, а рецензія – якісна оцінка виконаної роботи.

Після ознайомлення з кваліфікаційною роботою, відгуком наукового керівника, рецензією, протоколом звіту подібності кафедра приймає рішення про допуск чи недопуск здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи в атестаційній комісії.

Під час захисту кваліфікаційних робіт відповідно до «Положення про екзаменаційну комісію у Рівненському державному гуманітарному університеті» (https://www.rshu.edu.ua/images/navch/pol_ek_2025.pdf) в екзаменаційну комісію подаються такі документи:

- 1) виконана кваліфікаційна робота;
- 2) письмовий відгук керівника з характеристикою діяльності випускника під час виконання кваліфікаційної роботи;
- 3) подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи, у якому містяться дані про успішність, висновок керівника, висновок кафедри;
- 4) супровідні макети, стенди, презентації, вироби тощо;
- 5) анотація до роботи (для освітнього ступеня «магістр» анотація українською та англійською мовами);
- 6) письмові рецензії на кваліфікаційну роботу (зовнішня і внутрішня);

- 7) навчальна картка здобувача вищої освіти;
- 8) протокол аналізу звіту подібності експерта з дотримання академічної доброчесності з висновком кафедри;
- 9) витяг із протоколу засідання кафедри (навчально-методичної комісії зі спеціальності) про можливість запису в дипломі «Диплом з відзнакою» за умови захисту кваліфікаційної роботи на «відмінно» (А).

Окрім цих документів, здобувач на електронну адресу кафедри надсилає електронний варіант кваліфікаційної роботи. Також варто додати копії студентських наукових статей і тез доповідей, сертифікатів, що засвідчують участь у наукових конференціях здобувачів вищої освіти.

Захист кваліфікаційних робіт відбувається під час атестації у вигляді усного викладу її основного змісту до 10 хвилин. **Він обов'язково супроводжується презентацією основних положень роботи.** До захисту здобувач вищої освіти повинен ознайомитись зі змістом відгуку наукового керівника, рецензіями, підготувати відповіді на висловлені зауваження й рекомендації.

На захисті кваліфікаційної роботи здобувачу вищої освіти необхідно назвати дослідницький апарат, розкрити основний зміст проведеної експериментально-дослідної роботи (методика дослідження, результати дослідження, власні висновки). Він повинен відповісти на зауваження наукового керівника в разі їх наявності й рецензентів, а також на запитання голови та членів атестаційної комісії. Необхідно добре знати зміст кваліфікаційної роботи, щоб вільно оперувати її основними положеннями. Це також свідчитиме про самостійність виконання роботи здобувачем вищої освіти.

Під час оцінювання кваліфікаційної роботи необхідно враховувати:

- відображення в ній актуальності проблеми дослідження, обізнаність її автора із сучасним станом відповідної галузі науки, теорією проблеми за темою дослідження;
- якість оформлення роботи, грамотність викладу змісту;
- наявність практичного значення роботи; відсутність явних ознак плагіату, сумлінність запозичень тощо;
- наявність апробації результатів дослідження шляхом участі в різних наукових конференціях та публікаціях результатів дослідження;
- зміст доповіді й аргументованість відповідей на запитання;
- виявлену під час захисту теоретичну та практичну підготовку здобувача вищої освіти.

Остаточна оцінка за кваліфікаційну роботу виставляється за результатами публічного її захисту з урахуванням висновку наукового керівника й думки рецензента. Цю оцінку повинні засвідчити своїми підписами члени комісії із захисту.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи включають 2 групи: оцінювання змістових аспектів керівником роботи, у тому числі з урахуванням оцінки рецензента, й оцінювання захисту кваліфікаційної роботи атестаційною комісією (табл. 2.2.). При оцінюванні роботи керівник обов'язково враховує оцінку, виставлену в рецензії зовнішнього рецензента.

Таблиця 2.2

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Критерій оцінювання	Максимальний бал
<i>Оцінка кваліфікаційної роботи керівником</i>	
Дотримання структури, змістових, технічних і граматичних вимог (відповідність змісту обраній темі; обґрунтування актуальності й доцільності формулювання дослідницького апарату; наявність коректних посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; відповідність висновків меті й завданням дослідження, коректність оформлення списку використаних джерел, використання сучасних джерел).	10
Виклад теоретичного матеріалу за результатами аналізу, порівняння, узагальнення сучасних психолого-педагогічних досліджень.	10
Експериментальне дослідження (організація, проведення, інтерпретація даних й узагальнення результатів експерименту).	15
Самостійність роботи над темою, своєчасність подання на перевірку згідно із затвердженим планом.	10
Результат зовнішнього рецензування кваліфікаційної роботи «відмінно» – 5 «добре» – 3–4 «задовільно» – 1–2 «незадовільно» – 0	5
Результат внутрішнього рецензування кваліфікаційної роботи «відмінно» – 5 «добре» – 3–4 «задовільно» – 1–2 «незадовільно» – 0	5
Рівень академічної доброчесності: (K1 – до 35% та K2 – до 12%) – 5. (K1 – від 35,01% до 65% та/або K2 – від 12,01% до 30%) – 3–4. (K1 – від 65,01% до 100% та/або K2 – від 30,01% до 100%) – 1–2	5
Разом	60

Оцінка кваліфікаційної роботи атестаційною комісією	
Відповідність вимогам до кваліфікаційних робіт	10
Публікаційна активність	10
Чіткість й аргументованість викладу результатів дослідження в усній доповіді під час захисту кваліфікаційної роботи	10
Наявність презентації	10
Разом	40
	100

Визначені критерії обов'язково мають бути враховані у відгуку наукового керівника (Додаток Е), у рецензії – виставлена оцінка (Додаток Ж), а також у відомості оцінювання кваліфікаційної роботи (додаток З).

Якісна характеристика критеріїв оцінювання кваліфікаційної роботи допоможе в її оцінці та написанні відгуку керівника й рецензії (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Оцінювання курсових робіт

Оцінка	Якісна характеристика критеріїв оцінювання
<i>А «відмінно» (90–100 балів)</i>	Робота виконана на високому науковому рівні, має дослідницький характер. Чітко обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, визначено дослідницький апарат. Зміст роботи відповідає темі й у логічній послідовності розкриває її основні теоретичні й експериментальні аспекти. Представлено ґрунтовний теоретичний аналіз досліджень із проблеми з посиланням на відповідні джерела й дослідників. Експериментальне дослідження має чітку структуру, вдало обґрунтована процедура дослідження, використовується достатня кількість діагностичних методів і методик, правильно здійснений кількісний і якісний аналізи. Наведені приклади відповідей дітей, вихователів чи батьків (з урахуванням специфіки роботи). Має обґрунтовані, експериментально перевірені результати, що характеризуються логічним, послідовним викладом матеріалу з відповідними висновками й пропозиціями. Робота містить усі необхідні структурні елементи, оформлена згідно з чинними вимогами. За результатами перевірки на дотримання академічної доброчесності (наявність плагіату) запозичення виявлені в роботі законні та не є плагіатом. За результатами дослідження опубліковані 2 і більше статей та/або тез доповідей. Має позитивний відгук наукового керівника і рецензії на роботу. Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти демонструє глибоке знання її змісту, вільно володіє матеріалами

	дослідження, вносить обґрунтовані пропозиції щодо поліпшення ефективності та якості процесу, що досліджувався, а під час відповіді використовує наочні матеріали, логічно й вичерпно відповідає на поставлені запитання. Доповідь супроводжується презентацією.
<i>В «добре» (82–89 балів)</i>	Робота виконана на достатньому науково-теоретичному рівні, має дослідницький характер. Обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, визначено дослідницький апарат. Зміст роботи відповідає темі та логічно висвітлює її основні теоретичні й експериментальні аспекти. Представлено ґрунтовний теоретичний аналіз досліджень із проблеми з посиланням на відповідні джерела й науковців. Експериментальне дослідження має чітку структуру, вдало обґрунтована його процедура, використовується достатня кількість методів і методик, правильно здійснений кількісний і якісний аналізи. Наведено приклади відповідей дітей, вихователів чи батьків (з урахуванням специфіки роботи). Має обґрунтовані, експериментально перевірені результати, характеризується викладом матеріалу з відповідними висновками, однак містить не зовсім обґрунтовані пропозиції. Сформульовані висновки відображають реалізацію завдань дослідження. Робота містить усі необхідні структурні елементи, оформлена згідно з чинними вимогами, трапляються поодинокі граматичні та стилістичні помилки,. За результатами дослідження опубліковано 1–2 статті та/або тези доповідей. Запозичення, виявлені в роботі під час перевірки на дотримання академічної доброчесності, законні та не є плагіатом. Має позитивний висновок наукового керівника і загалом позитивні відгуки рецензентів, однак може містити 1 зауваження. Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти демонструє знання проблеми дослідження, вносить пропозиції щодо вдосконалення процесу, що досліджував, під час відповіді використовує наочні матеріали, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання. Доповідь супроводжується презентацією, що її доповнює.
<i>С «добре» (74–81 бал)</i>	Робота виконана на достатньому рівні, має дослідницький характер. Обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, визначено дослідницький апарат, можуть допускатись незначні неточності. Зміст роботи відповідає темі, однак може бути порушена логічність висвітлення її основних теоретичних й експериментальних аспектів. Представлено теоретичний аналіз

	досліджень із проблеми, наявні посилання на відповідні джерела та дослідників, однак не скрізь. Експериментальне дослідження має чітку структуру, обґрунтована процедура дослідження, використовується достатня кількість методів і методик, правильно здійснений кількісний аналіз. Якісний аналіз досить збіднений, недостатньо прикладів відповідей дітей, вихователів чи батьків (з урахуванням специфіки роботи). Має обґрунтовані, експериментально перевірені результати, характеризується викладом матеріалу з відповідними висновками, однак містить не зовсім обґрунтовані пропозиції. Сформульовані висновки відповідають темі дослідження, однак недостатньо чітко відображають реалізацію завдань дослідження. Робота містить усі необхідні структурні елементи, трапляються граматичні й стилістичні помилки, певні технічні огріхи, несуттєві помилки в оформленні. За результатами дослідження опубліковано 1–2 статті та/або тези доповіді. Виявлені запозичення за результатами перевірки не є плагіатом, але перевищено граничне значення рівня подібностей. Робота має загалом позитивний висновок наукового керівника й позитивні відгуки рецензентів, однак може містити кілька (1–2) зауважень та пропозицій. Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти демонструє знання проблеми дослідження, вносить пропозиції щодо вдосконалення процесу, що вивчав, під час відповіді використовує наочні посібники, відчуває незначні труднощі або недостатньо впевнено відповідає на поставлені запитання й зауваження.
<i>Д «задовільно» (64–73 бали)</i>	Робота виконана на середньому рівні, має дослідницький характер. Недостатньо обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, неточності у визначенні дослідницького апарату. Зміст роботи відповідає темі, однак порушена логіка висвітлення її основних теоретичних та експериментальних аспектів, питання висвітлено поверхово. Відсутній належний теоретичний аналіз достатньої кількості досліджень із проблеми, матеріал має суто інформативний характер, майже або зовсім відсутні посилання на відповідні джерела й науковців. Експериментальне дослідження відзначається поверховим аналізом та недостатньо перевіреними результатами, проглядається непослідовність викладу матеріалу. Не обґрунтована належним чином процедура проведення дослідження, використовується недостатня кількість методів і методик, поверхово здійснений кількісний

	аналіз. Якісний аналіз досить збіднений або взагалі відсутній, недостатньо прикладів відповідей дітей, вихователів чи батьків (з урахуванням специфіки роботи). Висновки сформульовано не досить чітко. Вони не повністю відображають реалізацію завдань дослідження, містять необґрунтовані пропозиції. У кваліфікаційній роботі наявні всі або відсутні окремі структурні елементи (наприклад, аналіз результатів дослідження чи висновки). Робота містить багато помилок (технічний переклад, граматичні й стилістичні помилки, технічні огріхи). Кваліфікаційна робота оформлена з порушенням чинних вимог. Підготовлено 1–2 публікації, або відсутні публікації за темою дослідження. У висновку керівника й рецензіях є суттєві зауваження до змісту роботи чи методики дослідження, аналізу результатів. Перевищено допустимий півень запозичень, робота може бути відправлена на доопрацювання й повторну перевірку. Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти демонструє досить низький рівень знань змісту виконаного ним дослідження, відчуває значні труднощі, відповідаючи на поставлені запитання та зауваження, виявляє невпевненість. Презентація може дублювати зміст виступу або бути взагалі відсутньою.
<i>Е «задовільно» (60–63 бали)</i>	Робота виконана на середньому рівні, має дослідницький характер. Недостатньо обґрунтовано актуальність проблеми дослідження або обґрунтування взагалі відсутнє, помилки у визначенні дослідницького апарату. План роботи відповідає темі частково, порушена логіка висвітлення її основних теоретичних й експериментальних аспектів, питання розкриті поверхово. Відсутній належний теоретичний аналіз досліджень із проблеми, матеріал має суто інформативний характер, зовсім відсутні посилання на відповідні джерела й науковців. Експериментальне дослідження відзначається поверховим аналізом і недостатньо перевіреними результатами, проглядається непослідовність викладу матеріалу. Необґрунтована процедура проведення дослідження, використовується один-два методи або методики, що можуть не зовсім відповідати темі дослідження. Поверхово здійснений кількісний аналіз результатів дослідження, якісний аналіз взагалі відсутній. Висновки недостатньо чітко відображають реалізацію завдань дослідження. У роботі наявні всі або відсутні окремі структурні елементи кваліфікаційної роботи (наприклад, аналіз результатів дослідження, висновки, додатки). Робота містить багато

	помилки (технічний переклад, граматичні та стилістичні помилки, технічні огріхи). Є суттєві зауваження до її оформлення. Відсутні публікації за темою дослідження. У висновку керівника й відгуках рецензентів є суттєві зауваження до змісту роботи чи методики дослідження, аналізу результатів. Перевищено допустимий рівень запозичень, тому робота відправляється на доопрацювання. Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань змісту виконаного ним дослідження, не дає повних, аргументованих відповідей на поставлені запитання та висловлені зауваження.
<i>«Незадовільно» (FX (35–59), F (0–34).</i>	Робота виконана на низькому рівні, не має дослідницького характеру. Відсутнє належне обґрунтування актуальності проблеми дослідження, помилки у визначенні дослідницького апарату або він узагалі відсутній. План роботи не відповідає темі, порушена логіка висвітлення її основних теоретичних й експериментальних аспектів, питання розкриті поверхово. Відсутній належний теоретичний аналіз досліджень із проблеми, матеріал має суто інформативний характер, зовсім відсутні посилання на відповідні джерела й науковців. Не містить аналізу і практичного стану досліджуваної проблеми. Висновки відсутні або мають декларативний характер. Порушена структура роботи. Дослідження не відповідає вимогам до написання кваліфікаційних робіт. Робота неграмотна, містить граматичні, орфографічні та стилістичні помилки, є суттєві зауваження до її оформлення. Відсутні публікації за темою роботи. У роботі виявлено запозичення і плагіат або навмисні текстові спотворення (маніпуляції) як передбачувані спроби приховування плагіату. У висновку керівника й відгуках рецензентів є багато критичних зауважень. Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач відчуває значні труднощі у відповідях на поставлені запитання за темою, не знає теорії досліджуваної проблеми, під час відповідей допускає суттєві помилки, не підготував презентацію.

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку під час захисту кваліфікаційної роботи, відраховується із закладу вищої освіти.

РОЗДІЛ 3

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ І КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Тематика курсових робіт

Тематика курсових робіт із педагогіки раннього та дошкільного дитинства (2 курс)

Тематика курсових робіт із педагогіки раннього дитинства

Адаптації дітей раннього віку до сучасних умов ЗДО.
Прояви тривожності дітей раннього віку під час повітряної тривоги.
Розвиток рухової активності у дітей раннього віку.
Пізнавальний розвиток дитини третього року життя.
Соціально-моральний розвиток дитини третього року життя.
Сенсорний розвиток дітей третього року життя.
Розвиток сенсорних здібностей дітей раннього віку через ігрову діяльність.
Використання дидактичних ігор у сенсорному вихованні дітей раннього віку.
Розвиток первинних соціальних навичок у дітей раннього віку.
Роль вихователя в адаптації дітей раннього віку до умов ЗДО.
Розвиток дрібної моторики в дітей раннього віку.
Мовленнєвий розвиток дітей третього року життя.
Розвиток навичок самообслуговування в дітей раннього віку.
Розвиток культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку.
Взаємодія ЗДО та батьків дітей раннього віку в період адаптації.
Аналіз прояву кризи «Я сам» у дітей третього року життя.
Розвиток дитини з ООП в ранньому віці.
Самостійність дітей третього року життя та її прояви.
Організація загартування дітей раннього віку в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї.
Фізичне виховання та фізичний розвиток дітей раннього віку.

Тематика курсових робіт із педагогіки дошкільного дитинства

Розвиток емоційного інтелекту як основа формування лідерських якостей у дошкільників.
Роль педагога в підтримці лідерського потенціалу дошкільників.
Розвиток ініціативності й самостійності в старших дошкільників.
Розвиток навичок відповідального споживання в дітей дошкільного віку.
Виховання фінансової грамотності в дітей старшого дошкільного віку.
Розвиток інформаційної грамотності в дітей старшого дошкільного віку.
Використання ігрових технологій у розвитку критичного мислення дітей дошкільного віку.
Роль сім'ї у формуванні навичок сталого розвитку в дітей дошкільного віку.

Роль педагога у формуванні свідомого ставлення дітей до довкілля.

Виховання любові до рідного краю засобами краєзнавства в ЗДО.

Розвиток любові до рідної мови як компонент патріотичного виховання в ЗДО.

Реалізація індивідуального підходу у фізкультурно-оздоровчій роботі з дошкільниками.

Виховання ціннісного ставлення до прав та обов'язків у старших дошкільників.

Виховання толерантного ставлення до традицій і культури народів світу.

Сенсорне виховання дітей молодшого дошкільного віку в побутовій діяльності.

Сенсорне виховання старших дошкільників у побутовій діяльності.

Сенсорне виховання дітей дошкільного віку засобами природи.

Наступність у трудовому вихованні старших дошкільників і молодших школярів.

Розвиток творчої активності дітей під час ознайомлення з українським народним мистецтвом.

Формування в дітей старшого дошкільного віку основ економічної культури.

Використання ігрових технологій у моральному вихованні старших дошкільників.

Виховання в дошкільників любові до Батьківщини засобами народної педагогіки.

Валеологічне виховання дітей старшого дошкільного віку.

Дидактична гра як засіб сенсорного виховання молодших дошкільників.

Використання творів художньої літератури в ознайомленні старших дошкільників із працею дорослих.

Виховання відповідальності старших дошкільників у спільній продуктивній діяльності.

Виховання морально-етичних почуттів у старших дошкільників засобами літературної спадщини В. Сухомлинського.

Виховання доброзичливого ставлення до людей різних національностей.

Проблемні ситуації в ознайомленні дошкільників із правилами поведінки.

Формування почуття справедливості в старших дошкільників.

Виховання в дітей любові до України засобами музики.

Виховання в дітей турботи про дідусів і бабусь.

Виховання доброти та чуйності в дітей старшого дошкільного віку.

Формування в дошкільників уявлень про людей планети.

Формування в дітей дошкільного віку уявлень про рід і родовід.

Гендерне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Використання малих форм фольклору в ознайомленні старших дошкільників із природою й формуванні екологічних знань.

Партнерство закладу дошкільної освіти з батьками у вихованні морально-вольових якостей дітей.

Виховання працелюбності в дітей дошкільного віку.

Формування економічного досвіду дошкільників у процесі ігрової діяльності.

Виховання культури праці в молодших дошкільників під час трудової діяльності.

Художньо-естетичний розвиток старших дошкільників засобами декоративно-прикладного мистецтва.

Розвиток гуманних почуттів дітей у спілкуванні з вихователем.

Вплив екологічного виховання на розвиток моральних почуттів у дітей старшого дошкільного віку.

Використання засобів народної педагогіки в розумовому вихованні дошкільників.

Виховання сенсорної культури дітей дошкільного віку.

Екскурсії як засіб формування світогляду старших дошкільників.

Ігри-головоломки як засіб розумового розвитку старших дошкільників.

Ігри з будівельним матеріалом як засіб розумового виховання дітей 5-го року життя.

Інтегровані заняття як форма організації валеологічного виховання дітей дошкільного віку.

Інтегровані заняття як форма організації екологічного виховання дітей дошкільного віку.

Взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї в процесі фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку.

Гра-драматизація як засіб ознайомлення дітей із традиціями українського народу.

Ознайомлення старших дошкільників з історією рідного міста як засіб патріотичного виховання.

Навчання дошкільників правилам етикету засобами дитячої літератури.

Спільна діяльність вихователя і батьків із навчання дошкільників правилам сімейного етикету.

Використання методу ігрових проєктів у підготовці дітей старшого дошкільного віку до школи.

Виховання емпатії в дітей старшого дошкільного віку.

Духовно-морального виховання дітей старшого дошкільного віку на християнських цінностях.

Методи розвитку дрібної моторики у дітей старшого дошкільного віку.

Ейдетика як засіб підготовки дошкільників до навчання у школі.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Українська національна іграшка та її місце в закладі дошкільної освіти.

Використання ідей С. Русової для ознайомлення дітей із народними традиціями та обрядами в закладі дошкільної освіти.

Роль різних видів театру в розвитку дітей старшого дошкільного віку.

Роль рухливих ігор у формуванні комунікативних навичок у старших дошкільників.

Мовленнєвий розвиток дітей раннього віку.

Розвиток креативності у старших дошкільників.

Знання дітей старшого дошкільного віку про національну символіку як основа патріотичного виховання.

Використання українських національних народних ігор у роботі з дітьми старшого дошкільного віку.

Тематика курсових робіт із методик дошкільної освіти (3 курс)

Тематика курсових робіт з дошкільної лінгводидактики

Підготовка ліворукої дитини до письма.

Використання усної народної творчості у словниковій роботі з дітьми старшого дошкільного віку.

Розвиток фонематичного слуху — передумова оволодіння грамотою дітей старшого дошкільного віку.

Поетичне слово як засіб розвитку художньо-мовленнєвої компетентності старших дошкільників.

Розвиток мовлення дітей у групі з різновіковим складом дітей.

Екскурсія-огляд як засіб розвитку словника дітей старшого дошкільного віку.

Розвиток мовлення дітей раннього віку засобами українського фольклору.

Простір дитячої книги як інструмент інтеграції художньої літератури в мовленнєвий розвиток старших дошкільників.

Драматизація казки як метод розвитку мовлення та комунікативних навичок старших дошкільників.

Використання творів Василя Сухомлинського у розвитку зв'язного мовлення старших дошкільників.

Формування граматично правильного мовлення дітей засобами дидактичних ігор у старшому дошкільному віці.

Моральне-етичні бесіди як засіб розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку.

Розвиток образного мовлення старших дошкільників засобами гумористичних творів.

Розвиток творчого мовленнєвого самовираження старших дошкільників у художньо-мовленнєвій діяльності.

Тематика курсових робіт з основ образотворчого мистецтва з методикою керування зображувальною діяльністю в закладі дошкільної освіти

Використання творів народного декоративно-прикладного мистецтва на заняттях із декоративного малювання.

Використання мистецтва натюрморту в навчанні старших дошкільників предметному малюванню.

Використання книжкової ілюстрації в навчанні дошкільників ілюстративному малюванню.

Використання пейзажного жанру живопису в навчанні старших дошкільників малюванню на теми природи.

Ознайомлення старших дошкільників із народними промислами рідного краю на заняттях декоративною діяльністю.

Методика роботи з художньо-естетичного розвитку особистості дитини раннього віку.

Формування творчої активності дітей дошкільного віку засобами образотворчої діяльності.

Використання нетрадиційних технік малювання для розвитку творчості дошкільників.

Вплив ігрових методів на розвиток креативності у дітей під час малювання.

Використання пластилінографії у розвитку дрібної моторики та творчого мислення дітей.

Вплив малювання за літературними творами на розвиток мовлення дошкільників.

Вплив ліплення на розвиток емоційної виразності дітей дошкільного віку.

Використання ліплення для розвитку сенсорного сприйняття у дітей раннього віку.

Ліплення як засіб розвитку образного мислення у старших дошкільників.

Використання сюжетної аплікації для розвитку просторового мислення дітей.

Вплив колективних робіт з аплікації на формування комунікативних навичок дошкільників.

Використання природних матеріалів у аплікації для розвитку сенсорики дітей.

Малювання за мотивами українських народних казок як засіб патріотичного виховання дошкільників.

Малювання за мотивами українських народних казок як засіб патріотичного виховання дошкільників.

Тематика курсових робіт з основ природознавства з методикою ознайомлення з природою в закладі дошкільної освіти

Застосування сучасних технічних засобів навчання в ознайомленні дітей старшого дошкільного віку з природою.

Застосування сучасної дитячої книги в екологічному вихованні дітей старшого дошкільного віку.

Формування в дітей дошкільного віку пізнавального інтересу до світу тварин.

Формування в дітей дошкільного віку пізнавального інтересу до тварин.

Застосування пейзажних картин українських художників у формуванні в дітей дошкільного віку емоційно-ціннісного ставлення до природи.

Застосування будівельно-конструкційних ігор в ознайомленні дітей дошкільного віку з властивостями природних матеріалів.

Формування в дітей старшого дошкільного віку уявлень про людину як частину природи.

Взаємозв'язок трудового й екологічного виховання старших дошкільників.

Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з правилами поведінки в природі.

Спостереження як метод вивчення з дітьми дошкільного віку взаємозв'язків у природі.

Застосування моделей у формуванні в дітей старшого дошкільного віку уявлень про сезонні явища в природі.

Застосування мовних логічних завдань у формуванні в дітей старшого дошкільного віку уявлень про взаємозв'язки в природі.

Гра як засіб формування в дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

Формування в дітей дошкільного віку турботливого ставлення до мешканців кутка природи.

Формування в дітей дошкільного віку інтересу до праці в природі під час екскурсій до сільськогосподарських об'єктів.

Співпраця закладу дошкільної освіти й сім'ї з екологічного виховання старших дошкільників.

Формування в дошкільників первинних уявлень про екологічні зв'язки в природі.

Проблемні ситуації в ознайомленні дошкільників із правилами поведінки в природі.

Тематика курсових робіт із теорії та методики формування елементарних математичних уявлень у закладі дошкільної освіти

Компетентнісний підхід у формуванні математичних уявлень у дошкільників.

Роль освітнього середовища у розвитку математичних здібностей дітей дошкільного віку.

Використання інтегрованого підходу до формуванні елементарних математичних уявлень у дошкільників.

Методичні аспекти ознайомлення дітей дошкільного віку з числами та арифметичними діями.

Формування уявлень про величини та способи їх вимірювання у дітей дошкільного віку.

Особливості формування просторових уявлень у дітей дошкільного віку.

Методика розвитку часових уявлень у дітей дошкільного віку.

Використання дидактичних ігор у навчанні дошкільників елементарним математичним поняттям.

STEM-підхід у формуванні математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Використання цифрових технологій у процесі формування елементарних математичних уявлень.

Застосування інтерактивних методів навчання елементів математики у закладі дошкільної освіти.

Використання проєктної діяльності для розвитку математичних здібностей дошкільників.

Використання мультимедійних засобів у формуванні елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку.

Використання методики Марії Монтессорі у формуванні математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Методика Золтана Дьенеша та її застосування в навчанні математики дошкільників.

Використання казкотерапії у формуванні елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Логічні ігри як засіб розвитку математичних здібностей у дітей дошкільного віку.

Тематика курсових робіт із теорії та методики фізичного виховання та здоров'язбереження в закладі дошкільної освіти

Компетентнісний підхід у фізичному вихованні дошкільників.

Вплив рухової активності на формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку.

Організація та проведення ранкової гімнастики в закладі дошкільної освіти як засіб фізичного розвитку дошкільників.

Методика навчання дітей дошкільного віку основних рухів.

Використання ігрових методів у фізичному вихованні дошкільників.

Формування мотивації до рухової активності у дітей дошкільного віку.

Використання музичного супроводу у фізичних заняттях з дошкільниками.

Використання здоров'язбережувальних технологій у закладах дошкільної освіти.

Застосування методики М. Єфименка «Театр фізичного розвитку і оздоровлення дітей» у ЗДО.

Використання елементів йоги у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.

Методика сенсорної інтеграції у фізичному розвитку дошкільників.

Використання кінезіологічних вправ для розвитку когнітивних здібностей у дітей дошкільного віку.

Формування у дошкільників навичок здорового способу життя.

Роль фізичної культури у профілактиці порушень постави та плоскостопості в дітей дошкільного віку.

Використання загартувальних процедур у системі фізичного виховання дошкільників.

Вплив активного дозвілля на фізичний розвиток дітей дошкільного віку.

Використання спортивних ігор у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.

Застосування нестандартного спортивного інвентарю у фізичному розвитку дошкільників.

Вплив хореографії на фізичний розвиток та координацію рухів у дітей дошкільного віку.

Організація туристично-краєзнавчої діяльності в закладах дошкільної освіти.

Формування рухових навичок у дітей дошкільного віку через елементи бойових мистецтв.

Організація та методика проведення занять з фізичної культури у групі раннього віку.

Організація загартування дітей раннього віку в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї.

Тематика кваліфікаційних робіт

Сучасні підходи до організації внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі дошкільної освіти.

Формування корпоративної культури в педагогічному колективі ЗДО.

Методи та технології оцінювання професійної компетентності педагогів ЗДО.

Ефективність використання цифрових інструментів в управлінні закладом дошкільної освіти.

Сучасні підходи до організації методичних заходів у закладі дошкільної освіти.

Упровадження коучингових технологій у методичній роботі ЗДО.

Ефективність інтерактивних методів у системі підвищення кваліфікації педагогів ЗДО.

Наставництво в ЗДО як засіб професійної підтримки молодих педагогів.

Моделі партнерської взаємодії ЗДО та сім'ї в розвитку особистості дошкільника.

Форми та методи залучення батьків до освітнього процесу в умовах дошкільного закладу.

Організація роботи родинних клубів у ЗДО як форми співпраці з батьками.

Вплив соціального партнерства на підвищення якості дошкільної освіти.

Ефективність використання цифрових інструментів для комунікацій у взаємодії закладу дошкільної освіти та батьків.

Упровадження технологій дистанційного навчання в роботі методичної служби ЗДО.

Формування професійної мобільності педагогів ЗДО засобами неформальної освіти.

Використання гейміфікації в підготовці педагогів до впровадження освітніх інновацій.

Методичний супровід упровадження проєктної діяльності в ЗДО.

Самооцінювання як інструмент підвищення якості управлінської діяльності керівника ЗДО.

Розвиток громадянської свідомості в дітей дошкільного віку засобами художньої літератури.

Формування патріотичних почуттів у дошкільників засобами сюжетно-рольової гри.

Використання народних традицій у вихованні патріотичних цінностей дітей старшого дошкільного віку.

Інтегрований підхід до виховання патріотизму в дошкільників.

Формування любові до рідного краю засобами екскурсійної діяльності в закладі дошкільної освіти.

Формування екологічно відповідальної поведінки в дошкільників засобами гри.

Розвиток екологічного мислення в дітей дошкільного віку засобами STEM-методики.

Використання інтерактивних технологій у формуванні навичок сталого розвитку в дітей.

Роль батьків у формуванні екологічної свідомості дошкільників.

Педагогічні умови розвитку ініціативності в дітей дошкільного віку засобами проєктної діяльності.

Формування лідерських якостей у старших дошкільників засобами театралізованої діяльності.

Вплив кооперативних ігор на розвиток комунікативних і лідерських здібностей дошкільників.

Формування навичок ефективної взаємодії в дошкільників через командні ігри.

Використання інтерактивних технологій у розвитку мовлення дітей дошкільного віку.

Роль цифрових ресурсів у розвитку пізнавальної активності дошкільників.

Використання доповненої реальності у формуванні просторового мислення дітей дошкільного віку.

Формування медіаграмотності в дітей старшого дошкільного віку.

Формування соціальних навичок у дітей з ООП засобами казокотерапії.

Формування емоційного інтелекту в дошкільників в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Використання сенсорних технологій у розвитку когнітивних навичок дошкільників з ООП.

Формування емпатії в дошкільників засобами літературних творів.

Ефективність емоційних карт у навчанні дітей дошкільного віку навичкам саморегуляції.

Формування навичок вирішення конфліктів у дітей дошкільного віку.

Формування комунікативних навичок у дошкільників через настільні кооперативні ігри.

Музикотерапія як засіб розвитку емоційного інтелекту дошкільників.

Формування рухової компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування особистісної компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування предметно-практичної компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування дослідницької компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування ігрової компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування соціально-громадянської компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування мовленнєвої компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування комунікативної компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування художньо-мовленнєвої компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування мистецько-творчої компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування цифрової компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Формування хореографічної компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Педагогічні умови ознайомлення дітей дошкільного віку з правилами безпечної поведінки.

Педагогічні умови адаптації дитини раннього віку до умов закладу дошкільної освіти.

Педагогічні умови виховання впевненості у дітей молодшого дошкільного віку.

Виховання в дітей гуманного ставлення до близьких дорослих.

Взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї з формування моральних норм поведінки.

Партнерство закладу дошкільної освіти й родини в патріотичному вихованні.

Педагогічні умови економічного виховання дітей дошкільного віку у взаємодії закладу дошкільної освіти й сім'ї.

Народна рухлива гра як засіб виховання в старших дошкільників початкових патріотичних почуттів.

Мультфільми як засіб розвитку моральних почуттів старших дошкільників.

Розвиток творчих здібностей дошкільників у процесі роботи з казкою на музичних заняттях.

Дослідницька діяльність дошкільників як умова ефективного розумового розвитку.

Виховання гуманних взаємин старших дошкільників засобами художньої літератури.

Розвиток ігрової діяльності як умови підготовки дітей до школи.

Педагогічні умови розвитку творчого мислення дітей засобами теорії розв'язання винахідницьких завдань.

Педагогічні умови формування читацької культури в старших дошкільників.

Формування моральних почуттів у старших дошкільників засобами сучасної дитячої книги.

Патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами музейної педагогіки.

Гра-стратегія як засіб формування творчих здібностей старших дошкільників.

Вплив стилю дитячо-батьківських взаємин на формування готовності дитини до навчання в школі.

Підготовка майбутніх вихователів до формування в дітей уявлень про родинні зв'язки.

Підготовка майбутніх вихователів до сенсорного виховання дітей дошкільного віку.

Наступність у роботі закладу дошкільної освіти та школи з організації образотворчої діяльності.

Тема війни та миру в малюнках дітей старшого дошкільного віку.

Спільна робота вихователя й батьків у навчанні дошкільників образотворчій діяльності.

Спільна робота закладу дошкільної освіти й сім'ї з навчання дітей старшого дошкільного віку правилам мовного етикету.

Спільна робота закладу дошкільної освіти та сім'ї з формування в дітей 4-го і 5-го років життя технічних умінь і навичок у різних видах зображувальної діяльності.

Декоративна діяльність старших дошкільників за мотивами петриківського розпису.

Використання ігрових прийомів у навчанні молодших дошкільників образотворчій діяльності.

Шляхи ознайомлення старших дошкільників із творами живопису.

Педагогічні умови організації самостійної зображувальної діяльності в закладі дошкільної освіти.

Образотворча діяльність як засіб підготовки дітей до навчання в школі.

Розвиток у старших дошкільників композиційних умінь у сюжетному малюванні.

Декоративна діяльність дошкільників за мотивами української кераміки.

Вплив музики й художнього слова на сприймання дошкільниками творів образотворчого мистецтва.

Створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності за допомогою різних виразних засобів.

Особливості організації образотворчої діяльності в групах зі змішаним віковим складом дітей.

Шляхи формування в старших дошкільників інтересу до зображувальної діяльності.

Організація мистецької діяльності дошкільників на засадах інтеграції.

Організаційно-педагогічні умови з художньо обдарованими дітьми в закладі дошкільної освіти.

Шляхи розвитку творчих здібностей старших дошкільників в образотворчій діяльності.

Роль скульптури малих форм у розвитку творчості старших дошкільників у ліпленні.

Образотворча діяльність як засіб художнього розвитку дошкільників.

Виховання в старших дошкільників інтересу до занять з художньої праці.

Педагогічні умови використання технології навчання старших дошкільників ілюстративному малюванню.

Формування творчості старших дошкільників засобами ілюстративної графіки.

Розвиток творчих здібностей старших дошкільників у конструктивно-моделювальній діяльності.

РОЗДІЛ 4

ОРІЄНТОВНІ ПРИКЛАДНІ ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Шановні студенти й усі, кого цікавлять дослідження в галузі дошкільної освіти. Пропонуємо вашій увазі прикладні програми розробок тем кваліфікаційних робіт. Однак наголошуємо, що вони не є єдиноможливими чи єдиноправильними для висвітлення запропонованих тем. Вашій увазі пропонується один із можливих варіантів розгляду теми. Кожна запропонована тема може бути розглянута й під іншим кутом зору, що, ймовірно, зумовить і зміни в дослідницькому апараті. Водночас переглянувши наведені нижче варіанти таких програм, ви з легкістю зможете зорієнтуватися і скласти спочатку план, а надалі й зміст вашого майбутнього дослідження. Навіть якщо ви не знайдете розробку вашої теми кваліфікаційної роботи, можете ознайомитись зі змістом дотичної теми, списком рекомендованої літератури, що допоможе за аналогією розробити зміст своєї теми, що значно полегшить ваші пошуки й перші кроки в розкритті обраної вами теми.

1. Формування сенсорно-пізнавальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку засобами Монтессорі-педагогіки

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти формування сенсорно-пізнавальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку засобами Монтессорі-педагогіки.

1.1. Сутність, цілі та завдання Монтессорі-педагогіки.

1.2. Зміст, завдання та методи формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей дошкільного віку.

1.3. Вплив елементів Монтессорі-педагогіки на формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальне вивчення впливу елементів Монтессорі-педагогіки на формування сенсорно-пізнавальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку.

2.1. Виявлення рівня сформованості сенсорно-пізнавальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Система роботи щодо використання елементів Монтессорі-педагогіки як засобу формування сенсорно-пізнавальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування сенсорно-пізнавальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: елементи Монтессорі-педагогіки як засіб формування сенсорно-пізнавальної компетентності старших дошкільників.

Мета дослідження: визначити, узагальнити та експериментально перевірити ефективність використання елементів Монтессорі-педагогіки у формуванні сенсорно-пізнавальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Розкрити сутність, цілі та завдання педагогіки М. Монтессорі.
2. Проаналізувати зміст, завдання та методи формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей дошкільного віку.
3. Охарактеризувати вплив елементів педагогіки М. Монтессорі на формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей дошкільного віку.
4. Виявити рівень сформованості сенсорно-пізнавальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.
5. Розробити систему роботи щодо використання елементів педагогіки М. Монтессорі для формування сенсорно-пізнавальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку та здійснити аналіз її ефективності.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. Група : Байєр О. М. та ін.; під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
2. Барна Х. В., Федулова О. Б. Стратегії математичної підготовки в дошкільній освіті України: інноваційні підходи до розвитку пізнавальних здібностей та особистісного зростання. *Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції* (16 травня 2024 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2024. С. 24–27.
3. Березовська Л. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 254 с.
4. Голота Н. М., Брежнєва О. Г., Машовець М. А. Сучасні підходи до формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей дошкільного віку. *The XXXII International Science Conference «Actual problems of modern science and practice»*, June 29 – July 02. 2021. Boston, USA. 2021. P. 219–224. URL:https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36707/1/Holota_N_Breznyeva_O_Mashovets_M_PPPSD_PI_2021.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
5. Дичківська І. М. Педагогіка М. Монтессорі : виклики сучасності: монографія. 2-ге вид., доп. Рівне : Волинські обереги, 2022. 402с.

6. Ляпунова В.А., Добровольська Л. П., Жейнова С. С., Городнича С. В. Сутність та необхідність математичного розвитку особистості на етапі дошкільного дитинства. *Іноваційна педагогіка*. 2020. Випуск 26. С. 185-190.
7. Пагута Т. І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників : навч.-мет. пос. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 298 с.
8. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид., перероб. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с. (Альма-матер).
9. Стрілецька Н. М., Макарова В. А. Формування логіко-математичної компетентності дошкільників на основі ідей про вільне виховання М. Монтесорі : навч.-метод. пос. Чернігів : ФОП Баликіна С. М., 2024. 99 с.

2. Розвиток творчої уяви дітей старшого дошкільного віку в процесі підготовки до Нової української школи

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку в процесі підготовки їх до Нової української школи.

1.1. Теоретичні аспекти проблеми творчості у філософських та психологічних дослідженнях.

1.2. Творча уява особистості: дефінітивний аналіз поняття.

1.3. Комплексний підхід до процесу підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання в початковій школі.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з розвитку творчої уяви старших дошкільників у процесі підготовки до навчання в школі.

2.1. Особливості розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку в контексті їх готовності до шкільного навчання.

2.2. Педагогічні умови розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку.

2.3. Методичне забезпечення процесу розвитку творчої уяви старших дошкільників у процесі підготовки до школи.

2.4. Аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розвиток творчої уяви старших дошкільників у контексті їх підготовки до навчання в Новій українській школі.

Предмет дослідження: педагогічні умови розвитку творчої уяви майбутніх першокласників.

Мета дослідження: обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови, які забезпечують ефективність розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз проблеми дослідження, уточнити сутність поняття творчої уяви і дати його педагогічну інтерпретацію в контексті вікових особливостей дітей старшого дошкільного віку.
2. Визначити критерії, показники і типи розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку.
3. Обґрунтувати педагогічні умови, що забезпечать ефективність розвитку творчої уяви у процесі підготовки дітей до навчання в школі, забезпечити дані умови методичним інструментарієм та експериментально перевірити результативність їх дотримання.

Список рекомендованої літератури

1. Анджейчак А. Психолого-педагогічні умови формування творчої особистості дитини в освітньо-виховних закладах. *Обдарована дитина*. 2020. № 5. С. 8-13.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. Група : Байєр О. М. та ін.; під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
3. Бризюк Л. В. Наступність дошкільної початкової освіти у час змін. *Готовність дитини старшого дошкільного віку до систематичного навчання в школі* : матеріали всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (6, 13, 20 квітня 2023 р., м. Київ). Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 349 с. С. 47-53. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737160/1/Збірник%20матеріалів%20конференції%202023.pdf> (дата звернення: 20.02.25).
4. Зубалій А. О. Творчі здібності дітей старшого дошкільного віку та готовність до їх формування. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. №217. С. 131-136. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-217-131-136>.
5. Кримова Н. О., Мозгова О. Р. Особливості розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку. *Актуальні проблеми сучасної психологічної науки: виклики сучасності*. Житомир, 2022. С. 50–52.
6. Кузьменко В. У., Карабаєва І. І. Творча уява як один із сучасних аспектів підготовки дошкільника до навчання в новій українській школі. *Збірник тез наукових доповідей*. 2023. №2. С. 17-21. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057133.pdf#page=17> (дата звернення: 20.02.2025).
7. Латиш Н. М. Психологічні особливості творчого мислення дітей 6 років. *Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи* : збірник наукових праць. Хмельницький : ФОП Мельник А.А., 2020. С.222-233.

8. Пінтяк О. В. Проблеми наступності дошкільної та початкової ланок освіти під час карантину та військового стану. *Готовність дитини старшого дошкільного віку до систематичного навчання в школі* : матеріали всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (6, 13, 20 квітня 2023 р., м. Київ). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2023. 349 с. С. 221. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737160/1/Збірник%20матеріалів%20конференції%202023.pdf> (дата звернення: 20.02.25).
9. Піроженко Т. О., Карабаєва І. І., Соловійова Л. І., Хартман О. Ю., Федорчук О. І., Токарева Л.Д. Готовність дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи : препринт. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 32 с. URL:https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735974/1/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%82_2023.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
10. Тимофєєва І. Б. Дотримання наступності дошкільної та початкової освіти для реалізації творчого потенціалу дитини. *Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи* : збірник наукових праць. Хмельницький : ФОП Мельник А.А., 2020. С. 352–256.

3. Формування дослідницької поведінки старших дослідників у процесі дитячого експериментування

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування дослідницької поведінки у дітей дошкільного віку.

- 1.1. Завдання розумового виховання дітей дошкільного віку.
- 1.2. Сутність дослідницької поведінки старших дошкільників.
- 1.3. Дитяче експериментування як особлива форма пошукової діяльності та дослідницької поведінки дошкільників.

Розділ 2. Експериментальна перевірка системи формування дослідницької поведінки у старших дошкільників шляхом експериментування.

- 2.1. Оцінки рівня сформованості дослідницької поведінки старших дошкільників в умовах ЗДО.
- 2.2. Процесуально-технологічне забезпечення формування дослідницької поведінки у старших дошкільників.
- 2.3. Порівняльна характеристика рівнів сформованості дослідницької поведінки в дітей старшого дошкільного віку на етапі констатувального і контрольного експерименту.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розумове виховання дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування дослідницької поведінки старших дошкільників шляхом експериментування.

Мета дослідження: визначити педагогічні умови формування дослідницької поведінки дітей старшого дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми дослідження.
2. Проаналізувати завдання розумового виховання та визначити педагогічні умови формування дослідницької поведінки дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО.
3. Провести емпіричне дослідження з оцінки рівня сформованості дослідницької поведінки дошкільників у ЗДО;
4. Розробити систему роботи з формування дослідницької поведінки старших дошкільників шляхом експериментування та перевірити її ефективність.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
2. Гаврило О. І. Технологія формування дослідницької діяльності у дошкільників: нав.-метод. пос. для студентів закладів вищої освіти. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 134 с.
3. Гладюк Т. В., Рижак І. І. Дитяче експериментування й винахідництво як засоби реалізації STREAM-освіти старших дошкільників. Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи : матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Тернопіль, 5 квітня, 2024 р. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С.186–189.
4. Котелянець, Н. В. Дослідницька діяльність дітей дошкільного віку в процесі конструювання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 215. С. 56-60. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-215-56-60>.
5. Крутій К., Деснова І. Ігрова діяльність, дитяче експериментування і STREAM-освіта. *Дошкільне виховання*. 2022. № 5. С. 4–9.
6. Максименко Д. С. Розвиток розумової діяльності дітей дошкільного віку. Київ : ЦУЛ, 2020. 192 с.
7. Крутій К. Л., Стеценко І. Б., Грицишина Т. І. Природничо-наукова освіта дошкільників : блоково-тематичне планування на засадах інтеграції та методичні поради. Осінь-арабеска. Запоріжжя : ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2020. 119 с.
8. Павлієнко С. С. Розвиток пізнавального інтересу у дітей старшого дошкільного віку у процесі пошуково-дослідницької діяльності.

9. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку / автор. колектив; наук. кер. К. Л. Крутій. Запоріжжя : ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2020. 148 с.

4. Виховання інтересу до людини у дітей старшого дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Проблема виховання інтересу до людини у психолого-педагогічній науці.

- 1.1. Психологічні особливості сприймання дітьми людини.
- 1.2. Дорослий як чинник соціалізації особистості дитини дошкільного віку.
- 1.3. Роль закладу дошкільної освіти та сім'ї у вихованні інтересу до людини.

Розділ 2. Експериментально-дослідна робота з виховання інтересу до людини у дітей старшого дошкільного віку.

- 2.1. Виявлення особливостей прояву інтересу до дорослого у дітей 6-го року життя.
- 2.2. Методика виховання інтересу до людей у дітей старшого дошкільного віку.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: соціальне виховання дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: виховання інтересу до людини у дітей 6-го року життя.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити методику виховання інтересу до людини у дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати проблему виховання інтересу до людини у дітей старшого дошкільного віку в психолого-педагогічній літературі.
2. Дослідити особливості сприйняття старшими дошкільниками людини.
3. Вивчити ставлення дітей до вихователя, незнайомих людей, батьків.
4. Розробити та експериментально перевірити методику виховання у дітей 6-го року життя інтересу до людини.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 12.12.2022).
2. Березовчук А. Сутність та особливості формування соціальної компетентності в дітей старшого дошкільного віку. *Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти* : збірник наукових праць / за заг. ред. Л. В. Зданевич, Л. С. Пісоцької, Н. М. Миськової, Л. О. Онофрійчук. Хмельницький : ХГПА, 2021. С. 3–7.
3. Вільхова, О. Г., Манжелій, Н. М., Фазан, Т. П. Виховання доброзичливості у дітей дошкільного віку. *Імідж сучасного педагога*. 2024. №3(216). С. 85–88. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3\(216\)-85-88](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3(216)-85-88).
4. Максимова О.О. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 175 с.
5. Марчук Г. В. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з соціальним довкіллям. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти: матеріали III Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т. І. Поніманської*. Рівне : РДГУ, 2020. С.139–141.
6. Марчук Г. Проблема формування гуманістично спрямованого соціального досвіду дітей дошкільного віку у науково-педагогічній спадщині Т. І. Поніманської. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Педагогічні науки. 2024. № 1. С. 329–335.
7. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид., перероб. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с. (Альма-матер).
8. Пророк Н. В., Чекстере О. Ю. Вплив війни на сприйняття дітьми навколишнього світу. *Актуальні проблеми психології навчання в сучасній соціокультурній ситуації*: збірник матеріалів наукових доповідей круглого столу, присвяченого творчій спадщині І. О. Синиці (м. Київ, 11-12 квітня 2024 року). Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, м. Київ, Україна, 2024. С. 124–139.

5. Комп'ютерні ігри як засіб формування соціальних взаємин старших дошкільників

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи проблеми формування міжособистісних взаємин за допомогою комп'ютерних ігор.

1.1. Проблема соціальних взаємин дошкільників у педагогіці і психології.

1.2. Психолого-педагогічна оцінка комп'ютерних ігор як засобу формування навичок соціальних взаємин дітей дошкільного віку.

1.3. Досвід комп'ютеризації соціально-особистісного зростання дошкільників.

Розділ 2. Особливості використання комп'ютерних ігор як засобу формування навичок соціальних взаємин старших дошкільників.

2.1. Рівень сформованості навичок безконфліктного співіснування дітей в групі.

2.2. Шляхи введення комп'ютерних ігор в процес формування навичок соціальних взаємин.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розвиток соціальних взаємин.

Предмет дослідження: комп'ютерні ігри як засіб побудови соціальних взаємин старших дошкільників.

Мета дослідження: теоретично вивчити освітні, виховні та розвивальні можливості комп'ютерних ігор. Експериментально перевірити їх ефективність у процесі формування у дошкільників навичок соціальних взаємин.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати проблему формування соціальних взаємин старших дошкільників за допомогою комп'ютерних ігор.
2. Вивчити рівень сформованості навичок безконфліктного співіснування дітей у групі.
3. Вивчити шляхи введення комп'ютерних ігор у процес формування навичок соціальних взаємин старших дошкільників.
4. Виявити значення комп'ютерних ігор для становлення соціальних взаємин старших дошкільників у групі.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
2. Ваколя З. М. Інтерактивні методи виховної роботи в ЗДО : вплив на розвиток соціальних навичок дітей. *Академічні візії*. 2024. №37. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1540> (дата звернення: 20.02.2025).
3. Гресь А. Діти та гаджети. Секрети розумного спілкування. Харків: Основа, 2020. 144 с.
4. Дені М., Стора М. Цифрове дитинство. Гаджети і ТБ. Заборонити не можна дозволити / Пер. Г. Кириєнко. Київ : Артбукс, 2021. 104 с.

5. Кузіна О.Т. Формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти : дис... д-ра філос. : 012. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Київ, 2024. 296 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/48716/1/%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%96%D0%BD%D0%B0_%D0%94%D0%98%D0%A1%D0%95%D0%A0%D0%A2%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF_16.04_2024.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
6. Суятинова К. Партнерська взаємодія сім'я та закладу дошкільної освіти у процесі формування цифрової компетентності дошкільники. *Наука і освіта* : наук.-практ. журнал. 2024. № 2-С.41-45.
7. Максименко Д. Здоров'я дитини в сучасному інформаційному середовищі. Київ : ЦУЛ, 2021. 224 с.
8. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 4-те вид., перероб. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 408 с. (Альма-матер).

6. Педагогічні умови оптимізації ігрової діяльності дітей старшого дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади організації ігрової діяльності у педагогічному процесі закладу дошкільної освіти.

- 1.1. Оптимізація ігрової діяльності як психолого-педагогічна проблема.
- 1.2. Виховні і навчальні можливості гри.
- 1.3. Народні ігри як засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментально-дослідна робота з реалізації педагогічних умов оптимізації ігрової діяльності в закладі дошкільної освіти.

- 2.1. Особливості ігрової діяльності дітей старшого дошкільного віку.
- 2.2. Реалізація педагогічних умов організації ігрової діяльності дітей старшого дошкільного віку.
- 2.3. Аналіз результатів експериментального дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: ігрова діяльність дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови оптимізації ігрової діяльності в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Мета дослідження: вивчити особливості та педагогічні умови оптимізації ігрової діяльності у закладі дошкільної освіти.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні засади дослідження.
2. З'ясувати місце гри у сучасній практиці закладів дошкільної освіти.

3. Вивчити стан ігрової діяльності в старшій групі.
4. Дослідити педагогічні умови оптимізації ігрової діяльності дітей старшого дошкільного віку.
5. Розробити та апробувати систему оптимізації ігрової діяльності дітей старшого дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
2. Новий Базовий компонент. Усі ігри в закладі дошкільної освіти / Авт.-укл. : А. Доценко та ін. Харків : Вид-во «Основа», 2021. 271 с.
3. Котелянець Ю. С. Гра як провідний вид діяльності дітей дошкільного віку. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 213. С.31-36.
<https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-31-36>.
4. Кутик К. Гра зміцнює дитину. Київ : Наїрі, 2023. 160 с.
5. Максименко Д. С. Гра – ключ до душі дитини. Гармонізація відносин дитини з навколишнім світом. Київ : ЦУЛ, 2020. 240 с.
6. Парціальна програма розвитку дитини від 2 до 6 років «Творці майбутнього» та методичні рекомендації / О. Ю. Рома, І. Ю. Звоник, Г. В. Малевич. The LEGO® Foundation, 2021. 100 с.
7. Пихтіна Н. Педагогіка гри : лекції. Київ : КНТ, 2023. 260 с.
8. Пихтіна Н. Теорія і методика ігрової діяльності дітей. Київ : КНТ, 2023. 268 с.
9. Стігманс Дж., Гльоклер М., Лонг-Брайполь Р. Чого потребує дитина. Сучасний погляд на потреби дитини дошкільного віку / За ред. Н.Бленінг; пер. О. Фіца. Київ: Наїрі, 2023. 72 с.

7. Формування у вихователів закладу дошкільної освіти готовності до роботи в умовах інклюзивної групи

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми формування у вихователів закладу дошкільної освіти готовності до роботи в інклюзивній групі.

- 1.1. Інклюзія як сучасна парадигма дошкільної освіти.
- 1.2. Теоретичний аналіз сутності поняття «готовність вихователів ЗДО до роботи в умовах інклюзивної групи».
- 1.3. Шляхи підготовки вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в умовах інклюзивної групи.

Розділ 2. Експериментальне дослідження підготовки вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в інклюзивній групі.

2.1. Діагностика готовності вихователів ЗДО до роботи в умовах інклюзивної групи.

2.2. Методичний супровід підготовки вихователів ЗДО до роботи в умовах інклюзивної групи.

2.3. Аналіз змін у готовності вихователів працювати в умовах інклюзії.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: діяльність вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в умовах інклюзивної групи.

Предмет дослідження: процес формування готовності вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в умовах інклюзивної групи.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність та доцільність запропонованої системи формування готовності вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в умовах інклюзивної групи.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні аспекти проблеми формування у вихователів закладу дошкільної освіти готовності до роботи в інклюзивній групі.
2. Розглянути шляхи підготовки вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в умовах інклюзивної групи.
3. Обґрунтувати показники, критерії та на їх основі визначити актуальний рівень готовності вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в інклюзивній групі.
4. Запропонувати та експериментально перевірити ефективність та доцільність системи формування готовності вихователів закладу дошкільної освіти до роботи в умовах інклюзивної групи.

Список рекомендованої літератури

1. Варецька О., Хаустова О. Розвиток готовності педагогів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі. *Молодь і ринок*. 2023. С. 37-44.
2. Григоренко В.Л. Цінності інклюзивного суспільства у вихованні дітей дошкільного віку. *Сучасні реалії та перспективи соціального виховання особистості в різних соціальних інституціях* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Харків, 27 жовт. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди [та ін. ; редкол. : І.А. Романова, І.О. Шеплякова, М.О. Штанько]. Харків, 2023. С. 62–71.
3. Інклюзивне навчання в закладі дошкільної освіти : навч.-метод. посібник / Укладач Т.В. Наумчук. Київ : «Літера ЛТД», 2024. 159 с.
4. Інклюзія в ЗДО / упорядник Л.А. Швайка. Харків : Видавнича група «Основа», 2021. 144 с.

5. Комар О.А., Пісняк В.С. Інклюзія як інноваційний шлях розвитку освіти. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. 2021. Вип.194. С.24–29.
6. Скірко Г. З., Скірко Р. Л. Основні аспекти підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності в інклюзивних умовах сучасних закладів освіти. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика професійної освіти*. 2024. Випуск 27. С. 204–208. DOI : <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/73.39>
7. Фунтікова О. О. Педагогічні умови підготовки фахівців до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти. *Академічні візії*. 2024. Випуск 35. С. 1–35. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13939045>
8. Ярмола Н., Коваль-Бардаш Л., Компанець Н., Квітка Н., Лапін А. Діти з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі : навчально-методичний посібник. Київ : ІСПП ім. М. Ярмаченка НАПН України, 2020. 208 с.

8. Організація методичного супроводу адаптації дітей раннього віку до закладу дошкільної освіти

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми методичного супроводу адаптації дітей раннього віку до ЗДО.

1.1. Методичний супровід діяльності вихователя ЗДО як наукова проблема.

1.2. Психолого-педагогічна характеристика процесу адаптації дітей раннього віку до закладу дошкільної освіти.

1.3. Особливості здійснення методичного супроводу адаптації дітей раннього віку до ЗДО.

Розділ 2. Експериментальне вивчення методичного супроводу адаптації дітей раннього віку до ЗДО.

2.1. Психолого-педагогічна діагностика методичного супроводу процесу адаптації дітей раннього віку до ЗДО.

2.2. Експериментальне впровадження моделі організації методичного супроводу адаптації дітей раннього віку до ЗДО.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: процес адаптації дітей раннього віку до закладу дошкільної освіти.

Предмет дослідження: особливості організації методичного супроводу процесу адаптації дітей раннього віку до закладу дошкільної освіти.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність системи методичного супроводу процесу адаптації дітей раннього віку до закладу дошкільної освіти.

Завдання дослідження:

1. Розкрити теоретичні засади проблеми методичного супроводу адаптації дітей раннього віку до ЗДО.
2. Визначити показники та критерії й на їх основі провести педагогічну діагностику успішності процесу адаптації вихованців ЗДО у групах раннього віку.
3. Розробити та експериментально перевірити ефективність системи методичного супроводу процесу адаптації дітей раннього віку до закладу дошкільної освіти.

Список рекомендованої літератури

1. Васильєва С. А., Рагозіна В. В., Гавриш Н. В. Моделювання освітнього процесу в групах раннього віку. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2020. Вип. 1 (24). С. 85–105.
2. Волинець К. І. Методичний супровід творчої діяльності вихователя в умовах закладу дошкільної освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 1 (44). С. 05–110.
3. Гавриш Н. В., Безсонова О. К. Організація роботи груп раннього віку: проблеми та шляхи їх розв'язання. *Дошкільне виховання*. 2020. №5. С. 3–8.
4. Гавриш Н. В., Рагозіна В. В., Васильєва С. А. Дидактико-методичний супровід освітнього процесу в групах раннього віку. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. 2021. Вип. 199. С. 19–24.
5. Гурковська Т. Міфи та реальність адаптаційного періоду. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. № 9. С. 44–47.
6. Коваленко О. Методичний супровід педагогів як засіб підвищення якості сенсорно-пізнавального розвитку дітей у ЗДО. *Молодий вчений*. 2020. Вип. 7. С. 35–38.
7. Коваленко О. В., Босюк У. С. Методичний супровід використання інноваційних технологій у організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. *Молодий вчений*. 2021. № 4 (92). С. 30.
8. Моргун В. Організаційні засади методичної роботи в закладі дошкільної освіти. *Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти* : зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. С. 37–41.
9. Половіна О.А., Кондратець І.В. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей раннього віку *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2022. Вип. 15. С. 119-128.

9. Спостереження як метод ознайомлення дітей дошкільного віку з працею дорослих у природі

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади використання спостереження у ознайомленні дітей дошкільного віку з працею дорослих у природі.

1.1. Ознайомлення дітей дошкільного віку з працею дорослих як основа їх уявлень про навколишній світ.

1.2. Психолого-педагогічні засади організації спостережень довкілля з дітьми дошкільного віку.

1.3. Обґрунтування змісту спостережень дошкільників за працею дорослих у природі.

Розділ 2. Експериментальне вивчення впливу спостережень за працею дорослих у природі на формування природничо-екологічної компетенції дошкільників.

2.1. Діагностика рівня сформованості уявлень дітей старшого дошкільного віку про працю дорослих у природі.

2.2. Педагогічні умови організації спостережень дітей дошкільного віку за працею дорослих у природі.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з працею дорослих (на прикладі праці у природі).

Предмет дослідження: педагогічні умови організації зі старшими дошкільниками спостережень праці дорослих у природі.

Мета дослідження: вивчення педагогічних умов ефективного застосування спостереження як методу ознайомлення дітей дошкільного віку з працею дорослих у природі.

Завдання дослідження:

1. Визначити теоретичні засади організації спостережень за працею дорослих у природі як методу трудового виховання дітей старшого дошкільного віку.
2. Діагностувати рівень уявлень старших дошкільників про працю дорослих у природі та їхнього ставлення до праці.
3. Апробувати прийоми керівництва спостереженнями дітей старшого дошкільного віку праці дорослих у природі.
4. Виявити зміни у ставленні старших дошкільників до праці в природі після проведеної експериментальної роботи.

Список рекомендованої літератури

1. Арендарчук Н. Формування уявлень про професії дорослих у дітей старшого дошкільного віку. Рівне, 2022. 102 с.
2. Гнізділова О., Лукашова Ю. Використання дидактичних ігор у процесі профорієнтації дошкільників. *Педагогічні науки*. 2020. № 75/76. С. 3–7. 55.
3. Гнізділова О., Лукашова Ю. Використання мультфільмів у процесі ранньої профорієнтації дошкільників. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2020. № 1 (99). С. 214–225.
4. Гнізділова О., Лукашова Ю. Виховний потенціал сучасної дитячої літератури у процесі професійної орієнтації дошкільників. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2020. Вип. 49. С. 15–23.
5. Дубовик Ю. О. Калейдоскоп професій. Використання комп'ютерних ігор у процесі ознайомлення дошкільників з професіями: методичний посібник. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. 33 с.
6. Дубовик Ю. Педагогічні умови поглиблення уявлень дошкільників про професійну діяльність дорослих. *Педагогічні науки*. 2021. №78. С. 53–56. <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2021.78.249804>.
7. Горопаха Н.М. Розвиток пізнавальної активності дошкільників у процесі спостережень природи. *Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (присвяченої 30-й річниці Незалежності України), 11 листопада 2021 року / уклад. С. Марчук, І. Ковальчук. Луцьк : КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2021. С. 169–172.*
8. Трофаїла Н. Д. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей з суспільною дійсністю. *Věda a perspektivy*. 2023. №7 (26). С. 141–150. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/5550/5581> (дата звернення: 22.02.2025).
9. Чорна Г. Педагогічні засади формування уявлень про професії у дітей дошкільного віку. *Viae Educationis*. 2022. № 2. С. 60–68. URL: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ve/2/ve207.pdf> (дата звернення : 22.02.2025).

10. Мультфільми як засіб формування пізнавального інтересу дітей дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування пізнавального інтересу дітей дошкільного віку засобами мультфільмів.

1.1. Теоретичний аналіз питання формування пізнавального інтересу дітей дошкільного віку в наукових дослідженнях.

1.2. Характеристика форм та методів формування пізнавального інтересу дітей дошкільного віку.

1.3. Особливості використання мультфільмів у процесі формування пізнавального інтересу дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальне дослідження формування пізнавального інтересу дітей дошкільного віку засобами мультфільмів.

2.1. Діагностика стану розвитку пізнавального інтересу у дітей дошкільного віку.

2.2. Реалізація системи роботи по використанню мультфільмів для підвищення інтересу дітей до пізнання оточуючого світу.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: пізнавальні інтереси дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: вплив мультфільмів на підвищення інтересу дітей дошкільного віку до пізнання оточуючого світу.

Мета дослідження: з'ясувати ефективні педагогічні умови формування пізнавального інтересу дітей старшого дошкільного віку під впливом мультфільмів.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми формування пізнавальних інтересів дітей дошкільного віку.
2. Виявити особливості використання мультфільмів у освітній роботі з дошкільниками.
3. Діагностувати рівень сформованості пізнавального інтересу дітей старшого дошкільного віку.
4. Випробувати систему роботи по використанню мультфільмів для підвищення інтересу дітей до пізнання оточуючого світу.

Список рекомендованої літератури

1. Вінник Т.О. Інтеграція цифрових технологій у професійну діяльність вихователів закладів дошкільної освіти. *Інформаційні технології в освіті*. 2021. № 48 (3). С. 33-44.
2. Волкова В., Безух В. Використання мультфільмів в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. *Challenges in Science of Nowaday*. 2021. С.130-134.
3. Гарбар С.В. Педагогічні умови використання мультиплікаційних фільмів у вихованні та навчанні дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Ужгородського університету: збірник наукових праць; серія: Педагогіка. Соціальна робота* / гол. ред. І. Кузьма. Ужгород: Говерла, 2021. Вип. 1 (48). С. 83-87.

4. Гнізділова О., Лукашова Ю. Використання мультфільмів у процесі ранньої профорієнтації дошкільників. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2020. № 1 (99). С. 214–225.
5. Іщенко Л.В., Підлипняк І.Ю., Журавко Т.В. Підготовка педагогів до розвитку у дітей старшого дошкільного віку пізнавального інтересу до предметного світу в проєктній діяльності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи* : зб. наук. праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 80 (т. 1). С.109 -113.
6. Кротенко В.І., Савош І.В. Вплив мультиплікаційних фільмів на розвиток психіки дитини. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія* : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. Вип. 43. С. 115-123.
7. Кузіна О. Допитливість як етап пізнавальної активності дітей дошкільного віку. *Viae Educationis : Studies of Education and Didactics*. 2022.Vol. 1. №3. С. 96–101.
8. Курчатова А., Шапочка К. Допитливість як провідний етап пізнавального розвитку дітей дошкільного віку. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2024. №3(32-03). С. 119–123. <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-32-00-045>.
9. Пономаренко Т.О., Кузіна О.Т. Формування пізнавальної активності дітей дошкільного віку як феномен наукового дослідження. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи* : зб. наук. праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 85. С. 151–156.
10. Пшенична Р. Особливості розвитку пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку. *Магістерські студії. Альманах*. Херсон : ХДУ, 2022. Вип. 22. С. 226–229.
11. Рейпольська О.Д., Гудим І.М., Луценко І.В., Луценко В.О., Цветкова Г.Г. Розвиток старшого дошкільника в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти : методичні рекомендації / за заг. ред. О. Д. Рейпольської. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 178 с.
12. Харькова Є., Парфілова С., Бутенко В., Шаповалова О. Використання мультиплікаційних фільмів у формуванні комунікативно-мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*/ [редкол. : А.А. Сбруєва, М.А. Бойченко, О.А. Біда та ін.]. Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2020. № 7 (101). С. 208-218.

11. Формування навичок наочного моделювання у дошкільників засобами конструкторів LEGO

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування у старших дошкільників здатності до наочного моделювання.

1.1. Навички наочного моделювання як важливий компонент предметно-практичної і технологічної компетентності освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».

1.2. Прийоми розвитку навичок моделювання в будівельно-конструктивних іграх з іграшками-конструкторами.

1.3. Розвивальні можливості конструкторів LEGO.

Розділ 2. Педагогічні умови формування у дітей старшого дошкільного віку навичок наочного моделювання у іграх з конструкторами серії LEGO.

2.1. Вихідний рівень сформованості у дітей 6 року життя навичок наочного моделювання.

2.2. Система ігор з конструкторами LEGO.

2.3. Аналіз змін у рівні здатності дітей до наочного моделювання.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розвиток навичок наочного моделювання як важливий компонент предметно-практичної і технологічної компетентності освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».

Предмет дослідження: педагогічні умови використання ігор з конструкторами серії LEGO у формуванні навичок логічного моделювання.

Мета дослідження: теоретично вивчити та експериментально перевірити педагогічні умови використання конструкторів серії LEGO у роботі з дітьми старшого дошкільного віку для формування предметно-практичної та технологічної компетенції.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми формування у дошкільників навичок наочного моделювання.
2. Виявити особливості використання у ЗДО конструкторів LEGO.
3. Діагностувати рівень розвитку в дітей навичок наочного моделювання.
4. Апробувати систему педагогічних умов використання ігор з конструктором LEGO для розвитку умінь моделювати різноманітні життєві ситуації.

Список рекомендованої літератури

1. Бесага І., Бутенко В. LEGO-технологія як засіб інтелектуального розвитку дітей старшого дошкільного віку. *Дошкільна і початкова освіта : реалії та перспективи* : збірник наукових статей студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. С. 23–26.
2. Вертугіна В. М., Ковальчук М. В. Формування пізнавальної активності дітей п'ятого року життя засобом LEGO. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 14 (28). С. 913–923.
3. Іванова В., Попович О. Розвиток сенсорних навичок у дітей дошкільного віку засобами LEGO-конструювання. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2023. № 4 (22). С. 119–129.
4. Клевака Л. П. Освітньо-розвивальний потенціал LEGO-технології в інтелектуальному розвитку дитини дошкільного віку. *Технології розвитку інтелекту*. 2020. Том. 4. №2 (27). С. 19–22.
5. Любива В., Пономаренко К. Лего-технології як засіб математичного розвитку дітей дошкільного віку. *Освітні обрії*. № 2 (51), 2020. С. 67–70.
6. Міхєєва А., Цветкова Г. LEGO-технології як провідний засіб стимулювання інтелектуального розвитку дітей старшого дошкільного віку. *UNIVERSUM*. 2024. № 6. С. 107–114. URL: <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/828> (дата звернення: 22.02.2025).
7. Стеценко І. Б. Інтеграція 3D-конструювання та моделювання у дошкільній освіті. *Інновації в дошкільній освіті теорія перспективи шляхи запровадження у практику* : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., 28 берез. 2024 р. / за заг. ред. Ю. О. Демидової. Маріуполь : МДУ, 2024. С. 58–61.
8. Шаран О.В., Шаран В.Л., Стецьків М.С. особливості використання LEGO-технології у процесі формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 44. Т. 2. 2022. С. 51–54.

12. Екологічний тренінг як засіб формування у старших дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування у дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

1.1. Науковий аналіз сутності ідей сталого розвитку у контексті дошкільної освіти.

1.2. Психолого-педагогічні особливості формування у дітей старшого дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

1.3. Можливості екологічного тренінгу в формуванні навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

Розділ 2. Педагогічні умови формування у дітей старшого дошкільного віку засобами екологічного тренінгу навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

2.1. Вивчення стану сформованості навичок, орієнтованих на сталий розвиток, у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Експериментальне впровадження програми екологічних тренінгів, спрямованих на формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток, у дітей старшого дошкільного віку.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування у дітей старшого дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування у старших дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток засобами екологічного тренінгу.

Мета дослідження: теоретично визначити та перевірити експериментально педагогічні умови формування у дітей старшого дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток, засобами екологічного тренінгу.

Завдання дослідження:

1. Визначити теоретичні засади проблеми формування у дітей старшого дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток засобами екологічного тренінгу.
2. Здійснити обґрунтування показників та компонентів розвитку навичок, орієнтованих на сталий розвиток та провести у дітей старшого дошкільного віку їх педагогічну діагностику.
3. Запропонувати й перевірити експериментально програму екологічного тренінгу, а також її вплив на формування у дітей старшого дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

Список рекомендованої літератури

1. Боголюбов В. М., Рідей Н. М., Андрущенко Т. В. Екологічна етика і освіта для сталого розвитку. *Стратегія післядипломної освіти для сталого розвитку : монографія* / за ред. Рідей Н. М., Панченко Л. М. 2 вид., доп. і перероб. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. С.83–102.
2. Братіцел М.Л. Екологічна культура в контексті концепції стійкого розвитку : українські реалії та перспективи. *Культура і мистецтво в сучасному світі*. 2020. № 7. С. 77–82.

3. Горопаха Н., Іванова Н. Методологічні засади екологічної освіти дітей дошкільного віку. *Theoretical foundations of pedagogy and education : collective monograph* / Hritchenko T., Loiuk O., etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2021. P. 227–236.
4. Горопаха Н.М. Інтерактивні форми методичного супроводу екологічної освіти дітей дошкільного віку. *«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»* : 2023. № 5(11). С. 436–450.
5. Дроздюк В. Формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток, у дітей дошкільного віку. *Здоров'я, добробут, безпека, освіта для сталого розвитку* : зб. ст. V Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 15 листопада 2022 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С. П., 2022. С. 141. URL: http://www.soippo.edu.ua/images/Конф/22/_статей_конф_15.11.22_СОІППО.pdf#page=142 (дата звернення: 23.02.2025).
6. Меркулова Н. В., Іванікова М. Ю. До проблеми використання природничих ігор у дітей старшого дошкільного віку. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. праць. 2020. №1 (69). С. 97–102.
7. Пометун О. Програма «Дошкільнятам – освіту для сталого розвитку». URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2343-programa-doshklnyatam-osvtu-dlya-stalogo-rozvitku> (дата звернення: 20.22.2025).
8. Розгон В. В. Інноваційні технології екологічної освіти дітей дошкільного віку. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 80. Т. 2. С. 96–101.
9. Сараєва І. Сталий розвиток як успішна складова формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку. *Інновації в сучасній освіті : методологія, технології, ресурсне забезпечення, дидактичні та виховні аспекти*. 2022. С. 92–96.

13. Спільна робота ЗДО та батьків із формування у дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Психолого-педагогічні засади спільної роботи закладу дошкільної освіти та сім'ї у вихованні дітей дошкільного віку.

1.1. Психолого-педагогічні дослідження проблеми взаємодії суспільного й сімейного виховання.

1.2. Формування у дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток, як важливий компонент змісту освітнього напрямку «Дитина в природному довкіллі».

1.3. Роль родини у формуванні у дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

Розділ 2. Педагогічні умови співробітництва закладу дошкільної освіти та родини у формуванні в дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

2.1. Вихідний рівень сформованості в дітей старшої групи навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

2.2. Взаємодія батьків і вихователів у реалізації змісту освітнього напрямку «Дитина в природному довкіллі».

2.3. Аналіз змін у рівні екологічної компетентності дошкільників.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: взаємодія закладу дошкільної освіти та родини у вихованні дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування у старших дошкільників у сім'ї та закладі дошкільної освіти навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

Мета дослідження: вивчити зміст і методи спільної роботи ЗДО і сім'ї у реалізації змісту освітнього напрямку «Дитина в природному довкіллі».

Завдання дослідження:

1. Вивчити теоретичні засади співробітництва дошкільного закладу з сім'єю у вихованні дошкільників.
2. Діагностувати рівень сформованості у дітей старшої групи навичок, орієнтованих на сталий розвиток.
3. Запропонувати ефективні форми співробітництва дошкільного закладу та родини у формуванні навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)
URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Витовтова Л. М., Маренич В. О. Нові форми роботи з батьками дошкільників. Харків : Вид. Основа, 2022. С. 159.
3. Горопах Н., Іванова Н. Methodological foundations of ecological education of preschool children. *Theoretical foundations of pedagogy and education : collective monograph* / Hritchenko T., Loiuk O., etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2021. P. 227–236.
4. Горопах Н. М. Інтерактивні форми методичного супроводу екологічної освіти дітей дошкільного віку. «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)». 2023. № 5 (11). С. 436-450.
5. Дроздюк В. Формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток, у дітей дошкільного віку. *Здоров'я, добробут, безпека, освіта для сталого*

розвитку : зб. ст. V Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 15 листопада 2022 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С. П., 2022. С. 141.
URL: http://www.soippo.edu.ua/images/Конф/22/_статей_конф_15.11.22_С ОІППО.pdf#page=142 (дата звернення: 23.02.2025).

6. Загородня Л. П. Теоретичні й методичні засади формування в дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток засобом творів Василя Сухомлинського. *Теорія та методика дошкільної і початкової освіти : [монографія]* / за заг. ред. О. В. Лобової, С. М. Кондратюк. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. С. 31–58.
7. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ, 2020. С.44.
8. Пометун О. Програма «Дошкільнятам – освіту для сталого розвитку». URL : <https://oplatforma.com.ua/article/2343-programa-doshklnyatam-osvtu-dlya-stalogo-rozvitku> (дата звернення: 20.22.2025).
9. Сараєва І. Сталий розвиток як успішна складова формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку. *Інновації в сучасній освіті : методологія, технології, ресурсне забезпечення, дидактичні та виховні аспекти*. Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2022 р.). Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2022. 122 с. С. 92-96.

14. Застосування інтерактивних форм співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Науково-теоретичні засади проблеми застосування інтерактивних форм співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій.

1.1. Теоретичний аналіз поняття співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців.

1.2. Особливості співпраці закладу дошкільної освіти з батьками дітей соціально незахищених категорій.

1.3. Інтерактивні форми співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців.

Розділ 2. Експериментальне дослідження застосування інтерактивних форм співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій.

2.1. Вивчення стану співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій та застосування інтерактивних форм.

2.2. Запровадження інтерактивних форм співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: співпраця вихователів ЗДО з батьками дітей, що складають соціально незахищені категорії.

Предмет дослідження: педагогічні умови застосування інтерактивних форм співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій.

Мета дослідження: обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови застосування інтерактивних форм співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій.

Завдання дослідження:

1. Розкрити науково-теоретичні особливості співпраці закладу дошкільної освіти з батьками вихованців соціально незахищених категорій.
2. Вивчити стан співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій та рівень залученості кожної зі сторін у цей процес.
3. Експериментально перевірити доцільність та ефективність застосування окремих інтерактивних форм співпраці вихователів ЗДО з батьками вихованців соціально незахищених категорій.

Список рекомендованої літератури

1. Бабич Н.М., Вовк О.В. Інтерактивні форми роботи закладу дошкільної освіти з родинами, які виховують дітей із порушеннями мовлення. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 2023. Вип. 101. С. 29–34.
2. Бурба К., Бутенко В. Форми партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти та сім'ї. *Дошкільна освіта : від традицій до інновацій* : збірник наукових статей студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми : ФОП Цьома С.П., 2022. С. 17–21.
3. Залізник А., Гаврилюк С. Педагогічна взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у вихованні дітей дошкільного віку. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2020. Вип. 1 (3). С. 59–64.
4. Коваленко О.В., Радченко Г.М. Інтерактивні форми взаємодії з батьками вихованців закладу дошкільної освіти : веління часу чи данина моді *Інноваційна педагогіка* : науковий журнал. 2020. Вип. (26). С. 181–184.
5. Козлюк О., Зань З. Актуальні форми партнерства закладу дошкільної освіти та сім'ї в умовах воєнного стану. *Актуальні питання розвитку галузей науки*: матеріали II Міжнародної наукової конференції м. Чернігів, 1 грудня, 2023 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Чернігів: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2023. С. 305–307. DOI: <https://doi.org/10.36074/mcnd-01.12.2023>.
6. Літіченко О.Д., Коваленко О.В. Шляхи співпраці з батьками вихованців закладу дошкільної освіти : який з них найбільш дієвий. *Grail of science*. 2021. № 21. С. 469–472.

7. Нагула О., Ніколаєв Л., Савич Ж. Психологічні аспекти фасилітативного підходу в роботі вихователя дошкільного закладу. *Наукові перспективи*. 2024. № 5(47). С. 1610–1622.
8. Найда Р.Г. Партнерська взаємодія ЗДО та батьків : особливості реалізації в умовах кризи в Україні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 1 (19). С. 683 –692.
9. Скрипник Т., Мартинчук О.В., Супрун Г.В., Криваковська Р.В. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. *Наукові перспективи*. 2022. Вип. 6 (24). С. 514–526.
10. Соловійова Л., Гурковська Т. Розвиваємо дітей разом : співпраця педагогів і батьків. ЮНІСЕФ, 2023, ВГО «АПДО», 2023. С. 25–26.
11. Черепаня Н.І., Русин Н.М. Інтерактивні форми роботи з батьками вихованців в умовах сучасного ЗДО. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»* : зб. наук. пр. / Ред. кол. : Пазюра Н.В. (гол. ред.) та ін. Мукачево : Вид-во МДУ, 2020. Випуск 1 (11). С. 139–172.
12. Швець О. Взаємодія закладу дошкільної освіти та родин вихованців як умова педагогічної освіти батьків. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка»*. 2022. № 3(8). С. 163–174.

15. Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

1.1. Сутність та зміст поняття «соціальна компетентність дитини старшого дошкільного віку».

1.2. Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку як педагогічна проблема.

1.3. Вплив казки на формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки в закладі дошкільної освіти.

2.1. Особливості формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку в практиці закладу дошкільної освіти.

2.2. Педагогічна діагностика рівнів сформованості соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.

2.3. Програма формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

2.4. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: програма формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально дослідити програму формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні джерела та з'ясувати сутність і зміст поняття «соціальна компетентність дітей старшого дошкільного віку».
2. Виявити особливості формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.
3. Обґрунтувати педагогічний потенціал казки як засобу формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.
4. Вивчити стан формування в закладі дошкільної освіти та рівні сформованості соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку.
5. Здійснити теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку програми формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Список рекомендованої літератури

1. Гужанова Т. С., Резнікова А. І. Формування соціальної компетентності в дітей старшого дошкільного віку засобами казок В. Сухомлинського. Scientific achievements of contemporary society : The 4th International scientific and practical conference (London, 7-9 November 2024). London : United Kingdom, 2024. Р. 456–462.
2. Кононко О. Л. Теоретичні аспекти соціально-морального розвитку і вихован-ня дитини дошкільного віку. Соціально-моральний розвиток і виховання дитини дошкільного віку : колективна монографія. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. С. 7–57.
3. Кримова Н. О., Салогор О. С. Педагогічні умови формування соціальної компетентності дошкільників в умовах дистанційного навчання. *Педагогічний альманах «Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія та практика»* : збірник матеріалів IV Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (5 листопада 2024 року). Одеса : Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2024. Вип. IV. С. 149–154.
4. Ляпунова В. А., Нижник Т. О., Городнича С. В. Теоретичний аналіз проблеми формування соціальної компетентності у дітей старшого дошкільного віку

- засобами сучасного медіапростору. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 56. Т. 1. С. 230–235.
5. Литвишко О. Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами українських народних казок та мультфільмів : теоретичний аспект. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2020. №2. С. 192–200. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2016.196103>.
 6. Марчій-Дмитраш Т. М. Використання українських народних казок у моральному вихованні дітей старшого дошкільного віку в сучасних ЗДО. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти* : збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 26-27 березня 2024 р.). Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. Вінниця, 2024. Вип. 13. 392 с. С. 319-321.
 7. Мельникова О. М. Формування соціальної компетентності дітей з нормотиповим розвитком та особливими освітніми потребами. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 3 (3). Т. 1. С. 630–640.
 8. Пасічніченко А. В., Ковалевська Н. В. Соціалізація дошкільника в умовах дитячої субкультури. *Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі*: зб. наук. праць. Полтава., 2020. Вип. 4. С. 140–145.
 9. Пихтіна Н. Педагогічні умови формування соціальної компетентності дітей дошкільного віку засобами масової інформації. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*; (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). 2024. № 3. С. 48–58. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-3-48-58> (дата звернення: 20.02.2025).

16. Формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи формування фінансової грамотності в дітей старшого дошкільного віку.

1.1. Теоретичний аналіз поняття «фінансова грамотність дітей старшого дошкільного віку».

1.2. Педагогічні засоби формування фінансової грамотності в дітей старшого дошкільного віку.

1.3. Дидактична гра як засіб формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальна перевірка ефективності дидактичної гри як засобу формування фінансової грамотності в дітей старшого дошкільного віку.

2.1. Педагогічна діагностика рівнів сформованості фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Реалізація програми використання дидактичних ігор у процесі формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: програма формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально дослідити ефективність програми формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність поняття «фінансова грамотність дітей старшого дошкільного віку.
2. Проаналізувати можливості дидактичної гри як засобу формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку.
3. Виявити рівні сформованості фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку та стан роботи щодо забезпечення цього напрямку виховання.
4. Розробити та експериментально перевірити ефективність програми формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

Список рекомендованої літератури

1. Бойко Г., Танчин О. Економічне виховання старших дошкільників засобом дидактичної гри. *Вісник Львівського університету. Сер. педагогічна*. 2022. Випуск. 36. С.14–23.
2. Гресь О. Фінансова грамотність для дітей 5–7 років. Перший крок до мільйона. Харків : Основа, 2021. 48 с.
3. Колосова О. Використання інноваційних методів у процесі підготовки майбутніх вихователів до формування основ фінансово-економічної грамотності дошкільників. *Інновації в дошкільній і початковій освіті*. 2024. № 2. С. 47-56. <https://doi.org/10.31652/3041-2439-2024-2-47-56>.
4. Рейпольська О. Економіст із дитинства, або формуємо соціально-фінансову грамотність дошкільника. *Вихователь-методист дошкільного*

- закладу. 2021. № 8. URL : <https://emetodyst.expertus.com.ua/911948> (дата звернення: 20.02.2022).
5. Ролік В., Гавриш Н., Косенчук О., Піроженко Т. Мої перші гроші : парціальна програма з розвитку фінансової грамотності та формування фінансових компетентностей у дітей старшого дошкільного віку. Київ, 2024. 45 с. URL: https://talan.bank.gov.ua/uploads/files/a4-partsialna-programa-dlia-doshkilniat-alb.pdf?v=6&fbclid=IwY2xjawIxPGZleHRuA2FlbQIxMAABHXvJmXHw_VFxlR5S5SJ6xzzgBEc01oV9EaTyV3L2bI8cuNiKMA2mhBig_aem_8hS7fSWJq8qX6iwkXjHQOg (дата звернення: 22.02.2025).
 6. Русин Н. М., Черепаня Н.І., Мішко М. Формування фінансової грамотності у дітей дошкільного віку в різних видах діяльності Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука» [Електронний ресурс] / голов. ред. : Т. Д. Щербан; заст. голов. ред. : Jerzy Piwowarski; В. В. Гоблик. Мукачево-Ченстохова : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2024. Вип. 1(36). С. 201–207. URL: <http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/11520> (дата звернення: 20.02.2025).
 7. Савінова Н. Цікава економіка, або як формувати фінансову грамотність у дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2023. № 10. С. 32–38.
 8. Черепаня Н.І., Русин Н.М., Арделан Я.О. Умови економічного виховання дітей дошкільного віку. *Освіта і наука* : Міжнар. наук. журнал ; голов. ред. : Т.Д. Щербан; заст. голов. ред. : Jerzy Piwowarski ; В.В. Гоблик. Мукачево-Ченстохова : РВВ МДУ ; Академія ім. Я. Длугоша, 2023. Вип. 1(34). С.138–145.

17. Педагогічні умови формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.

1.1. Культура спілкування дітей середнього дошкільного віку як теоретична проблема.

1.2. Особливості оволодіння культурою спілкування дітьми середнього дошкільного віку.

1.3. Теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальна перевірка педагогічних умов формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку в закладі дошкільної освіти.

2.1. Педагогічна діагностика стану сформованості культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.

2.2. Реалізація педагогічних умов формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку в закладі дошкільної освіти.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.
2. Схарактеризувати особливості оволодіння культурою спілкування дітьми середнього дошкільного віку
3. Обґрунтувати критерії, показники та виявити рівні сформованості культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.
4. Здійснити теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку ефективності педагогічних умов формування культури спілкування дітей середнього дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Звєкова В. Педагогічні умови формування основ культури спілкування у дітей різних вікових груп. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету : зб. наук. пр. Серія: Педагогічні науки. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2020. Вип. 49. С. 31–38.
2. Гевко О. І., Мельник Н. М. Демократизація спілкування як чинник взаємодії педагогів та дітей дошкільного віку. Гуманізація – найкоротший шлях до особистості : матеріали II Всеукр. наук.-практ. майстерні, м. Кременчук, 25 вересня 2020 р. / [ред.-упоряд. : О. В. Діброва, С. І. Барда]. Кременчук : Методичний кабінет, 2020. С. 58–61.
3. Звєкова В. Педагогічні умови формування основ культури спілкування у дітей різних вікових груп. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету : зб. наук. пр. Сер. : Педагогічні науки. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2020. Вип. 49. С. 31–38.
4. Максимова О. О. Формування взаємин у дитячому колективі. Організація освітнього простору у закладі дошкільної освіти і школі: проблеми і перспективи : зб. наук. пр. : в 2-х ч. / за заг. ред. О. О. Максимової, М. А. Федорової. Житомир : ФОП Левковець, 2020. Ч. 1. С. 6–9.

5. Матвеевська А. Вплив спілкування на розвиток особистості. Моделі життєтворчості у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали доп. наук.-практ. on-line конф. для студ., аспірантів, викл., учителів шк., вихователів ЗДО, Харків, 10 листоп. 2023 р. / Харків нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : І. Дорожко, О. Малихіна, К. Беляєва]. Харків, 2023. С. 58–62.
6. Пихтіна Н. П. Спілкування дитини з дорослими в період дошкільного дитинства як наукова та психолого-педагогічна проблема. *Психолого-педагогічні науки*. 2021. № 4. С. 16–23.
7. Половіна О. Мистецькі спілкування як основа формування культури дошкільників. *Дошкільне виховання*. 2023. № 5. С. 11–13.
8. Сучасні технології розвитку мовлення дітей дошкільного віку : інформаційно-метод. посіб. / уклад. О. М. Гриненко. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 34 с.
9. Шулигіна Р., Бондар І. Психолого-педагогічний ландшафт проблеми формування ровесницьких стосунків дітей дошкільного віку в умовах освітніх змін. *Педагогіка і психологія постмодернізму* : цінності, компетентності, діджиталізація : колект. монографія / за наук. ред. проф. Г. Цветкової. Aerzen : Heilberg IT Solutions UG (haftungsbeschränkt) InterGING Verlag, 2021. С. 155–175.
10. Шумейко О.А. Мовлення як індикатор культури міжперсонального спілкування. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4021/> (дата звернення: 22.02.2025).
11. Юдіна Н. О. Порівняльний аналіз мотивів спілкування дошкільників з різним ступенем емоційного захоплення спільною діяльністю. *Психологія і особистість*. 2021. № 2 (20). С. 159–169.

18. Національно-патріотичне виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

1.1. Національно-патріотичне виховання дітей передшкільного віку як предмет наукового дослідження.

1.2. Особливості національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку.

1.3. Краєзнавство як засіб національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

2.1. Структура, критерії, показники та рівні національно-патріотичної вихованості дітей передшкільного віку.

2.2. Програма використання засобів краєзнавства у національно-патріотичному вихованні дітей передшкільного віку.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: національно-патріотичне виховання дітей передшкільного віку.

Предмет дослідження: програма національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку в закладах дошкільної освіти засобами краєзнавства.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити програму національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку в закладі дошкільної освіти засобами краєзнавства.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність поняття «національно-патріотичне виховання дітей передшкільного віку».
2. Виявити педагогічні можливості краєзнавства як засобу національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку.
3. Обґрунтувати структуру, критерії, показники та визначити рівні національно-патріотичної вихованості дітей старшого дошкільного віку.
4. Розробити програму національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства та здійснити її експериментальну перевірку.

Список рекомендованої літератури

1. Богданець-Білокаленко Н. *Національно-патріотичне виховання у процесі вивчення народознавства*. Національно-патріотичне виховання дітей і молоді засобами козацької педагогіки та краєзнавчої роботи під час військової агресії росії проти України: тези доповідей VII-ої Міжнародної науково-практичної конференції. Університет «Україна», м. Київ, Україна, 2022. С. 55-59. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734021/1/Text.pdf> (дата звернення: 20.02.2025).
2. Гончаренко А., Дятленко Н. Ознайомлення дітей дошкільного віку з рідним містом як основа патріотичного зростання. *Виховання громадянина патріота в умовах реалізації завдань концепції «Нова українська школа»*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 145-й річниці від дня народження Г. Ващенка, 15.03.2023 / уклад.: О. Е. Жосан. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2023. С. 63–67.
3. Демчук О. Роль краєзнавства як засобу патріотичного виховання дітей дошкільного віку. *Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації*: матер. IV Всеукр. науково-практ. Інтернет-конф. (м. Луцьк, 5 травня

- 2022 р.). Луцьк : Волин. нац. ун-т. ім. Лесі Українки, 2022. С. 2014–217.
4. Денисюк О. М. Формування уявлень у дітей старшого дошкільного віку про історію України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 2000. 20 с.
 5. Криловець М. Г. Особливості організації патріотичного виховання дошкільників у ЗДО. *Наукові інновації та передові технології*. Серія: Педагогіка. 2024. № 3 (31). С. 1084–1092. 127.
 6. Криловець М. Г. Роль краєзнавства у формуванні патріотичних почуттів дітей старшого дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. Серія: Педагогіка. 2024. Вип. № 3(37). С. 351–359.
 7. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : затв. наказом МОН України № 527 від 06.06.2022. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ (дата звернення: 22.02.2025).
 8. Левкова Р. Б. Національно-патріотичне виховання дошкільників в умовах сьогодення. *Педагогічний пошук*. 2022. № 4 (16). С. 69–73.
 9. Лісовець О. В. Національно-патріотичне виховання з основами народознавства : навч. посіб для здобув. вищ. освіти за спец. 012 Дошкільна освіта. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 111 с.
 10. Матвієнко С. І. Специфіка патріотичного виховання у дошкільному дитинстві. *Соціально-моральний розвиток і виховання дітей дошкільного віку* : кол. монографія / за заг. ред. О. Л. Кононко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. С. 169–198.
 11. Охріменко Н. П. Патріотичне виховання дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства у закладах дошкільної освіти : дис. ... д-ра філос. : 011. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Ніжин, 2024. 302 с.
 12. Чернявська М. Національно-патріотичне виховання дошкільників: виклики сьогодення. *Традиційна культура в умовах глобалізації: виклики війни* : матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Харків, 17–18 черв. 2022 р. Харків : Друкарня Мадрид, 2022. С. 231–232.

19. Формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичних ігор

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

1. Пізнавальні здібності дітей старшого дошкільного віку як предмет наукового дослідження.

2. Особливості розвитку пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку.

3. Педагогічний потенціал дидактичної гри щодо формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

2.1. Діагностика сформованості пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Експериментальне впровадження програми формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розвиток пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: програма формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити програму формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри.

Завдання дослідження:

1. Розкрити сутність поняття «пізнавальні здібності дітей старшого дошкільного віку».
2. Проаналізувати особливості формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку.
3. Обґрунтувати педагогічні можливості дидактичної гри як засобу формування пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку.
4. Діагностувати стан сформованості пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку.
5. Здійснити теоретичне обґрунтування програми формування пізнавальних здібностей дітей старшого віку засобами дидактичних ігор та її експериментальну перевірку.

Список рекомендованої літератури

1. Котелянець Ю. С. Гра як провідний вид діяльності дітей дошкільного віку. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. 2024. Вип. 213. С. 31–36.
2. Крутій К. Л., Деснова І. С., Замелюк М. І. Дефініція «гра як провідний тип діяльності дошкільника»: аналіз підходів. *Академічні студії*. Серія «Педагогіка». 2022. Вип. 2(4). С. 84–91.
3. Максименко Д. С. Розвиток розумової діяльності дітей дошкільного віку. Київ: ЦУЛ, 2020. 192 с.
4. Пихтіна Н. Педагогічний потенціал дидактичних ігор та особливості їх використання на заняттях у ЗДО. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. Серія «Психолого-педагогічні науки. 2023. Вип. 4. С. 71–78.

5. Підлипняк І. Ю., Дука Т. М. Інтелектуальний розвиток дітей дошкільного віку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 73. Т.2. С. 40–43.
6. Пойда Є. В. Формування пізнавальних інтересів дітей дошкільного віку в розвивально-ігровому середовищі : опис досвіду. Запоріжжя, 2020. 50 с.
7. Руденський Р. Освітній потенціал настільних ігор для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку: історія та сучасність. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Педагогічні науки». 2024. № 2. С. 87-93. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2024-2-87-93> (дата звернення: 20.02.2025).
8. Pisotskyi O. Формування пізнавальних здібностей дітей 5–6 років у контексті розумового виховання дошкільників. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. Серія «Психолого-педагогічні науки». 2022. Вип. 2. С. 82–88.

20. Виховання толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами засобами інклюзивної літератури

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти виховання толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

1.1. Поняття толерантність та її значення в сучасному світі.

1.2. Інклюзивний освітній простір як умова виховання толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

1.3. Роль інклюзивної літератури у вихованні толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

Розділ 2. Експериментальна робота з використання інклюзивної літератури у формуванні толерантного ставлення до дітей з ООП.

2.1. Діагностика вихованості толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

2.2. Використання інклюзивної літератури у вихованні толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: виховання толерантного ставлення до дітей із особливими освітніми потребами.

Предмет дослідження: інклюзивна література як засіб виховання толерантного ставлення до дітей з ООП.

Мета дослідження: теоретично вивчити та експериментально перевірити ефективність інклюзивної літератури у вихованні толерантного ставлення до дітей із особливими освітніми потребами.

Завдання дослідження:

1. Розкрити суть понять «толерантність», «толерантне ставлення» як соціокультурний феномен та на їх основі визначити зміст поняття «толерантне ставлення до дітей з особливими освітніми потребами».
2. З'ясувати особливості виховання толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами на основі аналізу психолого-педагогічної літератури.
3. Визначити виховні можливості дитячої інклюзивної літератури.
4. Виявити рівень вихованості толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами у дітей старшого дошкільного віку.
5. Розробити систему роботи з вихователями і дітьми щодо використання інклюзивної літератури у вихованні толерантного ставлення до дітей з ООП.

Список рекомендованої літератури

1. Аніщук А., Мойсеєнко Ю. Дитяча література як засіб формування світосприйняття у дітей 5-6 років. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Том 1. №28. С. 102–107.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
3. Бліндюк М. Що таке інклюзивна література й кому вона потрібна. URL: <https://suspilne.media/culture/102469-so-take-inkluzivna-literatura-j-komu-vona-potribna/> (дата звернення: 24.02.2025).
4. Гранюк В., Козлюк О. Роль інклюзивної літератури у вихованні толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти: матеріали V Міжнародних педагогічних читань присвячених 70-річчю від дня народження професора Тамари Поніманської*. Рівне: РДГУ, 2024. С. 66–71.
5. Драчківська О. Інклюзивна література як засіб виходу з екзистенційної кризи. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2021. № 5 (5). С. 253–263. URL: <http://surl.li/huyjfy> (дата звернення: 19.11.2023).

6. Живі письменники: дошкілля : Рекомендаційні матеріали щодо читання з дітьми дошкільного віку / М. Артеменко, Г. Беленька, Н. Бонь, Н. Гавриш та ін. Київ : Дошкільне виховання; Український інститут книги; Вид-во «Світлич», 2021.
7. Кіндрат І. Літературні твори: як інтегрувати в освітню роботу. Посібник для вихователів / Ред. Г. Мозирко, В. Третяк, О. Філоненко. Київ : ЮНІСЕФ; ВГО «АПДО», 2023. 134 с.
8. Козлюк О. Виховання у дошкільників толерантного ставлення до людей з особливими освітніми потребами засобами інклюзивної літератури. *Інноватика у вихованні*. 2022. Випуск 16. С. 161–169.
9. Козлюк О., Гранюк В. Використання інклюзивної літератури в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. *Педагогічна наука і освіта XXI століття*. 2024. № 3. С. 96–104. DOI: <https://doi.org/10.35619/pse.vi3.31> (дата звернення: 24.02.2025).
10. Кізілова Д., Мельнікова Ю. Інклюзивна література як спосіб порозуміння «різних». *Вихід за межі : інклюзивна література як голос «іншого» : матеріали міжнародної наукової конференції (26–27.09.2024 р.)* / [ред. кол. О. П. Новик, О. Д. Харлан]. Запоріжжя: БДПУ, 2024. С. 51–53.
11. Осмоловська О.А. Інклюзивна література в сучасному європейському книговидаванні : навчальний посібник. Київ : «Видавничий центр «12», 2021. 184 с.
12. Потапчук Т. Толерантне відношення до дітей з особливими освітніми потребами. *Науково-практичний альманах «Інноваційна наука»*. 2025. Том 1. С. 37–42.

21. Соціально-емоційний розвиток дітей в умовах сучасного закладу дошкільної освіти

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми соціально-емоційного розвитку дітей в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

1.1. Особливості соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку.

1.2. Завдання соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку.

1.3. Умови, методи та прийоми соціально-емоційного розвитку дітей в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

Розділ 2. Експериментальна робота з реалізації педагогічних умов соціально-емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку.

2.1. Вивчення рівня соціально-емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Реалізація педагогічних умов соціально-емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку в освітньому процесі ЗДО.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку в умовах сучасного ЗДО.

Предмет дослідження: педагогічні умови соціально-емоційного розвитку старших дошкільників.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови соціально-емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність поняття «соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку».
2. Розкрити особливості та завдання соціально-емоційного розвитку в дошкільному віці на основі аналізу сучасних освітніх програм.
3. Визначити педагогічні умови соціально-емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.
4. Здійснити діагностику соціально-емоційного розвитку старших дошкільників.
5. Розробити методику реалізації педагогічних умов соціально-емоційного розвитку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

Список рекомендованої літератури

1. Борисенко К. Ю., Бадер С. О. Особливості розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного. *Науковий вісник Ужгородського університету* (Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»). 2021. № 1 (48). С. 48–52. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.48-52>.
2. Волік Н. Система формування емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. № 2. С. 9–15. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.2.2>.
3. Готтман Дж., Деклер Дж. Емоційний інтелект у дитини / пер. з англ. Харків. Шиналь. Харків: Віват, 2022. 272 с.
4. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ. С.-Л. Гумецької. Харків: Віват, 2020. 512 с.
5. Емоційний розвиток дошкільників – актуальний запит дитинства. *Педрада*. Платформа освіта. 30 листопада 2023 р. Київ: Вид-во «Експертус», 2023. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/28-emotsyniy-rozvitok-doshklnikv-aktualniy-zapit-ditinstva> (дата звернення: 24.02.2025.)
6. Ісмаїлова Н. Способи формування соціально-емоційного розвитку у дітей дошкільного віку. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2023. № 26(3). С. 176-181. URL: <https://doi.org/10.15421/172366> (дата звернення: 24.02.2025).
7. Кириленко А.О., Прибора Т.О. Розвиток емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку. *Духовно-інтелектуальне виховання і*

навчання молоді в XXI столітті. Розділ II. Теорія і практика духовно-інтелектуального виховання і навчання. 2023. URL: <https://ol.world-ontology.org/wp-content/uploads/2023/02/%D0%97%D0%B1-IV88-%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf> (дата звернення: 24.02.2025).

8. Козлюк О., Швед С. Педагогічні умови соціально-емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія») : журнал. 2024. № 11(29). С. 1187–1199. URL: (дата звернення: 05.12.2024).
9. Клевака Л. П., Гришко О. І., Заїка В. М. Розвиток емоційного інтелекту дітей дошкільного віку. *Технології розвитку інтелекту*. 2022. Т. 6. № 1 (31). С. 74–89.
10. Омельченко І.М. Генеза соціального інтелекту в дошкільному віці : теоретичний дискурс. *Габітус*. Випуск 49. 2023. С. 69–75.
11. Селівко Я.С. Дослідження проблеми формування емоційного інтелекту та соціально-емоційної грамотності дітей старшого дошкільного віку. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. Педагогічні науки/Pedagogical sciences. Випуск 53. Глухів, 2023. С. 293–298.

22. Партнерство ЗДО та сім'ї з питань морального виховання в умовах воєнного стану

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми партнерства ЗДО та сім'ї з питань морального виховання в умовах воєнного стану.

1.1. Аналіз психолого-педагогічних досліджень із питань морального виховання дошкільників в умовах педагогіки партнерства.

1.2. Теоретичні аспекти проблеми партнерства ЗДО та сім'ї під час воєнного стану.

1.3. Зміст морального виховання дошкільників.

Розділ 2. Експериментальна робота з реалізації програми партнерства ЗДО і сім'ї з питань морального виховання в умовах воєнного стану.

2.1. Аналіз партнерства батьків і педагогів з питань морального виховання дошкільників.

2.2. Реалізація програми партнерства ЗДО і сім'ї з питань морального виховання в умовах воєнного стану.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: моральне виховання дошкільників.

Предмет дослідження: партнерство закладу дошкільної освіти і сім'ї з питань морального виховання старших дошкільників в умовах війни.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити особливості морального виховання дітей старшого дошкільного віку у партнерстві закладу дошкільної освіти та сім'ї в умовах воєнного стану.

Завдання дослідження:

1. Визначити суть понять «моральне виховання», «педагогіка партнерства закладу дошкільної освіти та сім'ї».
2. Розкрити особливості морального виховання дошкільників.
3. Вивчити досвід партнерства ЗДО і сім'ї з питань морального виховання дітей дошкільного віку.
4. Розробити та реалізувати програму партнерства закладу дошкільної освіти з сім'єю з питань морального виховання в умовах воєнного стану.

Список рекомендованої літератури

1. Барчій М.С., Воронова О.Ю. Партнерська педагогічна взаємодія в умовах воєнного стану. *Слобожанський науковий вісник. Серія Психологія*. Випуск 2. 2024. С.5-8. DOI: <https://doi.org/10.32782/psyspu/2024.2.1> (дата звернення: 20.02.2025).
2. Болотова О. Не гуглом єдиним, або Які онлайн-сервіси поліпшать методичну роботу. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 5. С. 48–51.
3. Витовтова Л. М., Маренич В. О. Нові форми роботи з батьками дошкільників. Харків: Вид. Основа, 2022. С. 159.
4. Козлюк О., Зань З. Актуальні форми партнерства закладу дошкільної освіти та сім'ї в умовах воєнного стану. Актуальні питання розвитку галузей науки: матеріали II Міжнародної наукової конференції м. Чернігів, 1 грудня, 2023 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Чернігів : ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2023. С. 305–307. DOI: <https://doi.org/10.36074/mcnd-01.12.2023>.
5. Крутій К. Дитячий садок онлайн. *Дошкільне виховання*. 2023. №2. С. 3-5.
6. Луценко І. Комунікативно-освітній простір закладу дошкільної освіти в умовах війни. *Дошкільне виховання*. 2022. № 6. С. 3–7.
7. Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану від 02.04.2022р. №1/3845-22.С. 1–41.
8. Рома О.Ю. Парціальна програма розвитку дитини від 2 до 6 років через гру «Творці майбутнього та методичні рекомендації» / О. Ю. Рома, Г. В. Малевич, І. Ю. Піскова, Г. В. Шварова, О. М. Шуляк. The LEGO Foundation. 2022. 109 с.

9. Романюк І. Батьки і вихователі: діємо разом. *Дошкільне виховання*. 2023. № 8. С. 9–12.
10. Соловійова Л. Розвиваємо дітей разом : співпраця педагогів і батьків. *Методичний посібник*. Київ : ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти», 2023. 46 с.

23. Проєктна діяльність дошкільників як засіб формування предметно-практичної компетентності

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми формування предметно-практичної компетентності дошкільників засобами проєктної діяльності.

1.1. Характеристика поняття «предметно-практична компетентність» та особливості її формування у дітей дошкільного віку.

1.2. Психолого-педагогічні особливості проєктної діяльності дітей дошкільного віку.

1.3. Організація проєктної діяльності дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментально-дослідна робота з формування предметно-практичної компетентності у дітей дошкільного віку засобами проєктної діяльності.

2.1. Педагогічна діагностика сформованості предметно-практичної компетентності у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Використання проєктної діяльності в освітньому процесі ЗДО як засобу формування предметно-практичної компетентності дітей дошкільного віку.

2.3. Аналіз результатів експериментально-дослідної роботи.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування предметно-практична компетентність дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: проєктна діяльність як засіб формування предметно-практичної компетентності.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати і експериментально перевірити ефективність проєктної діяльності у формування предметно-практичної компетентності дітей дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні засади проблеми формування предметно-практичної компетентності дошкільників.
2. Визначити та обґрунтувати компоненти та показники, а також на їх основі провести педагогічну діагностику стану сформованості предметно-практичної компетентності дітей старшого дошкільного віку.

3. Вивчити роль проєктної діяльності в організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти.
4. Розробити, апробувати та експериментально перевірити у практиці закладу дошкільної освіти систему роботи з формування предметно-практичної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами проєктної діяльності.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Гужанова Т.С. Панченко Є.С. Формування предметно-практичної, технологічної компетентності в нормотипових та дітей з ООП старшого дошкільного віку в процесі конструктивної діяльності. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). Київ, 2024. Вип. № 5 (39). С. 166–178.
3. Гришкун А., Козлюк О. Формування предметно-практичної компетентності дітей шляхом впровадження проєктної діяльності. *Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації: матеріали IV Міжнародної наукової конференції, м. Івано-Франківськ, 2 грудня 2022 р. Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2022. С.193–195.*
4. Іщенко Л.В., Підлипняк І.Ю., Журавко Т.В. Підготовка педагогів до розвитку у дітей старшого дошкільного віку пізнавального інтересу до предметного світу в проєктній діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2021. Серія 5. Випуск 80. Том 1. С. 109–113.*
5. Козлюк О., Гришкун А. Роль проєктної діяльності у формуванні предметно-практичної компетенції дітей старшого дошкільного віку. *The 11th International scientific and practical conference «Eurasian scientific discussions» (November 21-23, 2022). Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2022. P.168–171.*
6. Козак Л.В. Проєктна діяльність у закладах дошкільної освіти: нав.-метод. пос. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2022. 176 с.
7. Методичні рекомендації до БКДО (нова редакція 2021 р.). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 22.02.25).
8. Потапенко К., Гужанова Т., Проєктна діяльність у формуванні комунікативної компетентності дітей старшого дошкільного віку. *Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти: збірник наукових праць / укладачі: Мисик О.С., Миськова Н.М., Онофрійчук А.О., Пісоцька*

24. Віммельбух як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з навколишнім світом

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми ознайомлення дітей дошкільного віку з навколишнім світом.

- 1.1. Завдання ознайомлення дітей дошкільного віку з навколишнім світом.
- 1.2. Засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із навколишнім світом.
- 1.3. Віммельбух як засіб ознайомлення з навколишнім.

Розділ 2. Експериментальне вивчення проблеми ознайомлення дітей дошкільного віку з навколишнім світом засобами віммельбуха.

- 2.1. Вивчення рівня знань та уявлень про навколишнє у дітей дошкільного віку.
- 2.2. Система роботи з використання віммельбухів як засобу ознайомлення дітей дошкільного віку з навколишнім світом.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: ознайомлення дошкільників з навколишнім світом.

Предмет дослідження: віммельбух як засіб ознайомлення дошкільників з навколишнім.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати особливості ознайомлення дошкільників з навколишнім світом засобами віммельбуха та експериментально перевірити ефективність його використання в ознайомленні з навколишнім.

Завдання дослідження:

1. Вивчити й охарактеризувати завдання ознайомлення дітей дошкільного віку з навколишнім світом.
2. Здійснити теоретичний аналіз проблеми ознайомлення дітей з навколишнім у процесі роботи з віммельбухами.
3. З'ясувати рівень знань дітей про навколишній світ та місце віммельбуха в освітньому процесі ЗДО.
4. Розробити систему роботи з ознайомлення з навколишнім дітей засобами віммельбуха.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redak](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redak)

[tsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](#) (дата звернення: 22.02.2025).

2. Гавлішина А. Гавлішина Ю. Вімельбух: розвиваємо, створюємо, фантазуємо. *Дошкільне виховання*. 2022. №2. С. 24-25.
3. Гавлішина Ю., Козлюк О. Вімельбух як ефективний засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з навколишнім світом. Modern research in world science. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Lviv, Ukraine. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modernresearch-in-world-science-28-30-11-2022-lviv-ukrayina-arhiv/> (дата звернення: 22.02.25).
4. Живі письменники: дошкілля. Рекомендаційні матеріали щодо читання з дітьми дошкільного віку. [М. Артеменко, Г. Беленька, Н. Бонь, Н. Гавриш, Г. Джемуга та інші]. Київ : Світлич, 2021. 194 с.
5. Зміївська А. Вімельбухи: дидактичні перспективи використання в навчальному процесі. *Актуальні проблеми навчання і виховання молодших школярів* : матеріали І Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. здобувачів вищ. освіти і молод. учених, Харків, 10 трав. 2024 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди [та ін. ; за заг. ред. Л. П. Ткаченко]. Харків, 2024. С. 25–27. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/15400> (дата звернення: 22.02.2025).
6. Кондратюк С., Кравченко К. Фотовімельбух та інші види книжок-картинок у роботі з дітьми. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. №7. С. 59–60.
7. Косенчук О., Куземко Л. Дитина в соціумі. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2021. № 4. С. 3–8.
8. Максимова О. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: навчальний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 175 с.

25. Формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку в ігровій діяльності

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування соціально-громадянської компетентності в ігровій діяльності дітей дошкільного віку.

1.1. Сутність та зміст поняття «соціально-громадянська компетентність».

1.2. Особливості формування соціально-громадянської компетентності у дітей дошкільного віку.

1.3. Гра як засіб формування соціально-громадянської компетентності у дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальне вивчення проблеми формування соціально-громадянської компетентності в ігровій діяльності дітей дошкільного віку.

2.1. Методика обстеження рівнів сформованості соціально-громадянської компетентності в ігровій діяльності дітей дошкільного віку.

2.2. Формування соціально-громадянської компетентності в ігровій діяльності дітей дошкільного віку.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: соціально-громадянська компетентність дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: ігрова діяльність як засіб формування соціально-громадянської компетентності в ігровій діяльності дітей дошкільного віку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити особливості формування соціально-громадянської компетентності дошкільників в ігровій діяльності.

Завдання дослідження:

1. Визначити сутність та зміст поняття «соціально-громадянська компетентність».
2. Вивчити й обґрунтувати особливості формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку.
3. Проаналізувати вплив ігрової діяльності на формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку.
4. Виявити рівні сформованості соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку.
5. Розробити та апробувати систему роботи щодо формування соціально-громадянської компетентності в ігровій діяльності дітей дошкільного віку, оцінити її ефективність та запровадити у педагогічну практику.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. Група : Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 12.12.2022).
2. Загородній І. Аналіз основних понять дослідження проблеми формування соціально-громадянської компетентності в дітей дошкільного віку засобом художньої літератури. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2024. № 3(56). С. 162–171. <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-3-56-162-171>.
3. Козлюк О. А., Перциць А. П. Формування соціально-громадянської компетенції в ігровій діяльності дітей дошкільного віку. *The VIII*

International Science Conference «Science and practice, actual problems, innovations», November 09–12, 2021, Amsterdam, Netherlands. 525 p. С.317–320.

4. Козлюк О. А., Перчиць А. П. Роль вихователя у формування соціально-громадянської компетентності в ігровій діяльності дітей дошкільного віку. Збірник наукових статей учасників СХІ Міжнародної інтернет-конференції «Жовтневі наукові читання», м. Івано-Франківськ, 28 жовтня 2022 р. 396 с. С. 38–42.
5. Косенчук О., Куземко Л. Виховуємо соціально компетентного громадянина у грі. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. №6. С. 9–13
6. Косенчук О., Куземко Л. Дитина в соціумі. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2021. № 4. С. 3–8.
7. Косенчук О. Г. Формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2022. Випуск 32 (1-2022). URL: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-138-155> (дата звернення: 15.12.22).
8. Лебідь Г. Формування соціально-громадянської компетентності в дітей дошкільного віку засобами театралізованої діяльності. Вересень. 2024. Том 4. № 103 (2024). С. 28–38. DOI:<https://doi.org/10.54662/veresen.4.2024.03>.

26. Формування педагогічної культури батьків в умовах інклюзивної дошкільної освіти

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичне вивчення проблеми формування педагогічної культури батьків в умовах інклюзивної дошкільної освіти.

1.1. Педагогічна культура батьків: поняття, складові, рівні сформованості.

1.2. Формування педагогічної культури батьків дітей як педагогічна проблема.

1.3. Організація спільної діяльності сім'ї та закладу дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов формування педагогічної культури батьків інклюзивної групи.

2.1. Виявлення рівня сформованості педагогічної культури батьків інклюзивної групи.

2.2. Педагогічні умови формування педагогічної культури батьків в умовах інклюзивної дошкільної освіти.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: педагогічна культура батьків.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування педагогічної культури батьків в умовах інклюзивної дошкільної освіти.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування педагогічної культури батьків в умовах інклюзивної дошкільної освіти.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати стан розробленості проблеми формування педагогічної культури батьків в умовах інклюзивної дошкільної освіти у психолого-педагогічній літературі.
2. Уточнити сутність і структуру поняття «педагогічна культура батьків».
3. З'ясувати стан педагогічної роботи з формування педагогічної культури батьків у інклюзивній групі ЗДО та виявити рівень її сформованості.
4. Розробити педагогічні умови формування педагогічної культури батьків в умовах інклюзивної дошкільної освіти та перевірити її ефективність.

Список рекомендованої літератури

1. Актуальні питання теорії і практики інклюзивного навчання у закладах освіти : монографія / [кол. авт. : Гаврилова Н. С., Миронова С. П., Платаш Л. Б., Романюк С. З. та ін.] ; за заг. ред. Л. Б. Платаш. Чернівці : Технодрук, 2020. 572 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. Група : Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Пироженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
3. Губарь О., Пахомова Н., Коваленко Н., Баранець І. Інклюзивна культура в освітньому просторі: проблеми та перспективи. *Inclusion and Diversity*. 2024. № 3. С.23-33. DOI: <https://doi.org/10.32782/inclusion/2024.3.5>
4. Губарь О. Рівень сформованості інклюзивної культури суспільства в сучасних умовах. *Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни* : м-ли IX Міжнар. конгресу зі спеціальної педагогіки та психології. Київ, 2023. С. 117–121. URL: <https://ispukr.org.ua/articles/23/2023%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%A2%D0%95%D0%97.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).
5. Кляпець О. Формуємо батьківську команду в інклюзивній групі. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. № 3. С. 36-39.
6. Лавренко С. О. Особливості взаємодії школи та сім'ї в умовах інклюзивної освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Одеса : Гельветика, 2024. Вип. 92.

- С. 50–53. URL:<https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/15435> (дата звернення: 22.02.25).
7. Мірзоян І. Шляхи формування педагогічної культури батьків. *Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти* : зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. С. 112–116. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/20610> (дата звернення: 22.02.2025).
8. Фоміна Д. І. Партнерство сім'ї та вихователів інклюзивної групи як основа формування педагогічної культури батьків. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти* : м-ли III Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т. І. Поніманської. Рівне, 2020. С. 306-310.

27. Розвиток емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної групи

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи розвитку емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної групи.

- 1.1. Характеристика емоційного інтелекту як соціально-психологічного конструкту.
- 1.2. Особливості інклюзивної освіти.
- 1.3. Розвиток емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку.

Розділ 2. Емпіричне дослідження розвитку емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної групи.

- 2.1. Діагностика розвитку емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку.
- 2.2. Робота з розвитку емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної групи.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження та їх інтерпретація.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: емоційний інтелект дошкільника як здатність до розпізнавання, аналізу, розуміння та регулювання своїх емоцій та емоцій інших людей.

Предмет дослідження: розвиток емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної групи.

Мета дослідження: теоретично проаналізувати та емпірично дослідити особливості розвитку емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної групи.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати психолого-педагогічну літературу з теми дослідження.
2. Дібрати діагностичний інструментарій, що дозволяє визначити стан розвитку емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку.
3. Розробити та експериментально перевірити програму розвитку емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку в умовах інклюзивної групи.

Список рекомендованої літератури

1. Бондарук Ю. С. Шляхи подолання гніву та агресії у взаємодії з дітьми. *Грааль науки*. 2021. № 9. С. 396–398.
2. Борисенко К. Ю., Бадер С.О. Особливості розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку. *Науковий Вісник Ужгородського університету*. Серія : «Педагогіка. Соціальна робота». 2021. Вип.1 (48). С. 47–50.
3. Волік Н. М. Окремі аспекти роботи з розвитку емоційного інтелекту дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2020. № 6. С. 13–17. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3730517> (дата звернення: 22.02.2025).
4. Гура Т. В. Тренінгові технології як засіб розвитку емоційного інтелекту. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2022. № 1. С. 17–29.
5. Дерев'янка С.П. Методичні засоби діагностики емоційного інтелекту. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. Серія : Психологічні науки. Чернігів : ЧНПУ, 2015. Вип. 128. С. 95–99.
6. Дерев'янка С., Лавренко С. Методичні засоби діагностики емоційного інтелекту у дітей. *Вісник Львівського університету*. Серія психологічні науки. 2020. Випуск 7. С. 23–29.
7. Емоційний інтелект у дитини / Джон Готман, Джоан Деклер; пер. з англ. Х.Шиналь. Харків : Віват, 2024. 272 с.
8. Максьом К. В. Соціально-психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту підлітків як чинник запобігання булінгу : автореф. дис канд. психол. наук. Київ, 2020. 20 с.
9. Ніколаєв Л. О., Чижма Д. М. Тренінгові технології у розвитку емоційного інтелекту як компоненту особистісної зрілості здобувачів вищої освіти. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Психологія. 2022. Т. 33. № 3. С. 34–40.
10. Хренова В. В., Кас'яненко О. М., Стоколос-Ворончук О. О. Вплив інклюзивного навчання на соціально-емоційний розвиток дітей з порушенням мовлення та їх інтеграцію в суспільство. *Педагогічна*

28. Подолання тривожних станів у дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану засобами казкотерапії

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади вивчення тривожних станів у дітей в умовах воєнного стану.

1.1. Аналіз літератури щодо тривожності як психологічного феномену реагування дитини на стресову ситуацію.

1.2. Розуміння тривожних станів та факторів, що впливають на розвиток тривожності у дітей під час воєнного стану.

1.3. Засоби та методи казкотерапії для подолання тривожності в дітей в умовах воєнного стану.

Розділ 2. Експериментальне дослідження тривожних станів у дітей в умовах воєнного стану засобами казкотерапії.

2.1. Виявлення тривожних станів у дітей старшого дошкільного віку в умовах війни.

2.2. Використання казкотерапії у подоланні тривожних станів старших дошкільників.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: тривожні стани у дітей в умовах воєнного часу.

Предмет дослідження: особливості використання казкотерапії для подолання тривожності у дітей в умовах воєнного часу.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність використання казкотерапії для подолання тривожності у дітей в умовах воєнного часу.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз тривожності у дітей в умовах воєнного часу.
2. Дослідити особливості прояву тривожного стану у дітей дошкільного віку, які перебувають у воєнних умовах.
3. Апробувати систему роботи з використання казкотерапії для подолання тривожних станів у дітей в умовах воєнного стану.

Список рекомендованих джерел

1. Ананкіна А.О. Діти і війна: психологічний практикум з елементами тренінгу. Слов'янськ, 2023. 72 с.

2. Гридковець Б. С. Вплив війни на психологічний стан дітей та їх батьків. Кримінально-виконавча система України та її роль у розбудові правової і соціальної держави : матеріали XII Всеукр. заоч. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 01 груд. 2023 р.) / голов. ред. В. Ф. Пузирний ; Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2023. С. 66–70.
3. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / авт. кол. В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Т. Б. Гніда, Ю. П. Гопкало, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук; заг. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2020. 122 с.
4. Дєдкова А. Особливості емоційного реагування дітей дошкільного віку в період війни. *Актуальні проблеми психічного здоров'я* : матеріали Всеукр. студ. інтернет-конф. (25 трав. 2023 р.). 2023. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. С. 240–243.
5. Дорофей С. Психолого-педагогічні умови подолання страхів і тривожності у дітей молодшого шкільного віку в умовах пандемії. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2020. Випуск 6. С. 56–62
6. Допомога дітям, постраждалим внаслідок воєнного конфлікту. Довідник вихователя дошкільного навчального закладу /авт.-упоряд. Н. В. Пророк, С. А. Гончаренко, Л.О. Кондратенко. Слов'янськ : ПП «Канцлер», 2015. 84 с.
7. Кобзева І. Подолання психічної травми у дітей засобами казкотерапії. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти*. Серія : Філософія. Педагогіка. 2022. № 1. С. 66–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dnipakmo_2022_1_14 (дата звернення: 22.02.2025).
8. Музичко Л.Т. Психотерапевтична робота з казкою як елемент впливу на формування психологічного здоров'я дітей дошкільного віку. *Проблеми консультативної психології та психотерапії*. Серія «Психологія»: Науковий журнал. Січень. 2021. № 12. С. 114–119.
9. Шестопад І.А. Казкотерапія як ефективний метод роботи психотерапевта з дітьми. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Психологія»: науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, січень 2020. № 10. С. 143–147.

29. Педагогічні умови подолання агресивності у дітей старшого дошкільного віку в умовах воєнного стану

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичний аналіз проблеми подолання агресивності у дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану.

1.1. Поняття про агресивність та її види.

1.2. Детермінанти агресивної поведінки у дітей дошкільного віку.

1.3. Шляхи подолання агресивних проявів у дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальне дослідження педагогічних умов подолання агресивності у дітей старшого дошкільного віку в умовах воєнного стану.

2.1. Виявлення проявів агресивності у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Апробація педагогічних умов з подолання агресивної поведінки старших дошкільників.

2.3. Оцінка ефективності апробованих педагогічних умов з подолання агресивної поведінки у дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: агресивна поведінка дітей старшого дошкільного віку.

Предметом дослідження: педагогічні умови подолання агресивності у дітей старшого дошкільного віку в умовах воєнного стану.

Мета дослідження: теоретично проаналізувати та емпірично дослідити педагогічні умови подолання агресивності у дітей старшого дошкільного віку в умовах воєнного стану.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми агресивності як тенденції поведінки.
2. Розкрити шляхи подолання агресивних проявів у дітей дошкільного віку.
3. Провести діагностичне обстеження дошкільників з метою вивчення проявів агресивної поведінки у дітей.
4. Розробити та апробувати педагогічні умови подолання агресивності у дітей старшого дошкільного віку в умовах воєнного стану.

Список рекомендованих джерел

1. Ананкіна А.О. Діти і війна: психологічний практикум з елементами тренінгу. Слов'янськ, 2023. 72 с.
2. Берселі Д. Вправи для подолання травми (ВПТ). Львів, 2022. 16 с.
3. Діти та війна. Навчання технік зцілення / П. Сміт, А. Дирегров, В. Юле ; пер. з англ. О. Антонишин; наук. ред. К. Явної. Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2022. 108 с.
4. Дмитріюк Н.С., Кордунова Н.О. Психологічні проблеми емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку. *Актуальні проблеми психології* : зб. наук. пр. Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Харків : КЦ ФОР Іванової М.А., 2020. Том IV : Психологія розвитку дошкільника. Випуск 16. С. 46–58.

5. Журат Ю.В. Особливості дитячо-батьківських взаємин, що впливають на формування агресивної поведінки у дошкільному віці. Педагогічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. І.М. Шоробура. Хмельницький : ХГПА, 2020. Вип. 13. С. 100–109.
6. Козлюк О.А., Косарева О.І., Сіроткін М.С. Використання ігрових технологій у подоланні агресивних проявів дошкільників в умовах воєнного стану. «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)» : журнал. 2024. № 5(23) 2024. С. 998-1013.
7. Колк ван дер Б. Тіло веде лік. Як лишити психотравми в минулому /пер. з англ. А. Цвіри. Х.: Віват, 2024. 624 с.
8. Ляшенко О.А., Остапенко О.В. Особливості вияву агресивної поведінки у дітей старшого дошкільного віку. *Вікова та педагогічна психологія*. Вип. 39. 2022. С. 118-124.
9. Остроброд Александр. Як допомогти собі справитися з наслідками стресу, викликаним ракетними обстрілами, війнами та терористичними діями. Israel Trauma and Resiliency Center, 2022. 25 с.
10. Олексенко С. В. *Дитина з агресивною поведінкою: як реагувати та взаємодіяти. Практичний психолог : дитячий садок*. 2022. № 2. с. 15-22.
11. Як допомогти дітям пережити травматичні події : посібник з реабілітації для батьків, учителів та лідерів громад. *Child Mind Institute*. 2022. 15 с.

30. Казка як засіб подолання страхів у дітей старшого дошкільного віку в умовах воєнного стану

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади подолання страху в дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану засобом казки.

1.1. Страх та його роль у розвитку дитини дошкільного віку.

1.2. Особливості використання казки у роботі з дітьми дошкільного віку.

1.3. Казка – ефективний засіб подолання страхів дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану.

Розділ 2. Експериментальне дослідження казки як засобу подолання страхів у дітей старшого дошкільного віку в умовах війни.

2.1. Виявлення страхів у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Педагогічні умови подолання страху в дітей старшого дошкільного віку засобом казки в умовах воєнного стану.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: прояв страху в дітей старшого дошкільного віку в умовах воєнного стану.

Предмет дослідження: педагогічні умови подолання страху в дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов подолання страху в дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Завдання дослідження:

1. Уточнити поняття «страх» та вивчити особливості його подолання у дошкільному віці в умовах воєнного стану.
2. Обґрунтувати необхідність використання казки у процесі подолання страхів дітей старшого дошкільного віку.
3. Виявити наявність страхів у дітей старшого дошкільного віку.
4. Визначити педагогічні умови подолання страху у дітей старшого дошкільного віку засобом казки.

Список рекомендованих джерел

1. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / авт. кол. В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Т. Б. Гніда, Ю. П. Гопкало, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук ; заг. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2020. 122 с.
2. Дорофей С. Психолого-педагогічні умови подолання страхів і тривожності у дітей молодшого шкільного віку в умовах пандемії. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2020. Випуск 6. С. 56–62
3. Кобзєва І. Подолання психічної травми у дітей засобами казкотерапії. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія : Філософія. Педагогіка*. 2022. № 1. С. 66–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dnipakmo_2022_1_14 (дата звернення: 22.02.2025).
4. Музичко Л. Т. Психотерапевтична робота з казкою як елемент впливу на формування психологічного здоров'я дітей дошкільного віку. *Проблеми консультативної психології та психотерапії. Серія «Психологія» : Науковий журнал*. Січень. 2021. № 12. С. 114-119.
5. Нікітіна Н. Казкотерапія як метод роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку в умовах війни. *New Inception*. 2024. № 1-2 (15-16). С. 26–35. <https://doi.org/10.58407/NI.24.1-2.2> (дата звернення: 22.02.2025).
6. Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події. Навч.-метод. пос. / Авт.-упоряд. : Н. Вааранен-Валконен, Н. Заварова; за заг. ред. О. Калашник. Київ, 2022. 104 с. URL: <https://rm.coe.int/manual-for-psychologists-web/1680a9754f> (дата звернення: 22.02.2025).
7. Шестопа́л І.А. Казкотерапія як ефективний метод роботи психотерапевта з дітьми. *Наукові записки Національного університету «Острозька*

31. Педагогічні умови формування соціального досвіду в дітей старшого дошкільного віку в сім'ї

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичний аналіз проблеми формування соціального досвіду у дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.

1.1. Особливості формування соціального досвіду як компоненту соціалізації дитини.

1.2. Характеристика функцій сім'ї, типи сімейного виховання.

1.3. Вплив сім'ї на формування соціального досвіду дітей дошкільного віку

Розділ 2. Експериментальне дослідження проблеми формування соціального досвіду у дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.

2.1. Діагностика сформованості соціального досвіду в дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Апробація педагогічних умов формування соціального досвіду в дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.

2.3. Оцінка ефективності апробованих педагогічних умов.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування соціального досвіду як компоненту соціалізації дитини.

Предмет дослідження: педагогічні умови впливу сім'ї на формування соціального досвіду дітей старшого дошкільного віку.

Мета дослідження: теоретично вивчити та емпірично дослідити педагогічні умови впливу сім'ї на процес формування соціального досвіду дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми впливу сім'ї на процес формування соціального досвіду дітей дошкільного віку.
2. Емпірично дослідити вплив сім'ї на процес формування соціального досвіду в дітей старшого дошкільного віку.
3. Апробувати педагогічні умови формування соціального досвіду у дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.
4. Здійснити оцінку ефективності запропонованої системи роботи з формування соціального досвіду в дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.

Список рекомендованої літератури

1. Біла І.М. Відповідальне батьківство: соціально-психологічні аспекти. Київ : Гельветика, 2021. 278 с.
2. Березовчук А. Сутність та особливості формування соціальної компетентності в дітей старшого дошкільного віку. *Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти*: збірник наукових праць / за заг. ред. Л.В. Зданевич, Л. С. Пісоцької, Н. М. Миськової, Л. О. Онофрійчук. Хмельницький : ХГПА, 2021. С. 3–7.
3. Клименюк Н. Новий вимір виховання: соціалізація дитини в умовах цифрового простору. *Вересень*. № 3 (98). 2023. С.60-72.
4. Козлюк О. А., Косарева О. І., Павлюк Т. О. Вплив стилів батьківського ставлення на емоційні характеристики дошкільників із порушеннями мовлення. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 3 (103). С. 122–126.
5. Рогальська-Яблонська І.П. Соціалізація дітей у викликах сучасних цифрових трансформацій. *Національна наука і освіта в умовах війни рф проти України та сучасних цивілізаційних викликів*: матеріали V Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 27 березня – 2 квітня 2024 року). Інститут обдарованої дитини НАПН України, м. Київ, Україна, 2024. С. 1054-1061. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744332/1/%D0%A0%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%AF%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%86.%D0%9F..pdf> (дата звернення: 23.02.2025).
6. Соціалізація дітей старшого дошкільного віку в умовах ДНЗ : монографія / Н. Гавриш, О. Рейпольська та ін.; за заг. ред. О. Рейпольської. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 280 с.
7. Шевчук В. В. Особливості дитячо-батьківських стосунків у родинах, які виховують дітей з комплексними порушеннями розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Психологічні науки*. 2021. № 1. С. 139–145.
8. Федорова М. А., Максимова О. О. Обґрунтування змістової структури соціального досвіду дітей дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 2(48) С. 1194–1107. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/42910/1/1.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).
9. Ясточкіна І. А. Соціальна тривога: виклики сьогодення. The XI International Science Conference «*Theoretical approaches of Fundamental Sciences. Theory, Practice and prospects*» (April 26 – 28, 2021, Geneva, Switzerland). Geneva, 2021. С. 214–215.

32. Формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

1.1. Сутнісна характеристика поняття «мовленнєва особистість дітей дошкільного віку».

1.2. Взаємозв'язок мовленнєвої та театральної-ігрової діяльності дітей передшкільного віку.

1.3. Методи та прийоми формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

Розділ 2. Експериментальне дослідження формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

2.1. Стан досліджуваної проблеми та визначення початкового рівня сформованості мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку.

2.2. Методика формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

Предмет дослідження: методи та прийоми формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити доцільність та ефективність запропонованих методів та прийомів для формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати науково-методичну літературу в аспекті досліджуваної проблеми та з'ясувати сутнісну характеристику поняття «мовленнєва особистість дитини передшкільного віку».
2. Обґрунтувати взаємозв'язок мовленнєвої та театральної-ігрової діяльності дітей передшкільного віку.
3. Визначити методи та прийоми формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.
4. Експериментально перевірити ефективність дібраних методів та прийомів для формування мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку засобами театральної-ігрової діяльності.

Список рекомендованої літератури

1. Апляс Т. А. Розвиток мовлення засобами театралізованої діяльності. Майстерність комунікації у мистецькій і професійній освіті : збірник наукових праць. Житомир, 2020. Ч. II. С. 13–16.
2. Гавриш Н. Різновиди мовленнєвої комунікації з дітьми. *Вихователь-методист*. 2021. (1). С. 8–11.
3. Державний стандарт дошкільної освіти : особливості впровадження : навч.-метод. пос. / упоряд. : О. Г. Косенчук, І. М. Новик, О. А. Венгловська, Л. В. Куземко. Харків : «Ранок», 2021. 240 с.
4. Зеленська Т. С. Театралізована діяльність як чинник розвитку особистості дошкільника. Психологія і війна : збірник матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції. Ніжин, 2024. С. 127–128.
5. Кондратець І. Ознайомлення дошкільників із театральним мистецтвом. *Палітра педагога*. 2021. №2. С. 3–9.
6. Кондратюк Б. Особливості театралізованої діяльності дітей дошкільного віку : сутність та види. *Дошкільна освіта : теорія, методика, інновація*. Наукова рада. Луцьк, 2023. С. 59–63.
7. Лятамбур Д. Форми та методи залучення дітей дошкільного віку до театралізованої діяльності в закладах дошкільної освіти. *Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (VIII школа методичного досвіду): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2020. С. 119–123.
8. Макаренко Л. В. Театр і театралізована діяльність у сучасному дошкільному закладі освіти : монографія. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2011. 211 с.
9. Суятинова К. Є. Національно-мовленнєва компетентність як основа формування сучасної особистості дитини дошкільного віку. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2023 (3). С. 116–121. URL: <http://journals of znu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/3925> (дата звернення: 22.02.2025).
10. Ткаченко Л. Інноваційні підходи до мовленнєвого розвитку дитини у дошкільній і початковій освіті. *Перспективи та інновації науки*. № 10 (44). 2024. С. 1035–1042.

33. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з рідним краєм (на прикладі Рівненщини)

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичне обґрунтування проблеми ознайомлення дітей дошкільного віку з рідним краєм.

1.1. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку як педагогічна проблема.

- 1.2. Сутність та принципи краєзнавчої роботи у закладі дошкільної освіти.
- 1.3. Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей.

Розділ 2. Експериментальне вивчення проблеми ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з рідним краєм (на прикладі Рівненщини).

- 2.1. Моніторинг обізнаності старших дошкільників з Рівненщиною.
- 2.2. Методика ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з рідним краєм – Рівненщиною.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з Рівненщиною.

Предмет дослідження: зміст і методика ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з рідним краєм – Рівненщиною.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й експериментально апробувати методику ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з рідним краєм – Рівненщиною.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз психолого-педагогічних досліджень з проблеми патріотичного виховання дітей дошкільного віку.
2. З'ясувати рівні обізнаності дітей старшого дошкільного віку з рідним краєм – Рівненщиною.
3. Розробити та апробувати експериментальну методику ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з Рівненщиною.
4. Обґрунтувати педагогічні умови ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з рідним краєм – Рівненщиною.

Список рекомендованої літератури

1. Гончаренко А., Дятленко Н. Ознайомлення дітей дошкільного віку з рідним містом як основа патріотичного зростання. *Виховання громадянина патріота в умовах реалізації завдань концепції «Нова українська школа»*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 145-й річниці від дня народження Г. Ващенка, 15.03.2023 / уклад. : О. Е. Жосан. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2023. С. 63–67.
2. Денисюк О. М. Формування уявлень у дітей старшого дошкільного віку про історію України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 2000. 20 с.
3. Зень Г. Парціальна програма з народознавства для дітей старшого дошкільного віку «Рівнезнавство». Рівне : КУ «Центр проф. розвитку пед. працівників» Рівн. міськради, 2021. 236 с.

4. Криловець М. Г. Особливості організації патріотичного виховання дошкільників у ЗДО. *Наукові інновації та передові технології*. Серія: Педагогіка. 2024. № 3 (31). С. 1084–1092.
5. Криловець М. Г. Роль краєзнавства у формуванні патріотичних почуттів дітей старшого дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. Серія: Педагогіка. 2024. Вип. № 3(37). С. 351–359.
6. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : затв. наказом МОН України № 527 від 06.06.2022. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ (дата звернення: 22.02.2025).
7. Левкова Р. Б. Національно-патріотичне виховання дошкільників в умовах сьогодення. *Педагогічний пошук*. 2022. № 4 (16). С. 69–73.
8. Лісовець О. В. Національно-патріотичне виховання з основами народознавства : навч. посіб для здобув. вищ. освіти за спец. 012 Дошкільна освіта. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 111 с.
9. Матвієнко С.І. Методичні основи патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку. Соціально-моральне виховання: дослідно-технологічні аспекти: навчально-методичний посібник для студентів педагогічних спец. / укл. : О.Л.Кононко, С.І. Матвієнко, Н.П. Пихтіна, А.М. Аніщук, Л.В. Бобро, О.В. Лісовець; за заг. ред. О.Л. Кононко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 2020. С. 249-310.
10. Медведєва О. Рівненський Буквар: Краєзнавство для дітей і дорослих. 2-ге вид. Рівне, 2023.
11. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку : теорія і практика / за ред. О.В. Ковальчук. Київ : Педагогічна книга, 2022.

34. Підготовка майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади підготовки майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

1.1. Підготовка майбутніх вихователів до професійної діяльності як науково-педагогічна проблема.

1.2. Зміст, форми і методи національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку.

1.3. Використання потенціалу краєзнавства у підготовці майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей.

Розділ 2. Експериментальне дослідження підготовки майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

2.1. Діагностика рівнів підготовленості майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

2.2. Методика підготовки майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: професійна підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Предмет дослідження: зміст і методика підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

Мета дослідження: науково обґрунтувати й експериментально перевірити ефективність педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

Завдання дослідження:

1. Розкрити теоретичні засади підготовки майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.
2. Визначити критерії, показники та схарактеризувати рівні підготовленості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.
3. Визначити і науково обґрунтувати педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.
4. Розробити й апробувати експериментальну методику підготовки майбутніх вихователів до національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку засобами краєзнавства.

Список рекомендованої літератури

1. Аніщук А.М. Професійна підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. 2020. № 4. С. 59–67.
2. Богданець-Білокаленко Н. *Національно-патріотичне виховання у процесі вивчення народознавства*. Національно-патріотичне виховання дітей і молоді засобами козацької педагогіки та краєзнавчої роботи під час військової агресії росії проти України: тези доповідей VII-ої

Міжнародної науково-практичної конференції. Університет «Україна», м. Київ, Україна, 2022. С. 55–59.
URL : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734021/1/Text.pdf> (дата звернення: 20.02.2025).

3. Демчук О. Роль краєзнавства як засобу патріотичного виховання дітей дошкільного віку. *Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації* : матер. IV Всеукр. науково-практ. Інтернет-конф. (м. Луцьк, 5 травня 2022 р.). Луцьк : Волин. нац. ун-т. ім. Лесі Українки, 2022. С. 214–217.
4. Денисюк О. М. Формування уявлень у дітей старшого дошкільного віку про історію України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 2000. 20 с.
5. Криловець М. Г. Особливості організації патріотичного виховання дошкільників у ЗДО. *Наукові інновації та передові технології*. Серія: Педагогіка. 2024. № 3 (31). С. 1084–1092.
6. Криловець М. Г. Роль краєзнавства у формуванні патріотичних почуттів дітей старшого дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. Серія : Педагогіка. 2024. Вип. № 3(37). С. 351–359.
7. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : затв. наказом МОН України № 527 від 06.06.2022. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ (дата звернення: 22.02.2025).
8. Левкова Р. Б. Національно-патріотичне виховання дошкільників в умовах сьогодення. *Педагогічний пошук*. 2022. № 4 (16). С. 69–73.
9. Лісовець О. В. Національно-патріотичне виховання з основами народознавства : навч. посіб для здобув. вищ. освіти за спец. 012 Дошкільна освіта. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 111 с.
10. Матвієнко С. І. Специфіка патріотичного виховання у дошкільному дитинстві. *Соціально-моральний розвиток і виховання дітей дошкільного віку* : кол. монографія / за заг. ред. О. Л. Кононко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. С. 169–198.
11. Охріменко Н. П. Патріотичне виховання дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства у закладах дошкільної освіти : дис. ... д-ра філос.: 011. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Ніжин, 2024. 302 с.

35. Формування граматичної компетентності у дітей старшого дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.

1.1. Сутність основних дефініцій дослідження граматичної компетентності в дітей дошкільного віку.

1.2. Особливості засвоєння граматичної будови мови дітьми дошкільного віку.

1.3. Методи та прийоми формування граматично правильного мовлення в дітей старшого дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальне дослідження формування граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.

2.1. Критерії, показники та рівні сформованості граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Методика формування граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування граматичної компетентності дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: методика формування граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити доцільність та ефективність запропонованої методики формування граматичної компетентності у дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати науково-методичну літературу в аспекті досліджуваної проблеми та з'ясувати сутність основних дефініцій дослідження.
2. Розкрити особливості засвоєння граматичної будови мови дітьми дошкільного віку.
3. Визначити методи та прийоми формування граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.
4. Експериментально перевірити ефективність запропонованої методики формування граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2021. 336 с.
2. Державний стандарт дошкільної освіти : особливості впровадження. Навчально-методичний посібник /упоряд. : О. Г. Косенчук, І. М. Новик, О. А. Венгловська, Л. В. Куземко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 240 с.
3. Демчук Д., Маліновська Н. Інтерактивні технології розвитку граматичних умінь старших дошкільників. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти* : матеріали V Міжнародних педагогічних читань, присвячених 70-річчю від дня народження професора Тамари

- Поніманської, м. Рівне, 28 листопада, 2024 р. Рівне : О. Зень, 2024. С.74–76.
4. Гавриш Н. Мовлення дитини. Впроваджуємо базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3–8.
 5. Звєкова В.К. Формування граматичної будови мови дітей у процесі онтогенезу на сучасному етапі навчання. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського* = Scientific bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky : наук. журнал. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2024. № 1 С.103–105.
 6. Колеснік К., Іщенко Л., Карук І. Формування граматичної правильності мовлення в дітей старшого дошкільного віку засобами гейміфікації. *Інновації в дошкільній і початковій освіті*. 2024. №2. С. 36–46. URL: <https://doi.org/10.31652/3041-2439-2024-2-36-46> (дата звернення: 22.02.2025).
 7. Прищепна О. Формування граматичної компетентності у дошкільників. *Інноваційні процеси в дошкільній освіті : теорія, практика, перспективи* : зб. наукових праць : в 2-х ч. за заг. ред. : О. О. Максимової, М. А. Федорової. Житомир : ФОП Левковець, 2022. Ч.2. С. 150–154.
 8. Ткаченко І. А., Кміть О. В. До проблеми формування граматичної правильності мовлення дітей дошкільного віку на основі гейміфікації. *Features of the development of modern science in the pandemic's era: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference, Berlin, Federal Republic of Germany, May 19, 2023. Berlin, Federal Republic of Germany : European Scientific Platform, 2023. P. 112-116.*
 9. Федорова М. А. Дошкільна лінгводидактика. Житомир : ФОП Левковець, 2022. 313 с.
 10. Шостак О., Хондока К. Формування граматичної компетенції в дітей дошкільного віку. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти* : матеріали IV Міжнародної конференції. Київ, 2021. С. 181.

36. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами моделювання

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.

- 1.1. Особливості мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку.
- 1.2. Сутність моделювання.

1.3. Моделювання як засіб розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами моделювання.

2.1. Діагностика рівнів розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами моделювання.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: освітньо-мовленнєва діяльність дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: зміст і методика розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й експериментально апробувати методику розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами моделювання.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми розвитку мовлення дітей дошкільного віку.
2. Виявити рівні розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.
3. Розробити та апробувати методику розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами моделювання.
4. Обґрунтувати педагогічні умови розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами моделювання.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О.М. та ін.; Під наук.кер. Т.О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Борова В. Використання моделювання в педагогічному коригуванні звукової культури мовлення дітей старшого дошкільного віку. *Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. С. 55–59.
3. Боровик Л. О., Мамчик О. В. Технологія наочного моделювання як засіб розвитку комунікативних здібностей дітей дошкільного віку. *Освіта і здоров'я підрастаючого покоління*. 2021. С. 81–83.

4. Гавриш Н. В. Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3-8.
5. Купчишина В., Мацук Л. Психологічні особливості мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку. *Psychology Travelogs*. 2022. № 1. С. 92. URL: <https://pt.khmnpu.edu.ua/index.php/pt/article/view/52> (дата звернення: 22.02.2025).
6. Маліновська Н. Мультимедійні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. *Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти*: зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. С. 108-112.
7. Табака О. Розвиток мовлення дошкільнят: актуальні проблеми, шляхи розв'язання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 40. С. 213-217.

37. Підготовка майбутніх вихователів до формування відповідальності у дошкільників засобами творчої гри

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади вивчення проблеми формування готовності майбутніх вихователів до формування відповідальності в дітей старшого дошкільного віку засобами творчої гри.

1.1. Відповідальність як інтегративна характеристика особистості.

1.2. Сутність, зміст і структура готовності студентів до формування відповідальності в старших дошкільників.

1.3. Педагогічні умови формування готовності майбутніх вихователів до формування відповідальності в дітей засобами творчої гри.

Розділ 2. Експериментальне дослідження готовності майбутніх вихователів до формування відповідальності в старших дошкільників засобами творчої гри.

2.1. Визначення рівня сформованості готовності студентів до виховання відповідальності у дітей.

2.2. Формування готовності студентів до виховання відповідальності у дошкільників засобами творчих ігор.

2.3. Результати контрольного етапу дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: готовність майбутніх вихователів ЗДО до формування відповідальності у дошкільників.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування готовності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до виховання відповідальності в старших дошкільників засобами творчої гри.

Мета дослідження: розробити систему педагогічних умов формування готовності майбутніх вихователів ЗДО до виховання відповідальності в дітей старшого дошкільного віку засобами творчої гри.

Завдання дослідження:

1. Визначити сутність понять «відповідальність», «готовність студентів до здійснення певної професійної діяльності», «творчі ігри».
2. Розкрити зміст і структуру готовності студентів до виховання відповідальності в дітей дошкільного віку.
3. За допомогою діагностичних досліджень виявити рівні сформованості готовності майбутніх вихователів до виховання відповідальності в старших дошкільників.
4. Виявити сукупність педагогічних умов й експериментально перевірити їх позитивний вплив на реалізацію формування готовності майбутніх вихователів до виховання відповідальності в дітей старшого дошкільного віку засобами творчої гри.
5. Розробити методичні рекомендації з формування готовності майбутніх вихователів до виховання відповідальності в дітей засобами творчої гри.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О.М. та ін.; Під наук.кер. Т.О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Гребенюк О.В., Павленко А.О. Формування відповідальності у дітей дошкільного віку. *Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2021»*: матеріали XXIII Всеукраїнської наукової конференції молодих учених. Черкаси: Черкаський університет ім. Б. Хмельницького, 2021. С. 493-495.
3. Дмитрощенко А. В. Виховання почуття відповідальності старших дошкільників засобом дитячої літератури. Кривий Ріг, 2024. 50 с.
4. Клевака Л. П., Гришко О. І., Гресь К. О. Формування базових якостей особистості дітей дошкільного віку в ігровій діяльності. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 12 (30). С. 750–766. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12\(30\)-750-766](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12(30)-750-766) (дата звернення: 22.02.2025).
5. Котелянець Ю. С. Теорія та методика професійної підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку засобами інтеграції мовленнєвої та конструктивної діяльності: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Кропивницький, 2021. 326 с.
6. Лаппо В.В. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 384 с.

7. Монке О. С. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх вихователів до морально-духовного виховання дошкільників засобами художньої літератури : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08. Київ, 2020. 48 с.
8. Рогачко-Островська М. С. Підготовка майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей передшкільного віку : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Одеса, 2020. 326 с.
9. Руденко Н. М. Особливості виховання відповідальності у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти*. Матеріали III Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т. І. Поніманської. Рівне : Видавець О. Зень, 2020. С. 203–206.
10. Федорова М. Виховання відповідальності у дітей в аспекті реалізації наступності між дошкільною освітою і початковою школою. *Наукові записки*. Серія «Психолого-педагогічні науки». 2023. № 3. С. 58–63.

38. Формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри

1.1. Соціально-громадянська компетентність – основа соціального розвитку дошкільника

1.2. Структура соціально-громадянської компетентності дошкільника

1.3. Сюжетно-рольова гра як засіб розвитку соціальної компетентності дошкільника

Розділ 2. Дослідно-пошукова робота з формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри

2.1. Сучасний стан проблеми у педагогічній практиці закладу дошкільної освіти

2.2. Особливості використання сюжетно-рольових ігор у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку

2.3. Аналіз результатів дослідження

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: методика формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність використання сюжетно-рольової гри у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Розкрити теоретичні засади формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку.
2. Проаналізувати сучасні підходи до організації гри в освітньому процесі закладу дошкільної освіти та її вплив на формування соціально-громадянської компетентності дошкільників.
3. Розробити критерії, показники, рівні сформованості соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку;
4. Теоретично обґрунтувати, розробити та здійснити експериментальну перевірку ефективності методики формування соціально-громадянської компетентності дітей засобами сюжетно-рольових ігор.

Список рекомендованої літератури

1. Артемова Л. В. Розвиток теорії та практики дитячої гри. *Дошкільне виховання*. 2021. № 7. С. 12–15.
2. Бондаренко Н. В., Косянчук С. В. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів : методичні рекомендації. Київ : Фенікс, 2022. 64 с.
3. Ілійчук Л. В., Вережак Л. Формування громадянської компетентності учнів : сучасні підходи та досвід упровадження в умовах НУШ. *Гірська школа Українських Карпат*. 2021. № 24. С. 104–107.
4. Гавриш Н. В., Косенчук О. Г., Піроженко Т. О. Парціальна програма з патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Моя країна – Україна». Харків : Видавництво «Ранок», 2023. 64 с.
5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Київ : ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
6. Косенчук О. Дитина в соціумі. Впроваджуємо базовий компонент дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2021. №4. С. 3–8.
7. Косенчук О., Куземко Л. Виховуємо соціально компетентного громадянина у грі. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. №6. С. 9–13.
8. Косенчук О. Г. Формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, 2022. № 32. С. 138-155.
9. Лебідь Г. Формування соціально-громадянської компетентності в дітей дошкільного віку засобами театралізованої діяльності. *Вересень*. 2024. Том 4. № 103. С.28–38. DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.4.2024.03> (дата звернення: 22.02.2025).

10. Олійник Д. С. Формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку. *Інноваційні процеси в дошкільній освіті : теорія, практика, перспективи*: зб. наук. пр.: в 2-х ч. 2022. С. 73–76.

39. Педагогічні умови патріотичного виховання дітей дошкільного віку засобами української літератури

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Науково-теоретичні засади патріотичного виховання дітей дошкільного віку.

1.1. Патріотичне виховання як складова всебічного розвитку особистості дошкільників.

1.2. Форми і методи патріотичного виховання.

1.3. Виховання патріотичних почуттів дітей старшого дошкільного віку засобами української літератури.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов формування патріотичного виховання засобами української літератури.

2.1. Діагностика рівнів патріотичного виховання дітей дошкільного віку

2.2. Методика розвитку патріотичних почуттів дітей дошкільного віку засобами української літератури.

2.3. Аналіз результатів експериментального дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування патріотизму в дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: методика формування любові до Батьківщини у вихованні дітей дошкільного віку з використанням художньої літератури.

Мета дослідження: розробити систему педагогічних умов формування патріотизму у дітей дошкільного віку засобами художньої літератури.

Завдання дослідження:

1. Теоретично обґрунтувати поняття «патріотичне виховання», його форми та методи в освітньому.
2. Визначити особливості використання української літератури з метою виховання патріотизму дошкільників.
3. Провести діагностичне дослідження та визначити рівні патріотизму дітей дошкільного віку.
4. Апробувати систему використання української літератури, спрямовану на розвиток патріотичних почуттів дітей дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Гордій Н. М. Виховання патріотичних почуттів у дітей старшого дошкільного віку засобом дитячої художньої літератури. *Освітні обрії*.

2021. Т. 52. № 1. С. 57–62.
URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/11013> (дата звернення: 20.02.2025).
2. Миськова Н. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя, 2020. № 69, т. 1. С. 102–105. URL: http://www.pedagogyjournal.kpu.zp.ua/archive/2020/69/part_1/22.pdf (дата звернення: 20.02.2025).
 3. Нерянова С. П. Національно-патріотичне виховання дошкільників: коротко про головне. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 8. С. 4–7.
 4. Нерянова С. П. Національно-патріотичне виховання дошкільників. *Методична скарбничка вихователя*. 2022. №4. С.3–6.
 5. Науменко Ю. Л. Теоретичні основи виховання патріотичних почуттів дітей старшого дошкільного віку засобами художньої літератури. *Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 листопада 2021 року). Мелітополь, 2021. С. 216–219.
 6. Ступак О. Ю. Дитяча художня література як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку. *Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: від дошкільної освіти до освіти дорослих (вітчизняний і світовий досвід упровадження)* : збірник наукових праць (за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції 20 березня 2024 року, м. Київ, Україна) / за заг. ред. Т. О. Олефіренка, Г. Г. Цветкової, Л. В. Барановської. Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 133–137.
 7. Тесленко С. Л. Національно-патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами художньо-мовленнєвої діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Миколаїв, 2021. 254 с.
 8. Філімонова Т. Теоретичні основи патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2023. № 2. С. 262–269. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(11\).2023.291916](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(11).2023.291916).

40. Формування творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами гри-драматизації

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми формування творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами гри- драматизації.

1.1. Визначення поняття «творчі здібності» в психолого-педагогічній літературі.

1.2. Особливості розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

1.3. Використання гри-драматизації як дієвого засобу формування творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з формування творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами гри-драматизації.

2.1. Діагностика стану творчих здібностей дітей дошкільного віку у ЗДО.

2.2. Експериментальне впровадження гри-драматизації для формування творчих здібностей дітей дошкільного віку.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: гра-драматизація як засіб формування творчих здібностей в дошкільників.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність гри-драматизації як засобу формування творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Визначити теоретичні аспекти проблеми формування творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами гри-драматизації.
2. Здійснити педагогічну діагностику актуального стану рівня творчих здібностей дітей дошкільного віку у закладі дошкільної освіти.
3. Розробити, впровадити та перевірити експериментально ефективність гри-драматизації як засобу формування творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Барсуковська Г. П., Клевака Л. П., Кирста Н. Р. Мультимодальні підходи в освітніх програмах для дошкільників : розкриття творчих здібностей. *Вісник науки та освіти*. Серія «Педагогіка». 2024. № 8 (26). С. 665–677.
2. Волощук І., Яременко Л. Обдарованість та її типологія. *Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи*. 2020. Вип. 1. С. 26–35.
3. Гаврилюк С. Розвиток креативності дітей дошкільного віку як фактору активізації їх лідерських якостей. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2022. №1 (7). С. 50–55.
4. Клевака Л.П. Розвиток креативності у дітей старшого дошкільного віку. *Прикладна креатологія*. 2023. № 1. С. 34–35.
5. Клевака Л. П., Гресь К. О. Формування креативності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності з використанням конструктора Lego.

- Суспільство та національні інтереси*. СЕРІЯ «Освіта/Педагогіка». 2025. № 1(9). С. 65-74. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-1\(9\)-65-74](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-1(9)-65-74).
6. Ковальчук Ю. М. Теоретико-прикладний аналіз досліджень психології та педагогіки креативного розвитку обдарованої особистості. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2020. № 1 (76). С. 107–108.
 7. Панченко Є. С., Костецька У. В. Розвиток креативності у дітей дошкільного віку в процесі творчих ігор. *Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти та технологій в XXI столітті: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*. С. 16–17. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/42837/1/1.pdf> (дата звернення: 20.02.2025).
 8. Пасініченко А. Формування креативності у дітей дошкільного віку. *Педагогічні науки*. 2021. № 78. С. 17–21.
 9. Христюбська О. Навчіться з казки робити гру-драматизацію. *Музичний керівник*. 2020. № 4. С. 19–21.
 10. Ямпольська А. В., Чернявська М. В. Значення ігор-драматизацій для творчого розвитку дітей дошкільного віку. *Наука та освіта в дослідженнях молодих учених: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених, Харків, 14 травня 2020 р. Харків, 2020*. С. 412–413.

40. Лепбук як засіб розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичний аналіз проблеми розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку.

1.1. Поняття пізнавальної активності дошкільників.

1.2. Причини зниження пізнавальної активності.

1.3. Використання лепбука в освітньому просторі сучасного ЗДО.

Розділ 2. Експериментальне вивчення методики використання лепбука в процесі розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку.

2.1. Діагностика рівня пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Педагогічні умови розвитку пізнавальної активності у дітей старшого дошкільного віку засобами лепбука.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: пізнавальна активність дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови розвитку пізнавальної активності у дітей старшого дошкільного віку засобами лепбука.

Мета дослідження: теоретично виявити, визначити і шляхом дослідно-пошукової роботи, перевірити ефективність педагогічних умов розвитку пізнавальної активності у дітей старшого дошкільного віку засобами лепбука.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність та уточнити зміст поняття «пізнавальна активність», теоретично обґрунтувати специфіку цього поняття.
2. Охарактеризувати причини зниження пізнавальної активності дошкільників у процесі освітньої роботи закладу дошкільної освіти.
3. Виявити педагогічну цінність лепбука.
4. Здійснити діагностику рівня пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку.
5. Експериментально перевірити педагогічні умови розвитку пізнавальної активності у дітей старшого дошкільного віку засобом леп буку.

Список рекомендованої літератури

1. Бадер С. О. Лепбук як інноваційний спосіб організації навчальної діяльності в початковій школі. *Академічні візії*. 2021. Вип. 1. С. 3–14.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. [URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf) (дата звернення: 23.02.2025).
3. Бояринова В. О. Лепбук як новітній спосіб організації навчальної діяльності: Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи. Зб. м-лів II Міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції / Укл.: Т. В. Гордієнко, Н. М. Демченко. Ніжин : НДУ ім. М.Гоголя, 2021. С. 15–16.
4. Інноваційні процеси в дошкільній освіті: теорія, практика, перспективи : зб. наукових праць : в 2-х ч. / за заг. ред. : О. О. Максимової, М. А. Федорової. Житомир : ФОП Левковець, 2022. Ч.1. 245 с.
5. Гужанова Т. С., Левик І. М. Лепбук як ефективний засіб формування екологічних знань у дітей дошкільного віку. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 4(32) 2024. С. 579–588.
6. Ларіна І. О., Шевченко Н. О. Використання інноваційних форм і методів у роботі з дітьми дошкільного віку. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів* : теорія і практика : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 16–18 берез. 2023 р. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2023. С. 496–499.
7. Мельничук Л. Лепбук як засіб формування природознавчої компетентності дітей дошкільного віку. *Сучасна дошкільна освіта : реалії та перспективи*. Зб. наук. пр. за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій Міжнародному Дню захисту дітей і

Всесвітньому Дню батьків (01 червня 2023 р.). Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2023. С. 63-68.

8. Сторож В. В. Лепбук – інноваційна технологія дошкільного навчання. *Педагогічний альманах «Актуальні проблеми дошкільної освіти : теорія та практика»* : зб. м-лів IV Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (5 листопада 2024 року). Одеса : Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2024. Вип. IV. С. 160–168.

41. Сучасна авторська казка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади використання авторської казки в процесі морального виховання дітей дошкільного віку.

- 1.1. Моральне виховання дітей дошкільного віку.
- 1.2. Виховний потенціал сучасної авторської казки.
- 1.3. Казка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з використання сучасної авторської казки як засобу морального виховання дітей дошкільного віку.

- 2.1. Виявлення рівня моральної вихованості дітей старшого дошкільного віку.
- 2.2. Педагогічні умови використання сучасної авторської казки в процесі морального виховання старших дошкільників.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: моральне виховання дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови використання сучасної авторської казки як засобу морального виховання старших дошкільників.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов морального виховання старших дошкільників засобами сучасної авторської казки в умовах освітнього простору закладу дошкільної освіти.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність та уточнити зміст поняття «авторська казка», теоретично обґрунтувати специфіку і структуру цього поняття.
2. Дослідити як працює сучасна авторська казка у якості засобу морального виховання дітей дошкільного віку.
3. Виявити рівні моральної вихованості дітей старшого дошкільного віку.
4. Розробити та науково обґрунтувати педагогічні умови використання сучасної авторської казки як засобу морального виховання та перевірити їх ефективність.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Вільхова О. Г., Манжелій Н. М., Фазан Т. П. Виховання доброзичливості у дітей дошкільного віку. *Імідж сучасного педагога*, 2024. № (3(216), С. 85–88. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3\(216\)-85-88](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3(216)-85-88).
3. Гавриш Н. Літературний проєкт «Дівчинка із сирниками». *Методична скарбничка вихователя*. 2020. № 12. С. 34.
4. Гавриш Н., Кондратець І. Дитина і книжка: новий формат взаємодії з дітьми. *Дошкільне виховання*. 2022. № 1. С. 6–10.
5. Гавриш Н.В., Піроженко Т.О. Поліфункціональні можливості казки в освітньому процесі з дітьми дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2024. № 10(44). С. 850-862. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10\(44\)-850-862](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10(44)-850-862).
6. Збірка авторських казок до інтегрованого курсу «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» : 25 повчальних історій : для вихователів і батьків. упор. : Н. Туркєня; ред. Г. Мозирко, В. Третьак, О. Філоненко. Київ : ЮНІСЕФ; ВГО «АПДО», 2024. 45 с. URL : <https://drive.google.com/file/d/1KBSbxt0uVZr5DD3WEVvjJ2PL3AEYcF1S/view> (дата звернення: 22.02.2025).
7. Козир М. Педагогічні умови використання казок В.О. Сухомлинського як засобу формування морально-етичних понять у старших дошкільників. *Інноватика у вихованні*. Випуск 12. 2020. С.146–160.
8. Кондратець І. В., Науменко М. С. *Психолого-педагогічний супровід майбутніх вихователів у плануванні та організації літературних проєктів з дітьми дошкільного віку. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2024. № 3 (37)). С. 329–342.
9. Лохвицька Л. В. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль: Мандрівець, 2020. 96 с.
10. Марчій-Дмитраш Т. М. Використання українських народних казок у моральному вихованні дітей старшого дошкільного віку в сучасних ЗДО. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 26-27 березня 2024 р.)*. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. Вінниця, 2024. Вип. 13. 392 с. С. 319–321.

11. Рудницька-Юрійчук І. Р. Народна та авторська казка як засіб морально-етичного виховання дітей дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 8 (13). С. 229–240
12. Якименко Н. М. Моральне виховання дітей дошкільного віку. Ржищів, 2021. 112 с.

42. Сенсорний розвиток дітей раннього віку засобами бізіборду

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичний аналіз проблеми сенсорного розвитку дітей раннього віку.

- 1.1. Сенсорне виховання як основа розумового розвитку дитини.
- 1.2. Бізіборд – ефективний засіб розвитку дитини раннього віку.
- 1.3. Сенсорний розвиток засобами бізіборду.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов сенсорного розвитку дітей раннього віку засобами бізіборду.

- 2.1. Виявлення рівня сенсорного розвитку дітей раннього віку.
- 2.2. Педагогічні умови сенсорного розвитку засобами бізіборду.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: сенсорний розвиток дітей раннього віку.

Предмет дослідження: бізіборд як засіб сенсорного розвитку дітей раннього віку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально дослідити особливості сенсорного розвитку дітей раннього віку засобами бізіборду.

Завдання дослідження:

1. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури охарактеризувати особливості сенсорного розвитку дітей раннього віку.
2. Дослідити особливості використання бізіборду в процесі сенсорного виховання дітей раннього віку.
3. Здійснити діагностику рівня сенсорного розвитку дітей раннього віку.
4. Розробити педагогічні умови використання бізіборду в процесі сенсорного розвитку дітей раннього віку в умовах сучасного освітнього простору.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байер О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt)

2. Гречаний І. М., Ільїна О. В. Розвивальна дошка «Бізіборд», як засіб стимулювання пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Полісся*. 2020. № 3 (15). С. 92–95.
3. Гринюк О. Є. Застосування розвивальної дошки «Бізіборд» у процесі розвитку уваги та сприймання дітьми дошкільного віку. *Соціально-педагогічні технології розвитку дітей та молоді*. 2021. Т. 32. С. 51–59.
4. Дейнека О. В. Дидактичні можливості розвивальної дошки «Бізіборд» у формуванні математичних уявлень дітей дошкільного віку. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. Т. 11, №1. С. 227–239.
5. Дичківська І. М. Педагогіка М. Монтессорі: виклики сучасності: монографія. 2-ге вид., доп. Рівне: Волинські обереги, 2022. 402 с.
6. Дроботій О. Л., Кривоніс М. Л. Сенсорний розвиток дошкільнят. Ранній вік : посіб. Харків : Ранок, 2021. 192 с.
7. Дубчак Л. М., Гончаренко О. С. Розвивальна дошка «Бізіборд» як засіб стимулювання пізнавальної активності дитини. *Інноваційні технології в науці та освіті*. 2021. Т. 2. С. 44–50.
8. Жук І. А., Серeda О. А. Розвивальна дошка «Бізіборд» у контексті формування сприятливого середовища для навчання дітей раннього віку. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2021. Т. 4. С. 64–70. 27.
9. Іванова В., Вегеш О. Бізіборд як інноваційна педагогічна технологія для стимулювання розвитку когнітивних процесів у дітей раннього віку. *Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі* : зб. тез доп. VII всеукр. наук.-практ. інтер.-конф., (м. Мукачєво, 15 листопада 2024 р.). Мукачєво : МДУ, 2024. С. 75–78.
10. Максименко Д. Мовленнєвий і психічний розвиток дітей раннього віку. Київ: ЦУЛ, 2021. 192 с.

43. Педагогічні умови інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір ЗДО

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади вивчення проблеми інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір сучасного ЗДО.

- 1.1. Особливості інтеграції дітей ВПО в освітній простір ЗДО.
- 1.2. Залучення дітей ВПО до патріотичного виховання.
- 1.3. Особливості роботи із дітьми ВПО дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір ЗДО.

- 2.1. Виявлення особливостей інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір сучасного ЗДО.

2.2. Педагогічні умови інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір ЗДО.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: інтеграція дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір ЗДО.

Предмет дослідження: педагогічні умови інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір сучасного ЗДО.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір сучасного ЗДО.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір ЗДО.
2. Виявити рівень та особливості інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір сучасного ЗДО.
3. Розробити та запровадити педагогічні умови інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір сучасного ЗДО.
4. Здійснити перевірку ефективності запроваджених педагогічних умов інтеграції дітей ВПО дошкільного віку в освітній простір сучасного ЗДО.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Браткова Л. Б., Радченко А. І. Психосоматичний профіль посттравматичного стресового розладу у дітей. *Scientific research in the modern world*. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Toronto, Canada. 2023. Р. 66–70. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12753/Bratkova.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 20.02.2025).
3. Дорофей С. В. Соціально-психологічна адаптація дітей в умовах пандемії. *Габітус*. 2021. Вип. 24(2). С. 140–145.
4. Зливков В., Лукомська С. Діти війни : теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги. Київ ; Ніжин : Лисенко М.М., 2022. 95 с.
5. Лист МОН № 1 / 3475 від 17.03.2022р. Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб. URL:

- <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zarahuvannya-do-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-ditej-iz-chisla-vnutrishno-peremishenih-osib> (дата звернення: 20.02.2025).
6. Лист МОН № 1/3845-22 від 02.04.22 року Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні. URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86206/> (дата звернення: 20.02.2025).
 7. Навчання й адаптація дітей з числа ВПО: поради юристів і психологів. URL: <https://osvita.ua/school/method/88067/> (дата звернення: 20.02.2025).
 8. Плетка О. Як налагодити комунікацію з дитиною, що постраждала внаслідок війни. Пам'ятка для батьків. Київ: Центр реадaptaції та реабілітації «ЯРМІЗ», 2022. 27 с.
 9. Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події: навчально-методичний посібник / авт.-упоряд.: Н. Вааранен-Валконен, Н. Заварова; за заг. ред. О. Калашник. Київ, 2022. 104 с.
 10. Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти у 2024/2025 навчальному році. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/08/28/rekomendatsiyi-shchodo-orhanizatsiyi-osvitnoho-protsesu-doshkilna-osvita-2024.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).
 11. Суянтинова К. Особливості посттравматичного стресового розладу дітей дошкільного віку: *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*. 2024. № 5. С. 171–177. DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2024-1.25>.
 12. Хачатурян Ю. Р. Соціально-психологічна адаптація дітей-мігрантів в освітньому середовищі: автореф. дис. ... канд. психол. 39 наук: 19.00.05; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2021. 20 с.

44. Педагогічні умови подолання тривожності дітей раннього віку під час повітряної тривоги

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичний аналіз проблеми подолання тривожності дітей раннього віку.

1.1. Поняття «тривожність», «тривожні розлади» в психолого-педагогічній літературі.

1.2. Особливості виникнення тривоги в дітей раннього віку.

1.3. Засоби подолання тривожності в дітей раннього віку.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов подолання тривожності в дітей раннього віку під час повітряної тривоги/

2.1. Виявлення рівня тривожності в дітей раннього віку.

2.2. Педагогічні умови подолання тривожності в дітей раннього віку під час повітряної тривоги.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: тривожні розлади дітей раннього віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови подолання тривожності у дітей раннього віку під час повітряної тривоги.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умов подолання тривожності дітей раннього віку під час повітряної тривоги.

Завдання дослідження:

1. На основі аналізу сучасних психолого-педагогічних літературних джерел визначити теоретичні підходи до вивчення феномена тривожності та проаналізувати особливості прояву тривожності в дітей раннього віку.
2. Теоретично дослідити сучасні засоби подолання тривожності дітей раннього віку.
3. Виявити наявний рівень тривожності в дітей раннього віку.
4. Розробити та обґрунтувати педагогічні умови подолання тривожності в дітей раннього віку під час повітряної тривоги.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Вольнова Л., Дьоміна Г. Чинники виникнення та посилення та посилення проявів тривоги у дітей дошкільного віку. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія : Психологічні науки*. 2020. Вип. 9(54). С. 32–45.
3. Дорофей С. Психолого-педагогічні умови подолання страхів і тривожності у дітей молодшого шкільного віку в умовах пандемії. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2020. Випуск 6. С. 56–62.
4. Ефективні форми роботи з дітьми в укритті. Порадник для вихователів / упор. : О. Гура; ред. Г. Мозирко, В. Третяк, О. Філоненко. Київ: ЮНІСЕФ; ВГО «АПДО», 2024. 37 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/15wU7KWSz0H42f7TMWPzQ5pAWqAGf1T2P/view> (дата звернення: 22.02.2025).
5. Лист МОН № 1/3845-22 від 02.04.22 року Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні. URL : <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86206/> (дата звернення: 22.02.2025).

6. Косенчук О., Тарнавська Н. Підтримуємо та зберігаємо психічне здоров'я дітей: 31 активність із дітьми : метод. пос. для вихователів / Ред. Г. Мозирко, В. Третяк, О. Філоненко. Київ : ЮНІСЕФ; ВГО «АПДО», 2023. 49 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1prdf-K-0g_NqV3orSE6ul6-t0vTPoaKW/view (дата звернення: 22.02.2025).
7. Шадюк О.І. Подолання тривожності у дітей раннього віку під час повітряної тривоги. Том 2 № 19. *Інноватика у вихованні*. 2024. Том 2. № 19 (2024). С. 183–190. DOI: <https://doi.org/10.35619/iiu.v2i19.610>.

45. Педагогічні умови патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку.

- 1.1. Теоретичне вивчення проблеми патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку на сучасному етапі розвитку дошкільної освіти.
- 1.2. Особливості патріотичного виховання дітей ВПО дошкільного віку.
- 1.3. Засоби патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку.

- 2.1. Виявлення рівня сформованості патріотизму у дітей ВПО старшого дошкільного віку.
- 2.2. Педагогічні умови патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: патріотичне виховання дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку у сучасних дослідженнях.
2. Виокремити особливості, форми та методи патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку.
3. Виявити рівень сформованості патріотизму у дітей старшого дошкільного віку.

4. Розробити та запровадити педагогічні умови патріотичного виховання дітей ВПО старшого дошкільного віку та перевірити її ефективність.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група : Байєр О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Батрун І. В. Національно-патріотичне виховання : поняття й сутність *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр.* / [редкол. : А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 69. С. 8–14.
3. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України: затв. Наказом МОН України № 527 від 06.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#n12> (дата звернення: 20.02.2025).
4. Лісовець О. В. Національно-патріотичне виховання з основами народознавства: навчальний посібник. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 111 с.
5. Матвієнко С. І. Специфіка патріотичного виховання у дошкільному дитинстві. *Соціально-моральний розвиток і виховання дітей дошкільного віку* : кол. моногр. за заг. ред. О. Л. Кононко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. С. 169–198.
6. Методичні рекомендації щодо надання першої психологічної допомоги сім'ям з дітьми, дітям, які перебувають/перебували у зоні збройного конфлікту URL: <https://dszn-zoda.gov.ua/node/495> (дата звернення: 22.02.2025).
7. Навчання й адаптація дітей з числа ВПО: поради юристів і психологів. URL: <https://osvita.ua/school/method/88067/>
8. Трофайла Н. Д. Патріотичне виховання дошкільників через освітню лінію «Дитина в соціумі». *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5(11). С. 469–475/
9. Філімонова Т. Патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 27. Том 5. 2020. С. 163–166 (дата звернення: 22.02.2025).

46. Педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку ВПО

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку ВПО.

1.1. Цінності як психолого-педагогічна категорія.

1.2. Класифікація цінностей у науковій літературі.

1.3. Формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку з родин внутрішньо переміщених осіб.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна перевірка педагогічних умов формування цінностей дітей старшого дошкільного віку ВПО.

2.1. Стан сформованості цінностей у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій у дітей старшого дошкільного віку ВПО.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: формування ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку ВПО.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективності педагогічних умов формування ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку ВПО.

Завдання дослідження:

1. Обґрунтувати зміст понять «цінність» та «ціннісні орієнтації».
2. Здійснити теоретичний аналіз проблеми формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку ВПО в освітньому процесі сучасного закладу дошкільної освіти.
3. Визначити рівні сформованості ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку.
4. Виявити, обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку ВПО.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Вдовиченко Р. П., Михальченко Н. В., Шапочка К. А., Лоза Д. О., Марикіна А. В. Особливості формування ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку. *Colloquium-journal*. 2021. № 27 (114).
URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osoblivosti-formuvannya-tsinnisnih-orientatsiy-u-ditey-doshkilnogo-viku> (дата звернення: 22.02.2025).
3. Дерев'янка С. Внутрішньо переміщені особи: проблеми політичної соціалізації в Галичині. *Наукові записки ІПіЕНД ім.І.Ф.Кураса*. 2023. Випуск 1 (87). С. 199–218.

4. Іванов О.В. Формування моральних цінностей у дітей через освіту для сталого розвитку. *Педагогіка і психологія*. Одеса, 2020. № 6. С. 54–61.
5. Ковальчук І. М. Інтерактивні методи навчання у формуванні ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку. *Питання дошкільної освіти*. Харків, 2021. № 4. С. 27–33.
6. Лісовська Т., Майстренко Г. Освіта для сталого розвитку як інструмент формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку. *Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти* : зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. С. 98–103.
7. Петрова О.В. Освіта для сталого розвитку в дошкільній освіті: формування екологічної та моральної свідомості. *Педагогічні науки: теорія і практика*. Київ, 2022. № 3. С. 45–52.
8. Сидоренко Л. М. Роль родини у формуванні морально-етичних цінностей дітей дошкільного віку через принципи сталого розвитку. *Вісник сучасної освіти*. Львів, 2021. № 2. С. 66–73.
9. Тарабасова Л. Г., Олефір Н. В. Виховання в дошкільників сімейних цінностей. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. №75. Т. 3. С. 13–16.
10. Фазан Т. Формування загальнолюдських цінностей у дітей дошкільного віку в умовах війни. 2024. URL: <http://ir.dspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4229/1/%D0%A4%D0%90%D0%97%D0%90%D0%9D-421-425.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).

47. Розвиток мовленнєвих умінь старших дошкільників у процесі спілкування

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи формування мовленнєвих умінь у дітей старшого дошкільного віку.

- 1.1. Основні закономірності розвитку мовленнєвих умінь у дошкільників.
- 1.2. Особливості розвитку мовлення в дітей старшого дошкільного віку.
- 1.3. Поняття спілкування, значення спілкування в житті дитини.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з формування мовленнєвих умінь у старших дошкільників у процесі спілкування.

- 2.1. Визначення рівня сформованості мовленнєвих умінь у дітей старшого дошкільного віку.
- 2.2. Експериментальна модель формування культури мовленнєвого спілкування в дітей старшого дошкільного віку.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розвиток мовлення в дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування мовленнєвих умінь у старших дошкільників у процесі спілкування.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити систему педагогічних умов формування мовленнєвих умінь у дітей старшого дошкільного віку в процесі спілкування.

Завдання дослідження:

1. Виокремити основні закономірності розвитку мовленнєвих умінь у дошкільників.
2. Схарактеризувати особливості розвитку мовлення в дітей старшого дошкільного віку.
3. Розкрити поняття спілкування, з'ясувати значення спілкування в житті дитини.
4. Визначити критерії та рівні сформованості мовленнєвих умінь у дітей старшого дошкільного віку.
5. Розробити й експериментально перевірити методику формування мовленнєвих умінь у старших дошкільників у процесі спілкування.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 12.02.2025).
2. Богуш А. М., Маліновська Н. В. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. Підручник для учнів педагогічних коледжів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Київ : Видавничий Дім «Слово». 2021. 336 с.
3. Гавриш Н. Мовлення дитини. Впроваджуємо базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3–8.
4. Дитина: освітня програма для дітей від 2 до 7 років / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертутіна та ін.; наук. кер. В. О. Огнев'юк. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
5. Єфименко Л. Особливості формування мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку в освітньому процесі сучасного закладу дошкільної освіти. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2022. Вип. 99. С. 19–24.
6. Іншакова І. Є. Ознаки та особливості мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Випуск 57. Том 2. С. 217–220.
7. Солоненко А. О., Степанова О. І. Розвиток мовленнєвих особливостей старших дошкільників у процесі спілкування. *Нова українська школа в дії: актуальні проблеми методик навчання та стратегії розвитку : матеріали*

Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, 12 травня 2021 р. Рівне : РДГУ, 2021. С. 157-159.

8. Табака О. Розвиток мовлення дошкільнят: актуальні проблеми, шляхи розв'язання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип 40. Том 3. С. 213-217.
9. Шостак О., Солоненко А. Специфіка розвитку мовленнєвих умінь у дітей старшого дошкільного віку в процесі спілкування. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти : матеріали IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т. І. Поніманської, м. Рівне, 12 листопада, 2021 р.* Рівне : Видавець О. Зень, 2021. С. 178-180.
10. Яременко О. Особливості розвитку мовлення дітей в умовах закладу дошкільної освіти. *Наука. Освіта. Молодь*. Матеріали XV Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих науковців (Умань, 25 травня 2022 р.). Умань : Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. 2022. Ч. 2. С. 230-232.

48. Формування культури спілкування в майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування культури спілкування в майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

1.1. Формування комунікативної компетентності майбутніх вихователів ЗДО.

1.2. Культура мовленнєвої діяльності вихователя.

1.3. Шляхи вдосконалення мовлення майбутніх вихователів.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з формування культури спілкування в майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

2.1. Визначення рівня культури спілкування в майбутніх вихователів ЗДО.

2.2. Формування культури спілкування в майбутніх вихователів ЗДО.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: культура спілкування майбутніх вихователів ЗДО.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування культури спілкування в майбутніх вихователів ЗДО.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й експериментально дослідити педагогічні умови формування культури спілкування в майбутніх вихователів ЗДО.

Завдання дослідження:

1. Визначити особливості формування комунікативної компетентності майбутніх вихователів ЗДО.
2. Розкрити сутність культури мовленнєвої діяльності вихователя.
3. Проаналізувати шляхи вдосконалення мовлення майбутніх вихователів.
4. Охарактеризувати рівні сформованості культури мовлення в майбутніх вихователів ЗДО.
5. Розробити та експериментально перевірити ефективність методики формування культури мовлення в майбутніх фахівців ЗДО.

Список використаних джерел

1. Берегова Г. Д., Предместніков О. Г. Культура мовлення у системі професійної підготовки молоді : монографія. Херсон : Олді +, 2021. 272 с.
2. Біличенко Г., Міхеева О. Теоретико-методична підготовка вихователів до педагогічного супроводу розвитку комунікативної культури дітей дошкільного віку. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2021. № 1 (100). С. 139–151.
3. Єфименко Л. Теоретичні аспекти організації педагогічного спілкування майбутнього фахівця дошкільної освіти. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2022. № 1(3). С. 131-140.
4. Марчій-Дмитраш Т. М., Кирста Н. Р., Матішак М. В. Психолого-педагогічні засади формування комунікативної культури майбутніх вихователів ЗДО : міждисциплінарний підхід. *Гірська школа Українських Карпат*. 2022. № 26. С. 80-85.
5. Мороз-Рекотова Л. В. Вихователь ХХІ сторіччя : формування професійно-комунікативної культури майбутніх фахівців дошкільної освіти : монографія. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2022. 256 с.
6. Потапчук Т., Онищук В., Мірошніченко В. Формування комунікативної культури майбутніх педагогів: аналіз результатів експериментального дослідження. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : педагогічні науки*. 2022. № 30 (3). С. 442–455.
7. Сиваш С. В., Курінна А. Ф., Сущенко Л. О. Культура мовлення майбутнього вихователя як засіб розвитку його професійних якостей. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 78. С. 240–243.
8. Шостак О. Значення мовного етикету в становленні особистості майбутнього педагога. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти: матеріали V Міжнародних педагогічних читань, присвячених 70-річчю від дня народження професора Тамари Поніманської, м. Рівне, 28 листопада, 2024 р.* Рівне : О. Зень, 2024. С. 312–315.
9. Шостак О. О. Культура мовлення педагога і шляхи її вдосконалення. *Засоби і прийоми, які сприяють розвитку й комунікації педагогів та дітей*

з особливими освітніми потребами : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 30 січня – 12 березня 2023. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 109–111.

10. Шостак О. О., Михальчук Р. Ю. Роль мовленнєвої культури в професійній діяльності педагога. Theoretical and practical research in 2024 : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2025. P. 122–126.

49. Формування інтонаційної виразності мовлення в дітей старшого дошкільного віку засобами виразного читання поезій

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми формування інтонаційної виразності мовлення в дітей старшого дошкільного віку.

1.1. Характеристика художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку.

1.2. Суть понять «виразність», «інтонація» в науковій літературі.

1.3. Значення виразного читання поезій для формування інтонаційної сторони мовлення в старших дошкільників.

Розділ 2. Експериментальна робота з розвитку інтонаційної виразності мовлення в старших дошкільників засобами виразного читання поезій.

2.1. Діагностика стану сформованості інтонаційної виразності мовлення в дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Методика розвитку інтонаційної виразності мовлення в старших дошкільників засобами виразного читання поезій.

2.3. Аналіз результатів експериментального дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: мовленнєва діяльність дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: процес формування інтонаційної виразності мовлення в старших дошкільників шляхом виразного читання поезій.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити педагогічні умови формування інтонаційної виразності мовлення в дітей старшого дошкільного віку засобами виразного читання поезій.

Завдання дослідження:

1. Охарактеризувати особливості художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку.
2. Розкрити суть понять «виразність», «інтонація» в науковій літературі.

3. З'ясувати значення виразного читання поезій для формування інтонаційної сторони мовлення в старших дошкільників.
4. Проаналізувати стан сформованості інтонаційної виразності мовлення в дітей старшого дошкільного віку.
5. Вивчити методи розвитку інтонаційної виразності мовлення в старших дошкільників та експериментально дослідити їх ефективність.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байер О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 12.02.2025).
2. Гавриш Н. Мовлення дитини. Впроваджуємо базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. №3. С. 3–8.
3. Карпенко О. Методика роботи з дитячою книжкою та виразне читання : методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи для фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Дрогобич : Посвіт, 2023. 88 с.
4. Качак Т. Б., Круль Л. М. Змістові та методичні аспекти вивчення дисципліни «Виразне читання» студентами педагогічних спеціальностей. *Гірська школа Українських Карпат*. Івано-Франківськ, 2020. № 22. С. 105–111.
5. Кириченко О. Психолого-педагогічні основи художньо-мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку. *Вісник Науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки*. Вип. 7. Спеціальна та інклюзивна освіта : теорія, методика, практика : матеріали 7-ої Всеукр. наук.-практ. конф. (25 березня 2021 р.). Умань : Візаві, 2021. С. 78–80.
6. Переворська О. І. Щодо проблеми мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку. *Концептуальні шляхи розвитку науки та освіти : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 3–4 жовтня 2020 року*. Львів : Львівський науковий форум, 2020. 78 с.
7. Сергєєва З. П. Виразність мовлення як компонент загального мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. *Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти : збірник наукових праць*. Хмельницький : ХГПА, 2021. С. 245–248.
8. Федотова С. О. Методика розвитку виразного мовлення дітей дошкільного віку. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. 2022. Випуск 204. С. 261–264.
9. Шостак О. О., Семенюк І. Ю. Особливості художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень: збірник наукових праць з матеріалами VI Міжнародної наукової конференції, м. Вінниця, 08 березня, 2024 р.* /

Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 189–190.

10. Шостак О., Семенюк І. Роль виразного читання поезій для розвитку інтонаційної сторони мовлення в старших дошкільників. *Інновації в дошкільній освіті : теорія, досвід, перспективи* : збірник І Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції з міжнародною участю (22 травня 2024 року, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради) / уклад. А. Бубін, Є. Дурманенко, М. Замелюк. Луцьк : Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж», 2024. С. 322–325.

50. Розвиток словникового запасу в дітей дошкільного віку в процесі образотворчої діяльності

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування словника в дітей дошкільного віку.

- 1.1. Особливості мовленнєвого розвитку дошкільників.
- 1.2. Формування словникового запасу в дітей дошкільного віку.
- 1.3. Значення образотворчої діяльності для розвитку словника дошкільників.

Розділ 2. Експериментальна робота з розвитку словника в дітей дошкільного віку засобами образотворчої діяльності.

- 2.1. Діагностика рівня сформованості словникового запасу в дошкільників.
- 2.2. Методика розвитку словника в дітей дошкільного віку з використанням образотворчої діяльності.
- 2.3. Аналіз результатів експериментального дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: словниковий запас дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови розвитку словника дітей дошкільного віку з використання образотворчої діяльності.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити педагогічні умови і методику розвитку словникового запасу в дошкільників засобами образотворчої діяльності.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати наукові дослідження з мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.
2. З'ясувати специфіку формування словникового запасу в дошкільників.
3. Визначити особливості впливу образотворчої діяльності на розвиток словника дітей дошкільного віку.

4. Провести діагностичне дослідження та визначити рівень сформованості словникового запасу в дошкільників.
5. Розробити й експериментально перевірити методику формування словника в дітей дошкільного віку в процесі образотворчої діяльності.

Список використаної літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байер О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 12.02.2025).
2. Гавриш Н. Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3–8.
3. Казмірчук О. С. Словник і особливості його формування в дітей молодшого дошкільного віку. *Організація освітнього простору у закладі дошкільної освіти і школі: проблеми і перспективи*. Житомир: ФОП Левковець, 2020. С. 108–111.
4. Колеснік К. В. Значення спільної діяльності для розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2022. № 17. С. 127–138.
5. Кость С. В. Розвиток зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами образотворчої діяльності. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2022. № 37. С. 109–115.
6. Кравченко А. Р. Науково-теоретичні основи збагачення та активізації словника дітей дошкільного віку. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації*. 2021. № 4. С. 74–79.
7. Кривошея Т. М., Колеснік К. А., Карук І. В., Похила С. С. Мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку засобами художньої картини: інтеграція мовленнєвої та образотворчої діяльності. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2024. Вип. 71. С. 82–90.
8. Огар А. І. Розвиток мовлення дітей дошкільного віку засобом образотворчої діяльності. *Актуальні питання застосування на практиці досягнень сучасної педагогіки і психології: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції*. Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020. С. 59–62.
9. Шостак О. О., Тупкало О. А. Вплив нетрадиційних технік малювання на розвиток мовлення дітей дошкільного віку. *Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень: матеріали VI Міжнародної наукової конференції, м. Біла Церква, 02 лютого, 2024 р.* / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 196–197.
10. Шостак О. О., Тупкало О. А. Основи розвитку словника дітей дошкільного віку. *Теорія модернізації в контексті сучасної світової науки: матеріали*

51. Навчання дітей старшого дошкільного віку переказу художніх текстів (на матеріалі творчості В. Сухомлинського)

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми навчання дошкільників переказу творів художньої літератури.

1.1. Значення художньої літератури в мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку.

1.2. Особливості формування зв'язного мовлення в дошкільників.

1.3. Методика навчання дітей дошкільного віку переказу художніх творів.

Розділ 2. Експериментально-дослідна робота з навчання дітей старшого дошкільного віку переказу художніх творів.

2.1. Визначення рівня сформованості в дошкільників умінь переказувати художні твори.

2.2. Система роботи з навчання дітей переказу оповідань В. Сухомлинського.

2.3. Аналіз результатів експериментального дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розвиток зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування навичок переказу художніх текстів у старших дошкільників із використанням творів В. Сухомлинського.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити педагогічні умови і методику навчання дітей старшого дошкільного віку переказу художніх текстів на матеріалі оповідань В. Сухомлинського.

Завдання дослідження:

1. Розкрити значення художньої літератури в мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку.
2. Охарактеризувати особливості формування зв'язного мовлення в дошкільників.
3. З'ясувати методику навчання дітей дошкільного віку переказу художніх творів.
4. Визначити рівень сформованості в старших дошкільників умінь переказувати художні твори.

5. Розробити й експериментально перевірити методику формування в старших дошкільників уміння переказувати художні тексти на матеріалі творчості В. Сухомлинського.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байер О. М. та ін.; Під наук. кер. Т. О. Пироженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 12.02.2025).
2. Богуш А. М., Маліновська Н. В. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. Підручник для учнів педагогічних коледжів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Київ : Видавничий Дім «Слово». 2021. 336 с.
3. Богуш А. Мовленнєвий розвиток дітей: сутність та шляхи реалізації. *Дошкільне виховання*. 2020. № 6. С. 3–5.
4. Гавриш Н. Мовлення дитини. Впроваджуємо базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3–8.
5. Єгоркіна К. В., Омеляненко А. В. Формування в дітей старшого дошкільного віку умінь переказувати художні твори. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (20-21 квітня 2023 р., м. Запоріжжя). URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/YEhorkina-Karyna-Vadymivna-Omelianenko-Alla-Volodymyrivna.pdf> (дата звернення: 20.02.2025).
6. Сарафінчан Д. О. Формування мовленнєвої компетентності в дітей старшого дошкільного віку засобами художньої літератури. *Актуальні проблеми початкової освіти: теорія і практика : збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (24 жовтня 2023 року) / за заг. ред. О. Гордієнко*. Житомир, 2023. С. 133–136.
7. Шостак О. О., Панасюк А. В. Використання мнемотаблиць у процесі навчання дошкільників переказу художніх творів. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук: матеріали II Міжнародної наукової конференції, м. Дніпро, 17 березня 2023 р. Міжнародний центр наукових досліджень*. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2023. С. 176–177.
8. Шостак О. О., Панасюк А. В. Значення художньої літератури для формування навичок переказу в дітей дошкільного віку. *Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference, January 20, 2023*. Amsterdam, The Netherlands : European Scientific Platform. 2023. Р. 199-200.
9. Юріна К. О. Ефективні шляхи навчання переказу дітей старшого дошкільного віку. *Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі :*

актуальні проблеми, досвід, інновації : матеріали доп. учасників VIII наук.-практ. конф., Харків, 21 квіт. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. Т. Танько]. Харків, 2023. С. 96–97.

52. Формування основ культури здорового способу життя в дітей старшого дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади формування основ культури здорового способу життя у дітей старшого дошкільного віку в закладі дошкільної освіти.

1.1. Аналіз формування основ культури здорового способу життя в дітей старшого дошкільного віку.

1.2. Психолого-педагогічні особливості формування основ культури здорового способу життя у старшому дошкільному віці.

1.3. Форми та методи формування основ культури здорового способу життя у дітей старшого дошкільного віку в закладі дошкільної освіти.

Розділ 2. Експериментальне дослідження у дітей старшого дошкільного віку основ культури здорового способу життя в умовах закладу дошкільної освіти.

2.1. Педагогічна діагностика стану сформованості основ культури здорового способу життя в дітей шести років у закладі дошкільної освіти.

2.2. Хід впровадження методики формування у дітей старшого дошкільного віку основ культури здорового способу життя.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: основи культури здорового способу життя дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: зміст, форми та методи формування основ культури здорового способу життя у дітей старшого дошкільного віку в закладі дошкільної освіти.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати і експериментально перевірити систему роботи закладу дошкільної освіти з формування основ культури здорового способу життя у дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні засади процесу формування основ культури здорового способу життя у дітей старшого дошкільного віку.
2. Визначити та обґрунтувати критерії та показники, а також на їх основі провести педагогічну діагностику стану сформованості основ культури здорового способу життя у дітей шести років у закладі дошкільної освіти.

3. Розробити, реалізувати та експериментально перевірити на базі закладу дошкільної освіти систему роботи з формування у дітей старшого дошкільного віку основ культури здорового способу життя.

Список рекомендованої літератури

1. Даниско О. Ідеї та досвід формування здорового способу життя у відчизняній педагогічній думці. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. Полтав. нац. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка. Полтава, 2024. Вип. 61/62. С. 233–240.
2. Загородня Л.П., Титаренко С.А., Барсуковська Г.П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Суми: Університетська книга, 2023. 272 с.
3. Здоров'я дитини в садку та родині / [упоряд. : Н. Шатенок, І. Хміль, О. Лисак]. Київ : Ред. газ. з дошк. та почат. освіти, 2022. 126 с.
4. Косенчук О., Тарнавська Н. Підтримуємо та зберігаємо психічне здоров'я дітей. Методичний посібник для вихователів. / Ред. Г.Мозирко, В. Третяк, О.Філоненко. Київ: ЮНІСЕФ, ВГО «АПДО», 2023. 50 с.
5. Косенчук О., Тарнавська Н. Підтримуємо та зберігаємо психічне здоров'я дітей. Методичний посібник для вихователів. / Ред. Г.Мозирко, В. Третяк, О. Філоненко. Київ : ЮНІСЕФ, ВГО «АПДО», 2023. 50 с.
6. Кошель В., Дорошенко А. До проблеми зміцнення здоров'я дітей засобами здоров'язбережувальних освітніх технологій у закладі дошкільної освіти. *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA»*, 2024 (May 17, 2024; Sydney, Australia). С. 139–143.
URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1835>.
7. Пахальчук Н., Кривошея Т., Вербська А. Модель формування здорового способу життя в дітей старшого дошкільного віку. *Інновації в дошкільній і початковій освіті*. 2024. № 2. С. 27-35. <https://doi.org/10.31652/3041-2439-2024-2-27-35>.
8. Півень О.П. Особливості формування ціннісного ставлення до власного здоров'я дітей старшого дошкільного віку. *Наука і техніка сьогодні*. Серія : Право, економіка, педагогіка, техніка, фізико-математичні науки. 2022. № 2 (2). С. 53-64.
9. Презлята Г. Здоровий спосіб життя : ідеї, пошуки, досвід. *Навчальний посібник*. Івано-Франківськ : НАІР. 2023. 484 с.
10. Соловей С.Ю. Використання здоров'язбережувальних технологій у закладах дошкільної освіти. *Науковий вісник кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка*. № 14. 2022. URL: <http://journals.kogpa.te.ua/index.php/pedagogy/article/view/32> (дата звернення: 23.02.2025).

53. Сучасний ігровий простір ЗДО як умова збереження і зміцнення здоров'я дітей

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи проблеми використання потенціалу сучасного ігрового простору як здоров'язбережувального середовища в закладі дошкільної освіти.

1.1. Гра як засіб здоров'язбереження дітей.

1.2. Здоров'язбережувальний потенціал ігрового простору закладу дошкільної освіти.

Розділ 2. Експериментальне дослідження реалізації здоров'язбережувальної моделі сучасного ігрового простору закладу дошкільної освіти.

2.1. Виявлення стану збереження і зміцнення здоров'я дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Реалізація здоров'язбережувальної моделі сучасного ігрового простору закладу дошкільної освіти.

2.3. Аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Предмет дослідження: освітній простір ЗДО як здоров'язбережувальне середовище.

Об'єкт дослідження: сучасний ігровий простір як здоров'язбережувальне середовище ЗДО.

Мета дослідження: розробити та експериментально перевірити здоров'язбережувальну модель сучасного ігрового простору в ЗДО.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність феномена здоров'я дитини.
2. Обґрунтувати значення гри та ігрового простору для збереження і зміцнення здоров'я дитини дошкільного віку.
3. Виявити рівні готовності дітей старшого дошкільного віку до збереження і зміцнення здоров'я.
4. Теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити здоров'язбережувальну модель сучасного ігрового простору в контексті збереження і зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Ваганова Н. А. Забезпечення психічного здоров'я дітей в дошкільних закладах освіти в умовах війни. *Актуальні проблеми психології розвитку особистості*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 12-15 травня 2023 року). Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 51–53.

2. Гратися та не боятися. Київ, 2024. URL: https://drive.google.com/file/d/1Zw571QVptXJks3IN_g5WY8WtI_s7opvK/view (дата звернення: 23.02.2025).
3. Гудзяк І. В. Використання «доріжки здоров'я» як турбота про фізичне здоров'я дошкільників. Освіта і здоров'я підростаючого покоління: матеріали п'ятого міжнародного симпозіуму. Вип. 5. Київ : Алатон, 2023. С. 46–49.
4. Замелюк М. І. Ігровий простір дитини дошкільного віку: місце і роль дорослого. *Академічні студії*. 2021. Вип. 2. С. 42–46.
5. Кайдановська О., Гладиборода, Ю. Формування ігрових просторів для дітей. *Містобудування та територіальне планування*. 2021. № (78). С. 257–265. <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.257-265>.
6. Косенчук О., Тарнавська Н. Підтримуємо та зберігаємо психічне здоров'я дітей. Методичний посібник для вихователів. / Ред. Г.Мозирко, В. Третяк, О.Філоненко. Київ : ЮНІСЕФ, ВГО «АПДО», 2023. 50 с.
7. Луценко І. Проектуємо предметно-ігрове середовище групи. *Дошкільне виховання*. 2021. № 5. С. 9
8. Розвивальне освітнє середовище в закладі дошкільної освіти: методичний посібник / укл. Л. Б. Міщенко; за ред. І. В. Удовиченко. Суми. Ніко : 2021. 52 с.
9. Нічко А., Юрчук О. Сучасний ігровий простір ЗДО як умова збереження і зміцнення здоров'я дітей. *Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти*. Випуск 6. Рівне, 2022. С. 64–68.

54. Розвиток емоційної стійкості дітей дошкільного віку засобами фізичної культури

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи розвитку емоційної стійкості дітей старшого дошкільного віку засобами фізичної культури.

1.1. Сутність поняття «емоційна стійкість» у психолого-педагогічних дослідженнях.

1.2. Характеристика проявів емоційної стійкості дітей дошкільного віку.

1.3. Вплив фізичної культури на розвиток емоційної стійкості дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Емпіричне дослідження емоційної стійкості дітей старшого дошкільного віку засобами фізичної культури.

2.1. Дослідження рівня емоційної стійкості у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Експериментальне впровадження програми емоційної стійкості дітей старшого дошкільного віку засобами фізичної культури.

2.3. Аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розвиток емоційної стійкості дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови розвитку емоційної стійкості дітей старшого дошкільного віку засобами фізичної культури

Мета дослідження: теоретично проаналізувати та експериментально дослідити розвиток емоційної стійкості дітей дошкільного віку засобами фізичної культури.

Завдання дослідження:

1. Розкрити сутність поняття «емоційна стійкість» у психолого-педагогічних дослідженнях.
2. Охарактеризувати особливості становлення емоційної стійкості у дошкільному віці.
3. Дослідити вплив засобів фізичної культури на становлення емоційної стійкості дошкільнят.
4. Виявити рівень емоційної стійкості старших дошкільників, розробити методичні рекомендації щодо розвитку емоційної стійкості дітей старшого дошкільного віку засобами фізичної культури.

Список рекомендованої літератури

1. Безпечний простір. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів : навч.-метод. посіб. Вид. 3-тє, доп., виправ. / Богданов С.О., Гніда Т.Б., Залеська О.В., Лунченко Н.В., Панок В.Г., Соловійова В.В.; Заг. ред. : Чернобровкін В.М., Панок В.Г. Київ : Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2021. 368 с.: іл., табл. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726885/1/> (дата звернення: 23.02.2025).
2. Василенко М., Горенко З., Петренко С. Сучасні підходи до корекції стрес-асоційованих станів дітей засобами фізичної культури. № 1(60) (2024): *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Педагогічні науки. DOI <https://doi.org/10.32689/maup.ped.2024.1.1>.
3. Деделюк, Н., Томащук, О., Валько, С. Підвищення психологічної стійкості дошкільників засобами фізичного виховання в умовах військового стану. *Вісник Прикарпатського університету. Серія : Фізична культура*. 2023. № (39). С. 41-46.
4. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження». Упоряд. : О.Г.Косенчук, І.М. Новик, О. А. Венгловська, Л.В. Куземко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 240 с.
5. Дошкільник: крок у шкільне життя : навч.-метод. посіб. / Піроженко Т.О., Карабаєва І.І., Соловійова Л.І., Токарева Л.Д., Федорчук О.І., Хартман О.Ю.; за наук. ред. Т.О. Піроженко. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 149 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/735988> (дата звернення: 23.02.2025).

6. Піроженко Т. О., Соловйова Л. І., Карабаєва І. І. Поняття психологічної стійкості в системі знань дитячої і педагогічної психології. *Věda a perspektivy*. 2024. № 11 (42). С. 312–327.
7. Романюк М. Розвиваємо емоційну сферу дошкільників. *Практичний психолог : Дитячий садок*. 2021. № 2. С. 14–15.
8. Токарева Л. Д. Можливості ігрової діяльності як платформа у формуванні психологічної стійкості дитини дошкільного віку в умовах війни. *Сучасна дошкільна освіта: реалії та перспективи*. Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій Міжнародному Дню захисту дітей і Всесвітньому Дню батьків (01 червня 2023 р.). С. 90-94. URL: <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/08/01.06.2023-suchasna-doshkilna-osvita.pdf#page=91> (дата звернення: 23.02.2025).

55. Особливості розвитку рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку засобами рухливих ігор

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичне обґрунтування проблеми розвитку рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку засобом рухливої гри.

1.1. Розвиток рухових здібностей дошкільників.

1.2. Особливості використання рухливих ігор в процесі фізичного виховання дітей молодшого дошкільного віку.

1.3. Рухлива гра – ефективний засіб розвитку рухових здібностей.

Розділ 2. Експериментальна перевірка педагогічних умов розвитку рухових здібностей дошкільників засобом рухливих ігор.

2.1. Виявлення рівня розвитку рухових здібностей.

2.2. Педагогічні умови розвитку рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку засобами рухливих ігор.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об’єкт дослідження: розвиток рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови розвитку рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку засобом рухливої гри.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально дослідити розвиток рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку засобом рухливої гри.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми розвитку рухових здібностей у дітей дошкільного віку.
2. Виявити особливості використання рухливої гри як ефективного засобу розвитку рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку.
3. Здійснити діагностику розвитку рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку.
4. Обґрунтувати педагогічні умови розвитку рухових здібностей дітей молодшого дошкільного віку засобом рухливої гри та перевірити її ефективність.

Список рекомендованої літератури

1. Водоп'янова В. Педагогічні умови забезпечення рухової активності дітей п'яти років засобами рухливих ігор. URL: http://lib.ndu.edu.ua:8080/dspace/bitstream/123456789/3863/1/Zb_rn_dosnk_2024.pdf#page=50 (дата звернення: 23.02.2025).
2. Загородня Л.П., Тітаренко С.А., Барсуковська Г.П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Суми : Університетська книга, 2023. 272 с.
3. Кравченко М., Матюшин С., Пашенко М. Особливості організації та проведення рухливих ігор з дошкільниками. *Європейська наука* . 2022. №3 (sge14-03). С. 92–98. <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2022-14-03-019>.
4. Паренко Д. М., Черепаня Н. І. Ранкова гімнастика як засіб закріплення навиків ходьби та бігу молодших дошкільників. *Наука майбутнього* : зб. наук. пр. студентів, аспірантів та молодих вчених / гол. ред. В.В. Гоблик. Мукачево : РВВ МДУ, 2022. Випуск 2(10). С. 154-158.
5. Пахальчук Н., Шкляр Н. Творчий підхід до формування фізичних якостей у дошкільників засобами рухливих ігор. *Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі*: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15 листопада 2024 р., Мукачево / Ред. кол. : Фенчик О. М. (гол. ред.) та ін. Мукачево : МДУ, 2024. 2024. С. 302.
6. Рожко С. В., Поповська О.А. Формування звички молодших дошкільників до занять фізичними вправами у процесі фізичного виховання. *Інновації в дошкільній освіті теорія перспективи шляхи запровадження у практику* : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., 28 берез. 2024 р. / за заг. ред. Ю. О. Демидової. Маріуполь : МДУ, 2024. С. 98–100.
7. Тітаренко С. А. Використання мультимедійних технологій для оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку. *Open educational e-environment of modern University*. 2020. № 8. С.147–153. URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/297/318> (дата звернення: 23.02.2025).
8. Формування рухової активності дітей старшого дошкільного віку засобами нестандартного фізкультурного обладнання. 2020. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/9.-Rukhova-aktyvnist-.pdf>

(дата звернення: 20.02.2025).

9. Чернега Г. П. Значення рухливих ігор у фізичному вихованні дітей. *Педагогічний вісник*. 2022. №1–2. С. 2.

56. Використання інноваційних технологій навчання у процесі фізичного виховання дошкільників

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Організаційно-методичні засади фізичного виховання дітей дошкільного віку.

- 1.1. Стан здоров'я дітей дошкільного віку та фактори, які на це впливають.
- 1.2. Інноваційні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку.
- 1.3. Особливості фізичного навантаження для дітей дошкільного віку в межах ЗДО.

Розділ 2. Дослідження ефективності використання інноваційних технологій навчання у процесі фізичного виховання дошкільників.

- 2.1. Методи аналізу впливу використання інноваційних технологій. в процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
- 2.2. Проведення дослідження ефективності використання інноваційних технологій в процесі фізичного виховання дошкільників.
- 2.3. Інтерпретація результатів експерименту.
- 2.4. Розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання в межах ЗДО.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: фізичного виховання дошкільників.

Предмет дослідження: використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку в межах ЗДО.

Мета дослідження: розглянути та обґрунтувати основи та особливості використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання.

Завдання дослідження:

1. Розкрити поняття «здоров'я», «інноваційні методи навчання» та визначити фактори впливу на стан здоров'я дітей.
2. Проаналізувати особливості фізичного навантаження для дітей дошкільного віку.
3. Визначити методи аналізу ефективності використання інтерактивних методів навчання у процесі фізичного виховання дошкільників.

4. Дослідження ефективності використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дошкільників.
5. На основі дослідження, розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання інноваційних технологій в процесі фізичного виховання в межах ЗДО.

Список рекомендованої літератури

1. Волинець Ю. О., Дорохова Д. О. Інноваційні технології навчання в державних закладах дошкільної освіти: теоретичний аспект. *Молодий вчений*. 2021. Вип. 4(92). С. 194-197.
2. Загородня Л. П., Титаренко С. А., Барсуковська Г. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Суми : Університетська книга, 2023. 272 с.
3. Мосейчук Ю., Цибанюк О. Використання інноваційних методик фізичного виховання у сучасному закладі дошкільної освіти. *Освітні обрії*. 2022. № 1 (54). С. 89–91. URL : <https://doi.org/10.15330/obrii.54.1.89-91> (дата звернення: 03.02.2025).
4. Пасічник В. М., Мельник В. О., Ковальчук Л.В. використання засобів інноваційних ігор у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. *Olympicus*. 2024. № 3. С. 112–121. DOI: <https://doi.org/10.24195/olympicus/2024-3.15>.
5. Сичов Д. В., Сердюк К. С., Март'янова Т. О. Використання інноваційних оздоровчих технологій у фізичному вихованні дошкільників. *Фітнес & Здоров'я* : м-ли Х Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Харків, 2020. С. 51–53.
6. Солтис О. В. Інноваційні принципи авторської технології М. Єфименка з фізичного виховання дошкільників. *Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання*. Зб. наук. пр. VII Міжнар. наук.-практ. конф. Краматорськ : ДДМА, 2021 С. 309–317.
7. Stepchuk N., Mordvintsev G., Susla V. Використання сучасних інноваційних методів і технологій при навчанні плаванню дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія : «Педагогіка. Соціальна робота». 2023. №1(52). С. 206–209. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2023.52.206-209>.

57. Створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи проблеми створення художнього образу в образотворчій діяльності дошкільників.

- 1.1. Художній образ в образотворчому мистецтві.
- 1.2. Створення художнього образу – основа образотворчої діяльності старших дошкільників.
- 1.3. Характеристика образотворчої діяльності старших дошкільників.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота зі створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності.

2.1. Вивчення стану роботи закладів дошкільної освіти з образотворчої діяльності старших дошкільників.

2.2. Система роботи з удосконалення процесу створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності за допомогою різних виразних засобів.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: образотворча діяльність старших дошкільників.

Предмет дослідження: система роботи зі створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності.

Мета дослідження: визначити шляхи створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності.

Завдання дослідження:

1. Вивчити теоретичні основи проблеми художнього образу в образотворчому мистецтві та в образотворчій діяльності старших дошкільників.
2. Обґрунтувати показники та на їхній основі вивчити рівень створення художнього образу в образотворчій діяльності старших дошкільників.
3. Проаналізувати стан роботи закладу дошкільної освіти з образотворчої діяльності старших дошкільників і можливість створення ними художніх образів.
4. Розробити та реалізувати систему роботи з удосконалення процесу створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності за допомогою різних виразних засобів і експериментально перевірити її ефективність.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнева О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Журавко Т.В. Нетрадиційні техніки малювання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: навчально-методичний посібник. МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань: Візаві, 2020. 125 с.
3. Калуська Л.В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Вид. 3-тє, доп. Тернопіль:

- Мандрівенць, 2023. 210 с.
4. Скрипник Н. І., Гарбар С. В. Психолого-педагогічні умови художньо-творчого розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчої діяльності. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія») : журнал. № 5 (11) 2023. С. 722–737. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11)).
 5. Скрипник Н. Сучасні технології навчання дітей старшого дошкільного віку основ композиції на заняттях з образотворчого мистецтва. *Вісник науково-дослідної лабораторії «В.О. Сухомлинський і школа ХХІ століття» за матеріалами III Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні інноваційні технології у дошкільній освіті» (м. Умань, 21–22 травня 2021 р.)*. Вип. 14 / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т дошк. та спец. освіти ; [голов. ред. проф. В.М. Кушнір ; відп. за вип. : Н. І. Скрипник, О. Л. Мікаелян]. Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. С. 145–148.
 6. Сухорукова Г. В. Дронова О. О. Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-те вид., переробл. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 376 с. : іл.
 7. Янцур Л.А. Створення старшими дошкільниками художнього образу в образотворчій діяльності. *Іноватика у вихованні* : зб. наук. пр. Вип. 20. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т; упоряд. : О. Б. Петренко; ред. кол. : О. Б. Петренко, К. М. Павелків, Т. С. Ціпан та ін. Рівне : РДГУ, 2024. С. 180–189. DOI:<https://doi.org/10.35619/iuu.v1i20.656>.

58. Підготовка дітей до школи засобами образотворчої діяльності

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи підготовки дітей до школи засобами образотворчої діяльності.

- 1.1. Проблема підготовки дітей до школи на сучасному етапі.
- 1.2. Характеристика образотворчої діяльності старших дошкільників.
- 1.3. Образотворча діяльність як засіб різнобічної підготовки дітей до школи.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з підготовки дітей до школи засобами образотворчої діяльності.

- 2.1. Вивчення стану роботи ЗДО з підготовки дітей до школи засобами образотворчої діяльності.
- 2.2. Педагогічні умови використання образотворчої діяльності в підготовці дітей до школи.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: підготовка дітей до школи.

Предмет дослідження: образотворча діяльність як засіб підготовки дітей до школи.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально визначити педагогічні умови підготовки дітей до школи засобами образотворчої діяльності.

Завдання дослідження:

1. Теоретично проаналізувати проблему підготовки дітей до школи на сучасному етапі.
2. Схарактеризувати образотворчу діяльність старших дошкільників.
3. Продіагностувати рівні розвитку готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі.
4. Визначити педагогічні умови підготовки дітей до школи засобами образотворчої діяльності.
5. Проаналізувати результати експериментального дослідження.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнева О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. [URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf) (дата звернення: 22.02.2025).
2. Белова О. Теоретичний аналіз терміну «готовність» до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку. Педагогічні науки: теорія, історія, 277 інноваційні технології. 2020. №7. С. 141-156.
3. Курчатова А., Вегера Т. Мотиваційна готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі : Співвідношення ключових понять. *Молодий вчений*. 2022. Вип. 9 (109). С. 78-81.
4. Піроженко Т.О., Карабаєва І.І., Соловійова Л.І., Хартман О.Ю. Інструментарій оцінювання готовності дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи : методичні рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 36 с. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna/2023/05/26.05.2023/Metod.rekom.Otsinka.hotov_n.dyt.starshoho.doshkil.viku.26.05.2023.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
5. Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. / За. заг. ред. Г.В. Сухорукової. 4-е вид. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 376 с.
6. Усаньова М. В. Поняття готовності до шкільного навчання у дітей. *Магістерські студії. Альманах*. Херсон : ХДУ, 2022. Вип. 22. С. 247-249.
7. Янцур Л., Багній О. Образотворча діяльність як засіб підготовки дітей до школи. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти*. Матеріали

59. Художня освіта старших дошкільників на заняттях образотворчою діяльністю

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи проблеми художньої освіти дошкільників.

1.1. Художня освіта – основа навчання образотворчому мистецтву.

1.2. Психолого-педагогічні дослідження з проблеми навчання дошкільників образотворчій діяльності.

1.3. Зміст художніх знань дітей з образотворчої діяльності в освітніх програмах закладу дошкільної освіти.

Розділ 2. Художня освіта старших дошкільників в умовах експериментального навчання.

2.1. Вивчення стану роботи закладу дошкільної освіти з художньої освіти дошкільників.

2.2. Відбір і апробація художніх знань старших дошкільників на заняттях образотворчою діяльністю.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: образотворча діяльність старших дошкільників.

Предмет дослідження: художня освіта на заняттях образотворчою діяльністю.

Мета дослідження: визначити зміст художньої освіти старших дошкільників і експериментально апробувати його на практиці.

Завдання дослідження:

1. Розкрити теоретичні основи проблеми художньої освіти дошкільників.
2. Зробити аналіз програм, мистецтвознавчої і психолого-педагогічної літератури з означеної проблеми.
3. Вивчити стан роботи закладу дошкільної освіти з художньої освіти старших дошкільників і визначити рівень їх художніх знань.
4. Відібрати художньо-освітні знання для дітей і апробувати їх у роботі зі старшими дошкільниками.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнева О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.

URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).

2. Виткалов С., Виткалов В. Художня освіта напередодні нового навчального року. *Вища школа*. 2020. №7-8. С. 44-49.
3. Калуська Л.В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Вид. 3-тє, доп. Тернопіль : Мандрівець, 2023. 210 с.
4. Половіна О. Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 2. С. 3-8.
5. Половіна О. Кондратець І. Артосвіта : навч.-метод. посібник. Київ : Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 556 с.
6. Половіна О. А. Мистецькі спілкування як основа формування культури дошкільників. *Дошкільне виховання*. 2023. №5. С. 11–14.
7. Половіна О. Як сформуванати мистецько-творчу компетентність у дітей. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2951-yaksformuvativmistetskotvorchukompetentnst-u-dtey>. 2021 (дата звернення: 19.02. 2025).
8. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-те вид. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 376 с.
9. Шевчук А. Мистецька освіта дітей. *Дошкільне виховання*. 2021. № 4. С. 20–23.

60. Ознайомлення старших дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом рідного краю на заняттях декоративною діяльністю

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Загальна характеристика декоративно-прикладного мистецтва рідного краю і можливість його використання на заняттях декоративною діяльністю дошкільників.

1.1. Характеристика народного декоративно-прикладного мистецтва України.

1.2. Своєрідність декоративного мистецтва рідного краю.

1.3. Особливості ознайомлення дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом.

1.4. Характеристика декоративної діяльності старших дошкільників.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з ознайомлення старших дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом рідного краю на заняттях декоративною діяльністю.

2.1. Вивчення стану роботи закладу дошкільної освіти з використання творів народного декоративно-прикладного мистецтва рідного краю в роботі зі старшими дошкільниками.

2.2. Шляхи ознайомлення старших дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом рідного краю на заняттях декоративною діяльністю.

2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: декоративна діяльність дошкільників.

Предмет дослідження: особливості використання декоративно-прикладного мистецтва рідного краю на заняттях декоративною діяльністю.

Мета дослідження: вивчити особливості використання декоративно-прикладного мистецтва рідного краю і експериментально апробувати шляхи ознайомлення з ним старших дошкільників.

Завдання дослідження:

1. На основі аналізу декоративно-прикладного мистецтва України розкрити своєрідність декоративно-прикладного мистецтва рідного краю і особливості ознайомлення з ним дошкільників.
2. Проаналізувати стан роботи закладу дошкільної освіти з ознайомлення старших дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом рідного краю.
3. Визначити шляхи ознайомлення старших дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом рідного краю на заняттях декоративною діяльністю і апробувати їх на практиці.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Вашак О.О., Мартиненко Л.С. Використання символіки українського народу у процесі національного виховання дітей дошкільного віку (на прикладі українського писанкарства). Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Полтава, 2023. 83 с.
3. Єськова Т. Л. Фахова підготовка майбутніх вихователів до ознайомлення дітей дошкільного віку зрізними видами декоративно-прикладного мистецтва. *The 2nd International scientific and practical conference «International scientific innovations in human life»(August 25-27, 2021)* Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 2021. С. 180–185.
4. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Вид. 3-тє, доп.. Тернопіль : Мандрівенць, 2023. 88 с.
5. Микуліна А. К. Використання творів декоративно-прикладного мистецтва в процесі декоративної аплікації. *Наука майбутнього : збірник наукових*

- праць студентів, аспірантів та молодих вчених.* Мукачєво: РВВ МДУ, 2022. Вип. 2 (10). С. 143–146.
6. Микуліна А. К. Педагогічні умови ефективної декоративної діяльності дошкільників засобами творів декоративно-прикладного мистецтва. *Наука майбутнього : збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених.* Мукачєво : РВВ МДУ, 2023. Вип. 1(11). С. 72–75.
 7. Старовойт Л. Розвиток художньо-творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами декоративно-ужиткового мистецтва. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні технології навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми.* 2022. Вип. 64. С. 147–160.
 8. Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник за заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-е вид. Київ: Слово, 2020. 376 с.; іл.
 9. Ярославцева М. І. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку за мотивами народних промислів України. *The 11 th International scientific and practical conference «Eurasian scientific discussions»*(November 21-23, 2022) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2022. P. 207–211.

61. Організація образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні основи організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі.

- 1.1. Різновікова група закладу дошкільної освіти – проблема сьогодення.
- 1.2. Характеристика образотворчої діяльності дітей раннього і молодшого дошкільного віку.
- 1.3. Організація образотворчої діяльності дітей третього і четвертого років життя.

Розділ 2. Дослідно-експериментальна робота з організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі.

- 2.1. Вивчення стану роботи закладу дошкільної освіти з організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі.
- 2.2. Шляхи організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі в умовах експерименту.
- 2.3. Аналіз результатів дослідження.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: образотворча діяльність молодших дошкільників.

Предмет дослідження: особливості організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі.

Мета дослідження: визначити шляхи організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі і експериментально апробувати їх на практиці.

Завдання дослідження:

1. Визначити теоретичні основи проблеми організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі закладу дошкільної освіти.
2. Визначити особливості образотворчої діяльності дітей третього і четвертого років життя.
3. Проаналізувати стан роботи закладу дошкільної освіти з організації образотворчої діяльності в молодшій різновіковій групі.
4. Визначити шляхи організації образотворчої діяльності в групі дітей 2-4 років.

Список рекомендованої літератури

1. Аторіна В. М., Пилипенко Т. Д. Модель освітньо-виховної роботи в різновіковій групі дітей закладу дошкільної освіти. *XVI International scientific and practical conference «Innovative Approaches to the Progressive Solution of Scientific Research Problems»*(March 27-29, 2024). Valencia, Spain. International Scientific Unity, 2024. 175 p. Р. 116.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
3. Ємчик О. Особливості організації освітньої діяльності з дітьми в умовах різновікової групи закладу дошкільної освіти. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2021. №3. С. 9–14. doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.3.2>.
4. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. НАПН України. Київ : ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
5. Марчук О., Мельничук Л., Шкабаріна М. Професійна підготовка майбутніх педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти до роботи з дітьми у різновіковій групі. *Нова педагогічна думка*. 2021. № 1. С. 115–119.
6. Пісоцька Л. М. Виховання у різновікових групах закладу дошкільної освіти : навч. пос. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 241 с
7. Половіна О. Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. №2. С. 3–8.
8. Сухорукова Г. В., Дронова О. О. Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник / За заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-те вид., переробл. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 376 с. : іл. С. 220–237.

62. Спостереження в природі як засіб розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку в психолого-педагогічних джерелах.

1.1. Проблема розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

1.2. Спостереження в природі як метод і форма організації в закладі дошкільної освіти.

1.3. Особливості використання спостереження в природі для розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

Розділ 2. Педагогічні умови використання спостереження в природі для розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

2.1. Вивчення особливостей мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

2.2. Система роботи з розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку з використанням спостережень.

2.3. Аналіз ефективності та інтерпретація отриманих результатів.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: мовленнєва творчість дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови використання спостереження в природі у розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

Мета дослідження: розкрити педагогічні умови використання спостереження в природі у розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Розкрити поняття мовленнєвої творчості.

2. Вивчити особливості використання спостереження в природі у розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

3. Виявити рівень розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку.

4. Розробити систему роботи з розвитку мовленнєвої творчості дітей дошкільного віку з використанням спостережень.

Список рекомендованої літератури

1. Байєр О., Погрібняк Н. Як оцінити рівень мовленнєвого розвитку дитини. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2022. №1. С. 10-13.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt

3. Горопах Н.М. Розвиток пізнавальної активності дошкільників у процесі спостережень природи. Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (присвяченої 30-й річниці Незалежності України), 11 листопада 2021 року / уклад. С. Марчук, І. Ковальчук. Луцьк : КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2021. С. 169–172.
4. Легновська В. І. Метеомайданчик в ДНЗ : вивчаємо, спостерігаємо, граємо, досліджуємо : методична розробка. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 77 с.
5. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. А. Богуш, Н. Маліновська. Підручник. Вид. 2-е. Київ. : ВД «Слово», 2025. 344 с.
6. Паласевич І., Семенюк В. Мовленнєво-творча діяльність дітей старшого дошкільного віку. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Зб. Наук. Праць. Випуск 79. Том 2. Київ, 2021. С. 30–35.
7. Сучасні технології дошкільного виховання : навч. пос. Дрогобич : ДДПУ ім. Івана Франка, 2023. 300 с.

63. Пошуково-дослідницька діяльність старших дошкільників в ознайомленні з природою

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні засади проблеми формування пошуково-дослідницької діяльності старших дошкільників.

1.1. Пошуково-дослідницька діяльність дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.

1.2. Методи та прийоми формування пошуково-дослідницької діяльності у дітей старшого дошкільного віку.

1.3. Особливості організації пошуково-дослідницької діяльності в умовах ЗДО.

Розділ 2. Експериментальне вивчення особливостей формування пошуково-дослідницької діяльності старших дошкільників.

2.1. Вивчення особливостей пошуково-дослідницької діяльності у дітей старшого дошкільного віку.

2.2. Методи формування пошуково-дослідницької діяльності у дітей старшого дошкільного віку.

2.3. Аналіз отриманих результатів.

Об'єкт дослідження: ознайомлення з природою дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування пошуково-дослідницької діяльності дітей старшого дошкільного віку в ознайомленні з природою.

Мета дослідження: розкрити педагогічні умови формування пошуково-дослідницької діяльності в природі дітей старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Розкрити поняття пошуково-дослідницької діяльності.
2. Вивчити особливості пошуково-дослідницької діяльності у дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО.
3. Розкрити методи формування пошуково-дослідницької діяльності у дітей старшого дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf) (дата звернення: 22.02.2025).
2. Гаврило О. І. Технологія формування дослідницької діяльності у дошкільників : нав.-мет. пос. для студентів закладів вищої освіти. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 134 с.
<https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/da11a243-e9fe-4b9d-9707-d0cee7ca21ff/content> (дата звернення: 22.02.2025).
3. Горопах Н.М. Розвиток пізнавальної активності дошкільників у процесі спостережень природи. Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору : теорія, методологія, практика: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (присвяченої 30-й річниці Незалежності України), 11 листопада 2021 року / уклад. С. Марчук, І. Ковальчук. Луцьк : КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2021. С.169–172.
4. Григорян І. М. Пошуково-дослідницька діяльність дошкільників в природному довкіллі: навчально-методичний посібник. Полтава, 2022. 198 с.
https://ed.pano.pl.ua/bitstream/022518134/1260/1/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BA%D0%B0_%D0%93%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%BD.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
5. Ельбановська-Цемуховська С. Досліди малого відкривача. Частина 1. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 62 с.
6. Легновська В. І. Метеомайданчик в ДНЗ: вивчаємо, спостерігаємо, граємо, досліджуємо : методична розробка. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 77 с.

7. Павлієнко С.С. Розвиток пізнавального інтересу у дітей старшого дошкільного віку у процесі пошуково-дослідницької діяльності. Strasbourg, République Française. 2020. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/5425/5389> (дата звернення: 22.02.2025).
8. Присяжнюк Л. Дитина і природа: форми взаємодії. *Дошкільне виховання*. 2023. №1. С. 10-14.
9. Сорочинська О., Павлюченко О. Особливості експериментально-дослідницької діяльності в природному довкіллі дітей старшого дошкільного віку. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. 2021. №94. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2021-94-7>.
10. Сучасні технології дошкільного виховання : нав. пос. Дрогобич : ДДПУ ім. Івана Франка, 2023. 300 с.

64. Педагогічні умови формування позиції школяра у дітей передшкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти формування готовності до школи дітей передшкільного віку.

- 1.1. Проблема формування готовності до школи у дошкільників в психолого-педагогічних джерелах.
- 1.2. Характеристика основних компонентів готовності до школи.
- 1.3. Методи та прийоми формування позиції школяра у дошкільників в умовах ЗДО.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов формування готовності до школи дітей передшкільного віку.

- 2.1. Вивчення рівня знань дітей передшкільного віку про школу.
- 2.2. Особливості роботи з формування мотиваційної готовності до школи у дошкільників.
- 2.3. Аналіз отриманих результатів.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: готовність до школи дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування мотиваційної готовності до школи старших дошкільників .

Мета дослідження – розробити систему педагогічних умов формування мотиваційної готовності до школи старших дошкільників .

Завдання дослідження:

1. Розкрити поняття мотиваційної готовності до школи.

2. Здійснити аналіз психолого-педагогічних джерел з проблеми мотиваційної готовності до школи старших дошкільників.
3. Виявити рівень сформованості знань про школу старших дошкільників.
4. Розробити систему роботи з формування мотиваційної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байер О. М., Безсонова О. К., Брежнева О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf) (дата звернення: 22.02.2025).
2. Бужинецька К.Б. Мотиваційна готовність до шкільного навчання дітей з когнітивними порушеннями в умовах дистанційного навчання. Київ, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2023. 33 с.
3. Діагностичні картки. Готовність дитини до школи. Серія «365 днів до НУШ»/ Упор. Ю.Г. Буглак. Київ, 2021.
4. Курчатова А., Вегера Т. Мотиваційна готовність дітей старшого віку до навчання у школі: співвідношення ключових понять. *Молодий вчений*, 9 (109), 2022. С. 78–81. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-9-109-18>
5. Піроженко Т. О., Карабаєва І. І., Соловйова Л. І., Хартман О. Ю. Інструментарій оцінювання готовності дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи : метод. рек. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2023. 36 с.
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna/2023/05/26.05.2023/Metod.rekom.Otsinka.hotovn.dyt.starshoho.doshkil.viku.26.05.2023.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).
6. Психолого-педагогічна підготовка дітей до школи : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Т. В. Філімонова. Миколаїв : СПД Румянцева, 2020. 218 с.
7. П'ять потенційних проблем майбутнього першокласника та як їх уникнути. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 5. С. 12–18.
8. Розвиток старшого дошкільника в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти : методичні рекомендації / за заг.ред. О.Д. Рейпольської. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 178 с.

65. Інтерактивні форми навчання в ознайомленні з навколишнім дітей дошкільного віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Проблема використання інтерактивних форм навчання з дітьми дошкільного віку.

1.1. Проблема використання інтерактивних форми навчання з дітьми дошкільного віку у психолого-педагогічних джерелах.

1.2. Специфіка формування уявлень про навколишнє у старших дошкільників.

1.3. Педагогічні умови використання інтерактивних методів в закладі дошкільної освіти.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов формування уявлень про навколишнє у старших дошкільників.

2.1. Вивчення особливостей уявлень про навколишнє старших дошкільників засобами інтерактивних методів.

2.2. Реалізація педагогічних умов формування уявлень про навколишнє в старших дошкільників із використанням інтерактивних методів.

2.3. Аналіз та інтерпретація отриманих результатів.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розумове виховання дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови формування уявлень про навколишнє дошкільників з використанням інтерактивних методів.

Мета дослідження: розробити систему педагогічних умов формування уявлень про навколишнє у дітей дошкільного віку з використанням інтерактивних методів.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз психолого-педагогічних джерел з проблеми використання інтерактивних форм в ознайомленні з навколишнім дошкільників.
2. Виявити рівень сформованості уявлень про навколишнє старших дошкільників.
3. Розробити систему роботи з формування уявлень про навколишнє у дітей дошкільного віку з використанням гри-стратегії.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt)

2. Крутий К., Деснова І. Ігрова діяльність, дитяче експериментування і STREAM-освіта. *Дошкільне виховання*. 2022. № 5. С. 4–10.
3. Кондратюк С. Г. Теоретичні основи використання ігор психологічного спрямування в роботі з дітьми дошкільного віку. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 3(30). С. 10.
4. Кондратюк С. Г., Середюк М. О. Дистанційні ігри для дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. № 12. С. 34–37.
5. Максимова О.О. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям : навч. пос. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 175 с. <http://eprints.zu.edu.ua/33933/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%281%29.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).
6. Манжульянова О. Відкриваємо піцерію. Гра-стратегія для дітей старшої групи за участі дорослих. *Дошкільне виховання*. 2022. № 5. С. 20–23.
7. Новак Л. Методи та форми організації інтерактивної навчальної діяльності учнів НУШ: метод. пос. 2021. <https://naurok.com.ua/metodi-ta-formi-organizaci-interaktivno-navchalno-diyalnosti-uchniv-novo-ukra-nsko-shkoli-250140.html> (дата звернення: 22.02.2025).
8. Теорія та методика дошкільної і початкової освіти в сучасному інноваційному просторі : монографія / за заг. ред. О. В. Лобової, С. М. Кондратюк. Суми : ФОП Цьома С.П., 2021. 362 с.

66. Розвиток інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку

ПЛАН

Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

1.1. Наукові засади проблеми інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

1.2. Особливості розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

1.3. Педагогічні умови розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку в умовах ЗДО.

Розділ 2. Експериментальне вивчення педагогічних умов розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

2.1. Вивчення особливостей розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

2.2. Реалізація педагогічних умов розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

2.3. Аналіз та інтерпретація отриманих результатів.

Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки.

Об'єкт дослідження: розумовий та мовленнєвий розвиток дітей раннього віку.

Предмет дослідження: педагогічні умови інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

Мета дослідження: теоретично вивчити та експериментально перевірити педагогічні умови розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз психолого-педагогічних джерел з проблеми розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.
2. Розглянути педагогічні умови інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.
3. Виявити рівень розвитку інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.
4. Розробити систему роботи з реалізації педагогічних умов інтелектуально-мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.

Список рекомендованої літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Авт. група: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г., Гавриш Н. В. та ін. Під наук. кер. Т. О. Піроженко. Київ, 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
2. Барабаш Л. Сенсорний розвиток дітей раннього віку : ефективні методи стимуляції та роль середовища. [Електронний ресурс]: URL: <https://vseosvita.ua/library/ctattia-sensornyi-rozvytok-ditei-rannoho-viku-efektyvni-metody-stymuliatsii-ta-rol-seredovishcha-874638.html> (дата звернення: 22.02.2025).
3. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів : монографія / С. А. Васильєва, Н. В. Гавриш, В. В. Рагозіна. за наук. ред. Н. В. Гавриш. Кропивницький : ІМЕКС-ЛТД, 2021. 226 с.
4. Максименко Д.С. Мовленнєвий і психічний розвиток дітей раннього віку. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 192 с.
5. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку : навч.-метод. посібник / авт.-упор. Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк, І. Л. Пукас. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2021. 268 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/6009/Metodyka-vykhovannia-ta-rozvytku-ditei-rannoho-viku.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).

6. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. А. Богущ, Н. Маліновська. Підручник. Вид. 2-е. Київ : Слово, 2025. 344 с.
7. Морозова А. Сенсорна інтеграція як один з методів ефективного функціонування програми раннього втручання. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2023. Vol. 2. №3. 2023. Р. 1–6. <http://dx.doi.org/10.46299/j.isjel.20230203.01>.
8. Рібцун Ю. Психомовленнєвий розвиток дітей раннього віку : теорія і практика. *Дошкільне виховання*. 2024. № 1. С. 3–9. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739149/1/DV_2024-01_%D0%A0%D1%96%D0%B1%D1%86%D1%83%D0%BD.pdf (дата звернення: 22.02.2025).
9. Турубарова А. В. Особливості сенсорного виховання дітей раннього віку в умовах війни в Україні. *Інноваційна педагогіка*. Вип.62. Том 1. 2023. С. 80–86. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_1/16.pdf (дата звернення: 22.03.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразки оформлення титульних листів

Рівненський державний гуманітарний університет
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені
проф. Т. І. Поніманської

КУРСОВА РОБОТА

з _____
на тему: _____

Здобувача/ки в/о ____ курсу, групи ____
спеціальності А2 Дошкільна освіта
Ім'я ПРІЗВИЩЕ
Керівник: науковий ступінь, звання,
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії _____

Додаток Б

Рівненський державний гуманітарний університет
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти
імені проф. Т. І. Поніманської

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти
«магістр»

на тему: «.....»

Виконала: здобувачка 2 курсу, групи _____
спеціальності А2 Дошкільна освіта
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник: учений ступінь, вчене звання
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Рецензент: учений ступінь, вчене звання
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Додаток В

Останній аркуш кваліфікаційної роботи

Дата здачі роботи _____

Підпис здобувача вищої освіти _____

Підпис наукового керівника _____

Додаток Г

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу з педагогіки раннього та дошкільного дитинства
на тему: _____

Здобувача _____

група _____

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки курсової роботи з педагогіки раннього та дошкільного дитинства	Рейтингова оцінка. Максимальна к-ть балів (за 100-бальною шкалою)	Отримані бали
1.	Обґрунтування актуальності проблеми	5	
2.	Коректність наукового апарату	5	
3.	Аналіз теоретичних джерел, наявність коректних посилань	10	
4.	Опис методів (методики) проведення констатувального етапу експерименту, наявність якісного й кількісного аналізу результатів дослідження	15	
5.	Ілюстрація кількісних результатів проведеного дослідження (наявність таблиць, графіків, діаграм)	5	
6.	Наявність висновків, що відображають реалізацію завдань дослідження	5	
7.	Відповідність змісту дослідження поставленим завданням	5	
8.	Рівень використання наукової літератури та інших джерел інформації та оформлення її	5	
9.	Ступінь самостійності роботи	10	
10.	Якість оформлення курсової роботи	5	
11.	Захист роботи: • чіткість, логічність викладу змісту роботи в доповіді; • орієнтування в змісті роботи, розуміння теми дослідження; • вміння вести дискусію за змістом дослідження	10 10 10	
Сума балів		100	

Оцінка після захисту курсової роботи _____

Керівник курсової роботи: _____
Підпис _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ _____

Додаток Д

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу з методик дошкільної освіти

на тему: _____

здобувача _____

група _____

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки курсової роботи з методик дошкільної освіти	Рейтингова оцінка. Максимальна к-ть балів (за 100-бальною шкалою)	Отримані бали
1.	Обґрунтування актуальності проблеми	5	
2.	Коректність наукового апарату	5	
3.	Аналіз теоретичних джерел, наявність коректних посилань	10	
4.	Опис методів (методики) проведення констатувального етапу експерименту, наявність якісного й кількісного аналізу результатів дослідження	10	
5.	Ілюстрація кількісних результатів проведеного дослідження (наявність таблиць, графіків, діаграм)	5	
6.	Наявність і якість методичних розробок за темою	10	
7.	Наявність висновків, що відображають реалізацію завдань дослідження	5	
8.	Рівень використання наукової літератури й інших джерел інформації та оформлення її	5	
9.	Наявність додатків	5	
10.	Ступінь самостійності роботи	5	
11.	Якість оформлення курсової роботи	5	
12.	Захист роботи: • чіткість, логічність викладу змісту роботи в доповіді; • орієнтування в змісті роботи, розуміння теми дослідження; • вміння вести дискусію за змістом дослідження	10 10 10	
Сума балів		100	

Оцінка після захисту курсової роботи _____

Керівник курсової роботи: _____

Підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Додаток Е
Форма відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу

Відгук
наукового керівника
на кваліфікаційну роботу на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності А2 Дошкільна освіта
освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта»

(тема)

здобувача/ки вищої освіти _____ курсу групи _____

Прізвище, ім'я, по батькові

Критерій оцінювання	Максимальний бал	Оцінка наукового керівника
Дотримання структури, змістових, технічних і граматичних вимог	10	
Виклад теоретичного матеріалу за результатами аналізу, порівняння, узагальнення сучасних психолого-педагогічних досліджень.	10	
Експериментальне дослідження (організація, проведення, інтерпретація даних та узагальнення результатів експерименту)	15	
Самостійність роботи над темою, своєчасність подання на перевірку згідно з затвердженим планом	10	
Результат зовнішнього рецензування кваліфікаційної роботи («відмінно» – 5, «добре» – 3–4, «задовільно» – 1–2, «незадовільно» – 0)	5	
Результат внутрішнього рецензування кваліфікаційної роботи («відмінно» – 5, «добре» – 3–4, «задовільно» – 1–2, «незадовільно» – 0)	5	
Рівень академічної доброчесності: (K1 – до 35% та K2 – до 12%) – 5 (K1 – від 35,01% до 65% та/або K2 – від 12,01% до 30%) – 3–4. (K1 – від 65,01% до 100% та/або K2 – від 30,01% до 100%) – 1–2	5	
Разом	60	

Аргументований висновок _____

(В аргументованому висновку науковий керівник повинен висвітлити:

- актуальність обраної теми;
- повноту реалізації завдань дослідження;
- ступінь самостійності здобувача при виконанні кваліфікаційної роботи;
- вірогідність отриманих результатів;
- адекватність використаних методів дослідження;
- загальну оцінку виконаної кваліфікаційної роботи, відповідність якості підготовки здобувача вимогам державного стандарту й можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації;
- грамотність і стильову майстерність автора;
- інші питання, що характеризують професійні якості здобувача (публікаційна активність, апробація результатів дослідження).

Науковий керівник _____
« _____ » _____ 202 р.

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Додаток Ж

Приблизна схема рецензії на кваліфікаційну роботу

Рецензія

на кваліфікаційну роботу на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності А2 Дошкільна освіта
освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта»

(тема)

здобувача/ки вищої освіти _____ курсу, групи _____

Прізвище, ім'я, по батькові

У рецензії обов'язково мають бути відображені:

- відповідність змісту роботи заявленій темі й меті;
- повнота розв'язання завдань дослідження;
- практична цінність роботи й можливість реалізації запропонованих автором рекомендацій;
- недоліки кваліфікаційної роботи;
- оцінка, на яку заслуговує робота.

Рецензент

науковий ступінь, учене звання,
посада, місце роботи _____

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

«_____» _____ 202 р.

Додаток 3

Відомість оцінювання кваліфікаційної роботи*
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності А2 Дошкільна освіта
освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта»

(тема)
здобувача/ки вищої освіти _____ курсу групи _____

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Підсумкова оцінка

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Отримані бали
Оцінка наукового керівника з урахуванням оцінки рецензента, виставлена у відгуку	60	
Відповідність вимогам до кваліфікаційних робіт	10	
Публікаційна активність	10	
Чіткість та аргументованість викладу результатів дослідження в усній доповіді під час захисту кваліфікаційної роботи	10	
Наявність презентації	10	

Оцінка за 100-бальною шкалою

Кількість балів: _____ Оцінка ЄКТС _____ Національна шкала _____

Голова АК _____
(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Члени комісії _____
(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

« _____ » _____ 202 р.

*Відомість оцінювання кваліфікаційної роботи разом із відгуком керівника та рецензіями зберігається у кваліфікаційній роботі

Навчальне видання

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти

Навчально-методичний посібник
для студентів спеціальності А2 Дошкільна освіта

Підп. до друку 20.03.2025

Формат 60x84 ¹/₁₆

Папір офісн.

Гарнітура Times

Ум. др. арк. 9,7

Зверстано у редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С. Бандери, 12

Видавець Юрій Кукса
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 8301 від 9 травня 2025 р.
вул. Київська, 36, м. Рівне, 33000;
097 42 66 444

Видання розміщене на сайті:
<http://www.repository.rshu.edu.ua/>